Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

338

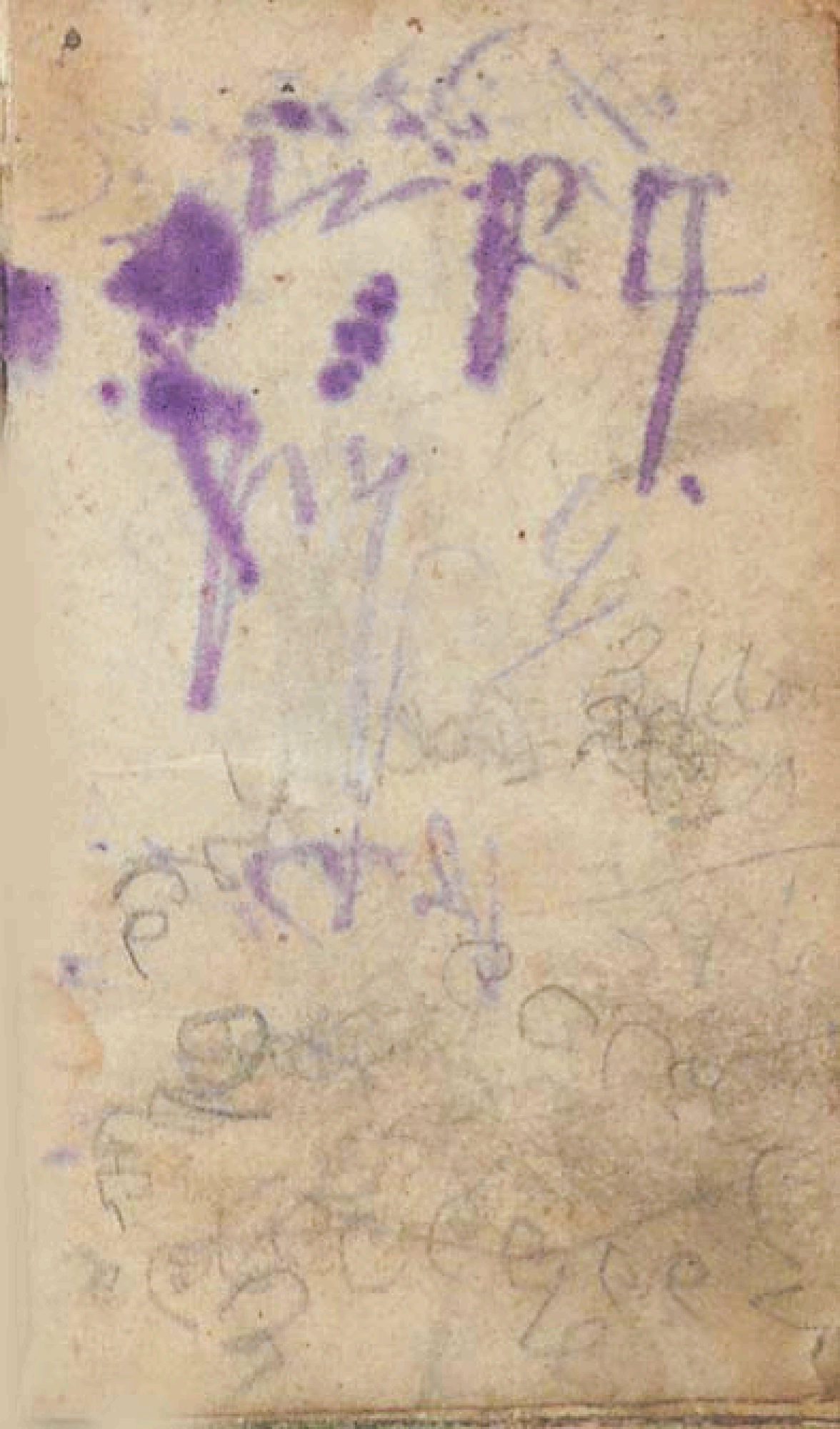

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Հ 4 3388

4 420/87

ԱՂՕԹՔ

ԱՒԱՒՕՏԵԱՆ

Հոգիդ սուրբ ած Ճշմարիտ։
Օրհնեալ համագոյ և միաս-
նական անբաժանելի սուրբ
Երրորդութի՝ Հայր և Որ-
դի և Հոգի սուրբ. այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Աղօթք առաւօտեան։

Երրորդութի՝ անբաժանելի
ած յաւիտենական՝ անկեալ
առաջի մեծութեան փառաց
քոց գոհանամ և շնորհս
մատուցանեմ վասն անբաւ
ողորմութեան քո, որ պահպա-
նեցեր և հասուցեր զիս յայս
ժամ առաւօտուս։ Օրհնեմ
և փառաւորեմ զքեզ, և

մատուցանեմ արարչիդ ի-
մում զա̅մ զխորհուրդս ըզ-
բանս և զգործս իմ. և ա-
ռաջադրեմ առնել այսօր և
զա̅մ աւուրս կենաց իմոց
զա̅մ ինչ 'ի սէր և 'ի փառս
քո, և 'ի լնուլ զա̅ծային
կամս քո, և սիրով յանձն
առնուլ զոր առաքէ հայ-
րախնամ նախախնամուիդ
'ի վերայ իմ: Վասն որոյ ընկ-
կալեալ զյօժարութիւն սրտի
իմոյ՝ օգնեա՛ տկարութեա՛ն և
տարտամութեա՛ն իմում. զօ-
րացո՛ զիս 'ի պահպանութիւն
պատուիրանաց քոց. պա-
հեա՛ զիս յա̅մ փոյթութեա՛ց
հոգւոյ և մարմնոյ: Տո՛ւր
ինձ զա̅ն [illegible] քո, զի ընդ իս

լիցի, ընդ իս գործեսցէ, և
ընդ իս մինչ 'ի սպառ կացցէ
մնասցէ, և շնորհեա՛ ինձ
հանապազ այնմ ցանկալ և
փափաքել, որ առաւել հա-
ճոյ է քեզ և ընդունելի:
Քո կամք իմ լիցին. և իմ
կամք քոց կամաց միշտ ըզ-
հետ երթիցեն: Տէր ուսո՛
ինձ առնել զկամս քո. ու-
սո՛ ինձ առաջի քո արժա-
նապէս և խոնարհութեամբ
գնալ: Տո՛ւր ինձ տէր զի-
մաստութիւն երկնային, զի
ուսայց քան զամ զքեզ խըն-
դրել և գտանել. քան զա-
մենայն զքեզ խորհել և սի-
րել: Տո՛ւր ինձ 'ի մեր քան
զամենայն ցանկա[illegible] քեզ

հանդչել, և զսիրտ իմ 'ի
քեզ խաղաղել: Զի դու
միայն ես ճշմարիտ խաղա-
ղութիւն սրտի, դու միայն
հանգիստ, և քեզ փառք
յաւիտեանս. ամէն:

Աւաղօթք առաւօտեան:

Տէր իմ և ա̅ծ իմ, շնորհա-
կալ եմ զքէն, զի 'ի վերայ
այլոց բարերարութեց քոց՝
յաւելեր և զայս, զի զար-
թուցեալ զիս 'ի քնոյ՝ հա-
սուցեր 'ի յայս ժամ առա-
ւօտուս առ 'ի փառաւորել
զանուն քս ս̅ր, և ընդու-
նել 'ի քէն զշնորհս՝ որով
զօրացեալ կարացից առնել
զհաճոյս քո: Ցաւոտի խրն

դրեմ զի ընդ առաւօտանալ
աւուրս, առաւօտասցին 'ի
յիս լուսաւորութիւք շնոր-
հաց քոց. զի որպէս մարմին
իմ 'ի մարմնաւոր լոյս տուըն-
ջեան, նոյնպէս և հոգի իմ
յիմանալի լոյս շնորհաց քոց
շրջեսցի զօրն ողջոյն. ամէն:

Յանձնարարութիւն առ ս̅ի
ա̅ծամայրն:

Ո՛վ ամենօրհնեալ ս̅ք ա̅ծա-
ծին, մայր գթութեան և բա-
րեխօս ամենայն հաւատա-
ցելոց որդւոյ քո. յանձն
առնեմ զիս այսօր ամենա-
գութ հոգաբարձութեան քում
առ 'ի պատապարել զիս յա-
մենայն արկածից հնոյ օձին

սատանայի, զորոյ զդլուխն
կոխեալ ջախջախեցեր, որ-
պէս զի զերծեալ 'ի մեղաց՝
արժանի եղէց ծառայել
քեզ անբիծ վարուք, և փա-
ռաւորել զա̅ծ որդին քո ընդ
հօր և ը̅ հոգւոյն սը̅յ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից. ամէն:

Փառաբրութիւն հրեշտա-
կական:

Փառք 'ի բարձունս ա̅յ, և
յերկիր խաղաղութի՛ւն, 'ի մար-
դիկ հաճութի: Եւ օրհնութի
քեզ'ի բարձունս. օրհնեալ
ես ա̅ր ա̅ծ մեր. օրհնեմք զք
քեզ, և դովեմք զքեզ: Խոս-
տովանիմք ա̅ր զքեզ և եր-

կիր պագանեմք քեզ. փա-
ռաւորեմք զքեզ, գոհա-
նամք տէր զքէն վասն մեծի
փառաց քոց: Տէր Թագաւոր
սբ̄դ երկնային՝ ա̄ծ և հայր
ամենակալ: Տր̄ և որդի հօր
միածին յս̄ քս̄ և ս̄բ որդի:
Տէր ա̄ծ դառն ա̄յ, և որդի
հօր, որ առեր զմերս 'ի կու-
սէն, ողորմեցար բարձեր
զմեղս աշխարհի: Եւ արդ
ընկա՛լ զաղաչանս մեր. սբ̄դ
որ նստիս ընդ աջմէ հօր՝ ո-
ղորմեա՛ց մեզ: Զի դու միայն
ս̄բ. դու միայն բարձրեալ
ես. դու միայն տէր մեր յս̄
քս̄ տէր և հոգիդ ս̄բ, որ
'ի փառս ա̄ծ ը̄ հօր, ամէն:
Եւ յա̄մ ժամ օրհնեմք ըզ

քեզ. տ̄ր և գովեմք զանուն
ո̄ք քոյ յաւիտեան՝ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից: Ար-
ժանի՛ արա տէր զօրս զայս
խաղաղութ̄, և առանց մե-
ղաց պահեա՛ զմեզ: Օրհ-
նեալ ես տէր տ̄ծ հարցն
մերոց. գովեալ և փառաւո-
րեալ է անուն սուրբ քո՝
յաւիտեանս. ամէն:
Օրհնեալ տ̄ր ուսո՛ ինձ զար-
դարութիւն քո. երիցս կրկնեա՛:
Տէր ապաւէն եղեր մեր ազ-
գէ յազգ: Ես աղաչեմ տ̄ր
ողորմեա՛ ինձ, և բժշկեա՛
զանձն իմ. ես մեղայ քեզ:
Ցո՛յց մեզ տէր զողորմութիւն
քո, և զփրկութիւն քո տո՛ւր
մեզ: Տէր ողորմութի՛ քո յա-

ւիտեան. զդործս ձեռաց
քոց մի՛ անտես առներ: Տ՞ր
իմ զքեզ ապաւէն ինձ արա-
րի. ուսո՛ ինձ առնել զկամս
քո, զի դու ես ա՞ծ իմ: Ի
քէն է տէր աղբիւր կենդա-
նութե՛, և լուսով երեսաց
քոց տեսանեմք զլոյս: Ծա-
դեա՛ զողորմութի՛ս քո, որք
ճանաչեն զքեզ տէր:

Ս. Գրիգորի նարեկացւոյ Աղօթք առաւօտեան:

Արքայ երկնաւոր, թագա-
ւոր բարձրեալ, ա՞ր բոլորից,
ամենից ակնկալուի՛, ստեղ-
ծող տեսականաց, հաստիչ
իմանալեաց, պատճառ ե-
զանութեանց, կազմիչ հան-

դերձելոց, տուիչ լուսոյ, ա-
ռիթ առաւօտու, պատրաս-
տիչ վաղորդայնի, երևեցու-
ցիչ երեկորի, տարրիչ խա-
ւարի, արուեստաւոր բա-
րեհնար, իմաստութեան գոր-
ծօնեայ, քաւարան օրհնեալ
հալիչ մեղանաց, հալածիչ
ցաւոց, քակտիչ դառնու-
թեաց, պահպանարան հան-
գըստեան, հնարք նիրհման,
յարմարիչ քնոյ, պարգևիչ
ննջման, շնչոյ յարակար-
դութիւն, զգայութեան աւո-
ղութիւն, ցրիչ ցնորից, յե-
զանակիչ անրջոց, փոխար-
կութիւն զարհուրմանց, այ-
լայլութիւն տխրութեաց, խա-
փանիչ խիթմանց, ընդար

ձակիչ կարծեաց, համա-
դրուի ծփմանց, ահագնուի
խարդախմանց, հարուածիչ
դիւաց, փախուցիչ ախտից,
ընկղմիչ դայթագղութեց:
Պաշտպանեա՛ երկնաստեղծ
ձեռամբդ, զօրացո՛ բարձրա-
ցեալ քո աջովդ, ամփոփեա՛
ամենակալդ թեւօք, ծած-
կեա՛ ա̄ծեան խնամօքդ, ամ-
րացո՛ վերակացութ̄ վերնայ-
նոցդ, շուրջանակի պարըս-
պեա՛ դումարտակօքդ ան-
մահից, 'ի յամենուստ պար-
փակեա՛ կցորդութ̄ հրեշ-
տակաց. վանեա՛ զընդդիմա-
մարտն իմ զինուորութ̄ զը-
ւարթնոցդ, պատոպարեա՛
զսասանեալս՝ Աստուածած-

նիդ մաղթանօք, զբանակս
անդրանկացդ բարեկարգեա՛
ինձ պահապան: Բա՛ց ընդ
աչացս դիմաց և զմտացս իմ
տեսանելիս, զգաստ արա ը՜
ոգւոցս և զծանրաբեռն կը-
րիցս դանդաղութի՜, վերա-
ցո՛ տ՜ր 'ի զգայութե՜ցս զմա-
ծեալս յիմարութի՜. բա՛րձ,
միայն բարեգործ, զպատ-
րուակիս թանձրութի՜: Ընդ
սկզբան բերմանս լուսոյ՝ զո-
ղորմութի՜ քո ծագեա՛, ընդ
ելից արևուն՝ արդարութե՜
արեգակնդ 'ի յանձկութի՜
սրտիս մացէ. Ճառագայթ
քո փառացդ 'ի յիմաստիցս
խորհրդանոց ջահեսցի, խա-
չիդ տեառնագրութի՜ ընդ

շունչս և ը̄ մարմինս համա-
սփիռ տարածեսցի : Յանձն
առնեմ քեզ յաւուրս զքո
յարմարել̄ տաղաւարս պահ-
պանաւ ոգւոյս՝ որ 'ի սմին :
Զի դու ես ա̄ծ անքնին,
առ ամենեսին բաւական, և
յա̄մում բովանդակ, օրհ-
նել յաւիտեանս. ամէն : Յ̄գ̄ :
Սրբուհոյ Ա̄ծածնին բարե-
խօսութ̄ը ընկալ տէր զմաղ-
թանս մեր, յորժամ յա-
րևելից լուսածագիս ան-
ճառ հրաշիւք, կարապետ
առնելով զյաղթանակ ո̄ը
նշանն. աղաչեմք զքեզ ա̄ր
պահպանեա՛ զմեզ ընդ հո-
վանեաւ խաչի քո ո̄ը :

ԱՂՕԹՔ

ԸՍՏ ԱՒՈՒՐՑ ԵՕԹ

ՆԵԿԻ

Ի կիւրակէի ։

Ո՛Վ սիրելի փեսայդ իմ յս
քո՝ դերամաքուր սիրող, որ
տէրդ ես ա՛մ արարածոց,
ո՛ տայր ինձ թևս ճշմարիտ
ազատուե՛, թռչել և հան
չել 'ի քեզ ։ Ե՛րբ լիով տացի
ինձ ճաշակել և տեսանել
զի քաղցր ես տէր ա՛ծ իմ

Ե՛րբ լիով պատսպարեցայց
'ի քեզ, մինչև վ՞ս սիրոյ քո
չխորհել ինչ զիս, այլ զքեզ
միայն 'ի վեր քան զամենայն
միտս, օրինակաւ որ չէ ամե-
նեցուն յայտնի։ Առ այժմ
ստէպ յոգւոց հանեմ, և
Թշուառուե՞ խմում ցաւա-
դին տանիմ. զի բազում չա-
րիք յայսմ հովտի տառա-
պանաց պատահեն՝ որ զիս
յոլովակի խռովեն, տրտմե-
ցուցանեն, և մռայլ զինև
արկանեն. բազում անդամ
խափանեն և զբաղեցուցա-
նեն. խոտորեցուցանեն և
Թակարդեն, զի մի ազատ
մուտ ունիցիմ առ քեզ,
վայելել 'ի քաղցր գրկախառ-

նութիւն, յոր վայելեն միշտ
երանելեացն դասք: Գո՛ւթ
արկցէ 'ի քեզ հեծութիւն իմ,
և բազմադէմ ամայութիւն իմ
յերկրի:
Յո՛ ճառագայթ յաւիտե-
նական փառաց, սիոփութիւն
պանդխտեալս հոգւոյ. առ
քեզ է բերան իմ անբար-
բառ, և լռութիւն իմ խօսի
ընդ քեզ: Մինչև ցե՛րբ յա-
մէ տ՛ր իմ 'ի գալ: Եկեսցէ
առ իս յաղքատիկ իւր, և
ուրախ արասցէ: Ձգեսցէ
զձեռն իւր, և փրկեսցէ ըզ-
տառապեալս յամ նեղուէ:
Ե՛կ ե՛կ, զի առանց քո չիք
ինչ օր կամ ժամ ուրախու-
թեան. վ՛ն զի դու ես ուրա-

Ա 338

խութիւն իմ. և առանց քո
թափուր է սեղան իմ: Տա-
ռապեալ եմ ես, և որպէս
թէ 'ի բանտ արկեալ և յոտ-
նակապս պնդեալ. մինչև լու-
սով երեսաց քոց հանդուս-
ցես զիս, և յազատութիւն
հանցես, և զսխրալի դէմս
քո ցուցցես:

Յերկուշաբաթի:

Տ՛ուր ինձ տէր օգնութի՛ 'ի
նեղութե՛. զի ընդունայն է
փրկութի՛ մարդոյ: Քանի՛ցս
անդամ չգտի հաւատար-
մութիւն անդ՝ ուր կարծէի
դտանել, և քանի՛ցս անդամ
դտի անդ՝ ուր ո՛չ կարծէի:
Ապա ընդունայն է յուսալ

'ի մարդիկ. և փրկուի արդարոց 'ի քէն է տէր: Օրհնեալ ես տէր ա̅ծ յա̅մի, որ ինչ անցանէ ընդ մեզ: Տկար եմք և յողդողդ. վաղվաղակի խաբիմք և փոփոխիմք: Ո՞վ է մարդ, որ այնպէս ըզդուշաւոր և աչալուրջ յամենայնի անձնապահ իցէ, մինչ ո՛չ երբէք անկանիլ նմա 'ի պատրանս ինչ կամ 'ի տարակոյս: Այլ որ 'ի քեզ ա̅ր յուսացեալ է, և միամիտ սրտիւ զքեզ խնդրէ, ո՛չ դիւրաւ սահի: Եւ թէ անկանի 'ի նեղութի ինչ, որպէս և պաշարեսցի, վաղվաղակի քև փրծանի՝ կամ մխիթարութի 'ի քէն ընդունի, զի

ո՛չ անտես առնես զ յուսա-
ցեալս 'ի քեզ 'ի սպառ : Ո՛ւր
իցէ մտերիմ բարեկամ, որ
յամենայն 'ի վիշտս առ բա-
րեկամի իւրում կացցէ մը-
նասցէ : Դու տ̄ր, դու միայն
ես մտերիմ յա̄մի . և բաց 'ի
քէն չի՛ք ոք այլ :

Յերեփշաբաթի :

Տէր ա̄ծ իմ, որ արարեր զիս
ըստ պատկերի քում և ըստ
նմանութ̄ե, շնորհեա՛ ինձ
զշնորհդ զայդ՝ զոր ցուցեր
այդչափ մեծ և հարկաւոր
առ փրկութ̄ի . զի յաղթե-
ցից իմում ապականեալ բը-
նութ̄ե, որ ձգէ 'ի մեղս և
'ի կորուստ : Զի տեսանեմ

'ի մարմնի իմում զօրէնս մե-
ղաց, որ հակառակ կայ օրի-
նաց մտաց իմոց, և գերէ զիս
'ի հնազանդութի՝ զդայութ՝ 'ի
բազումս: Եւ ոչ կարեմ ընդ-
դէմ դառնալ կրից նր՝, թէ
ոչ օգնէ ինձ շնորհ քո սուրբ՝
ջերմ հեղեալ 'ի սիրտ իմ:
Ո՛վ երանաւէտ շնորհ, որ
զաղքատն հոգւով՝ ճոխա-
ցուցանես առաքինութիւնք,
և զճոխացեալն բազում բա-
րեօք՝ խոնարհ առնես սրբ-
տիւ: Ե՛կ էջ առ իս. լից
զիս յայդուէ մխիթարութիւն
քով, զի մի նուազեսցի 'ի
վհատութէ և 'ի ցամաքու-
թենէ մտաց անձն իմ: Տո՛ւր
տէր, գտանել ինձ շնորհս

առաջի քո, զի շա՛տ է ինձ
շնորհ քո, թէպէտ և ո՛չ ինչ
ունիցիմ 'ի ցանկալեաց բը-
նութեան: Եթէ փորձեցայց
և տառապեցայց վշտօք բազ-
մօք, ոչ երկեայց 'ի չարէ,
'ի լինել շնորհի քո ընդ իս.
նա է իմ զօրութիւն, նա տայ
ինձ խորհուրդ և օգնութիւն:
Քան զա՛մ թշնամիս է զօ-
րագոյն, և քան զա՛մ իմաս-
տունս իմաստնագոյն:

Ի լորեփշաբաթի:

Ահա ա՛ծ իմ, և ա՛մ ինչ:
Զինչ այլ կամիմ. և որում ի-
միք լաւագոյն ըղձանալ մար-
թիմ: Ո՛վ անուշակ և քաղցր
բան, բայց սիրողին զբանն,

և ո՛չ զաշխարհ և զորս յաշ-
խարհի են ։ Ա՞ծ իմ և ա՞մ
ինչ ։ Ի միտ առողին շա՛տ է
ասացեալս ։ և սիրողին քաղ-
ցըր է ստէպ կրկնել զայն ։
Ապաքէն ուր դու կաս՝ քաղ-
ցըր է ա՞մ ։ բայց թէ 'ի բա-
ցէ ես, դառն է ա՞մ ։ Դու
տաս սրտի հանդարտութի՞ն,
մեծ խաղաղութի՞ն, և ցնծա-
լից ուրախութի՞ն ։ Դու տաս
ուզիզ խորհիլ զա՞մ, և օրհ-
նել զքեզ յա՞մի, և առանց
քո ո՛չ ինչ հաճոյ թուի ընդ
երկար ։ այլ առ հաճոյ լի-
նել և քաղցրանալ՝ պա՛րա է
նմա զշնորհ քո առընթեր
ունել, և համեմիւք իմաս-
տութի՞ն քո համեմիլ ։

Որում քաղցր ես դու, զի՞նչ
ո՛չ քաղցրանայ նմա. և ո-
րում չես դու քաղցր, զի՞նչ
քաղցրասցի նմա: Բայց վը-
րէպ են յիմաստուէ՝ քում-
մէ իմաստունք աշխարհի, և
որոց քաղցր է մարմին: Զի
անդ է բազում ունայնուի՝,
և աստ մահ: Բայց որք ար-
համարհուբ՝ աշխարհայնոց
և մեռելուբ՝ մարմնոյ զհետ
երթան քո, Ճշմարտապէս
իմաստուն Ճանաչին, զի 'ի
նանրութէ՝ 'ի Ճշմարտութի՝,
և 'ի մարմնոյ 'ի հոգի փոխա-
դրին: Այսպիսեաց քաղցր
է ա՛ծ, և որ ինչ բարութի՝
գտանի յարարածս, զա՛մն
'ի գովեստ մատուցանեն իւ-

բեանց արարչի : Այլ աննը-
ման է քաղցրութի արարչին՝
և արարածոց, յաւիտենից՝
և ժամանակի, լուսոյն ան-
ստեղծի, և լուսոյն լուսա-
ւորելոյ :

Ի հինգշաբաթի :

Ո՞ տացէ ինձ տէր, դտա-
նել զքեզ միայն, բանալ
քեզ բովանդակ զսիրտ իմ,
և վայելել 'ի քեզ, որպէս
փափաքէ անձն իմ, մինչ
զի յայնմ հետէ ո՛չ ոք իցէ՝
որ զիս անդոսնեսցէ, և ո՛չ
ստեղծուած ինչ զիս շար-
ժեսցէ, կամ բնաւ իսկ յիս
հայեսցի, այլ դու միայն ը՞
իս խօսեսցիս, և ես ը՞ քեզ-

զոր օրինակ խօսիցի սիրելին
ը̄ սիրելւոյ, և կեցցէ բարե-
կամն ը̄ բարեկամի: Զայս
աղաչեմ և այսմ ըղձանամ,
զի ընդ քեզ բոլորովին միա-
ցայց, և զսիրտ իմ յա̄մ ա-
րարածոց 'ի բաց դարձու-
ցից, և ո̄բ հաղորդութ̄ ի և
ստէպ պատարագմամբ ու-
սայց ևս քան զևս քաղցրա-
նալ յերկնային խոկմունս:
Ե՞րբ տէր բոլորովին ը̄ քեզ
միացայց, և 'ի քեզ ընկլայց,
և գլխովին զիս մոռացայց:
Շնորհեա՛ տէր քեզ յիս լի-
նել՝ և ինձ 'ի քեզ, և այն-
պէս մնալ մեզ 'ի միասին:
Դու ես սիրելի իմ, ընտ-
րեալ 'ի բիւրուց, յոր հա-

Ճեցաւ անձն իմ բնակել
զա̅մ աւուրս կենաց իմոց։
Դու ես իմ խաղաղարար յո-
րում է ամենակատար խա-
ղաղութի̅ և հանդիստ Ճըշ-
մարիտ. և արտաքոյ նորա
վաստակք և ցաւք, և ան-
հնարին թշուառութի̅։ Դու
ես ա̅ծ ծածկեալ, և խոր-
հուրդ քո չէ ը̅ ամբարիշտս,
այլ ը̅ խոնարհս և ը̅ պար-
զամիտս են խօսք քո։ Ո՛վ,
ո՛րպէս քաղցր է հոգի քո
տէր, որ 'ի ցուցանել ըղ-
քաղցրութի̅ քո առ որդիս՝
անուշակ հացիւ որ իջեալ
է յերկնից՝ յանձն առնուս
զնոսա կերակրել։ Չիք այլ
ազգ այնպէս մեծ, որ ու-

նիցի ա̅ծս իւր հպաւորս, որպէս դու ա̅ծ մեր մերձ ես ա̅մ հաւատացելոց քոց, որոց 'ի հանապազորդ սփոփանս, և առ ուղղելոյ ըզսիրտ նոցա յերկինս՝ զքեզ ջամբես 'ի կերակուր և 'ի վայելս:

Ի յուրբաթու:

Տէր՝ ա̅մ ինչ քո է, որ ինչ յերկինս և որ ինչ յերկրի: Ցանկամ զանձն իմ քեզ կամաւոր պատարագ մատուցանել, և քոյ լինել 'ի սպառ: Տէր, սրբութ̅ի̅ սրտի մատուցանեմ զիս քեզ այսօր 'ի մշտնջենաւոր ծառայ, 'ի պաշտօն և 'ի պատարագ հա-

նապազորդ օրհնութեան : Ընկալ զիս ը̄ ս̄բ նուիրանացս պատուական մարմնոյ քոյ, զոր քեզ այսօր առաջի հրեշտակաց յաներևոյթս յանդիման եղելոց՝ մատուցանեմ. զի լիցի վ̄ս̄ իմ, և վ̄ս̄ ա̄մ ժողովրդեան քո 'ի փրկութիւն :

Տ̄ր առաջի առնեմ քեզ զա̄մ մեղս և զյանցանս իմ, զոր գործեցի առաջի քո, և սբ̄ց հրեշտակաց քոց, յօրէ յորմէ սկիզբն արարի մեղանչել, մինչև ցայսօր, 'ի վերայ հաշտարար սեղանոյ քո. զի առ հասարակ զա̄մ այրեսցես և կիզուցուս հրովսիրոյ քո, և ջնջեսցես զա-

մենայն բիծս մեղաց իմոց, և զխիղճ մտաց իմոց յամ յանցուածոց մաքրեսցես. և դարձուսցես յիս զշնորհ քո՝ զոր մեղօք կորուսի, 'ի ներել ինձ լիով զամենայն, և յընդունել զիս մարդասիրապէս 'ի համբոյր հաշտութեան:

Զինչ կարող իցեմ առնել վս մեղաց իմոց, բայց խոնարհութբ խոստովանիլ և ողբալ. և զքո ներողութիդ անդադար աղաչել: Պաղատիմ առ քեզ լո՛ւր ինձ դըթութբ, 'ի կալ իմում առաջի քո, ած իմ: Ամենայն մեղք իմ չար թուին ինձ յոյժ, և այլ ո՛չ երբէք կա-

միմ գործել. այլ զղջացեալ
եմ 'ի նոցանէ, և զղջացայց
ցորչափ իցեմ կենդանի.
պատրաստ եմ ապաշխարել
և ըստ կարի վճարել: Թո՛ղ
ինձ տէր, Թո՛ղ ինձ զմեղս
իմ. վ՚ն անուանդ քում սբ՚յ
կեցո՛ զհոգի իմ, զոր պա-
տուական արեամբ քո դնե-
ցեր: Ահա յանձն առնեմ
զիս ողորմութ՚ն քում. և 'ի
ձեռս քո աւանդեմ զիս:
Արա՛ ընդ իս ըստ բարութ՚ն
քում, և մի՛ ըստ չարութ՚ն
և անօրէնութ՚ն իմում:

Ի շաբաթու:

Ո՛վ լոյս մշտնջենաւոր, որ
'ի վերդ ես քան զա՚մ լոյս ե

զական. փայլեա՛ զփայլա-
տակունս 'ի բարձանց՝ մտա-
նել 'ի շտեմարանս սրտի ի-
մոյ: Մաքրեա՛, ուրախացո՛,
պայծառացո՛, և կենադոր-
ծեա՛ զհոգի իմ և զզօրուիս
սորա՝ յարիլ 'ի քեզ հրճուո-
զական հիացմամբ: Ե՛րբ ե-
կեսցէ այն երանաւէտ ժամ
ցանկալի, զի տեսլեամբ քո
զիս յադեցուսցես, և լի-
ցիս ինձ ա՛մ յա՛մի: Մինչչև
է տուեալ այս, ո՛չ լինի լիու-
լի խնդութիւն. բա՛բէ, դեռ
կենդանի է յիս հին մարդն.
չև է բոլորովին 'ի խաչ ե-
լեալ և ոչ կատարելապէս
մեռեալ: Դեռ բուռն ցան-
կայ հակառակ հոգւոյ.

պատերազմունս յարուցանէ
ներքինս, և չթողու թագա-
ւորութեան հոգւոյ կալ յան-
դորրու: Այլ դու որ տիրես
զօրութեան ծովու, և զձայն
ալեաց նորա ցածուցանես,
արի՛ օգնեա՛ ինձ: Ցրուեա՛
զհեթանոսս՝ որք կամին ը
պատերազմ. խորտակեա՛ ըզ-
նոսա զօրութը քով: Ցոյց
զմեծամեծս քո, և փառա-
ւորեսցի աջ քո: Զի չիք իմ
այլ յոյս և ապաւէն՝ բաց 'ի
քէն տէր ա՛ծ իմ:

Յոյս իմ 'ի մանկութէ իմմէ,
մի՛ թողուր զիս տէր ա՛ծ իմ:
Յոյս իմ 'ի ժամանակի ծե-
րութեան իմոյ, մի՛ թողուր զիս

տ̄ր։ Յոյս իմ՝ի միւսանգամ
դալստեանն քո, մի՛ անտես
առներ զիս տէր ա̄ծ իմ։
Առ քեզ ապաւինիմք ամե-
նասրբուհի, գերագոյն և
հրաշալի և բաշխող բարու-
թեանց, աղբիւր ես ծարա-
ւեաց և հանգիստ աշխատե-
լոց, և եղեր վերընկալ աս-
տուածային բանին։
Ի քեզ անկայ ես յարդան-
դէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու
ես ա̄ծ իմ։
Տո՛ւր զօրութի՝ ծառայի քո
կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ, և
արա առ իս նշան բարութե՛։
Տեսցեն ատելիք իմ և ամա-
չեսցեն զի դու տ̄ր օգնեցեր
ինձ և մխիթարեցեր զիս։

ԱՂՕԹՔ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Նախ քան զխոստովանու-
թիւնն :

ԱՀԱՒԱՍԻԿ տէր իմ յն
քն միայն յոյս փրկութեն ի-
մոյ 'ի ձեռն նշուլից շնոր-
հաց քոց ծանեայ՝ զի մեղու-
ցեալ եմ առաջի մեծի աս-
տուածուն քո : Մեղայ ար-

դարև ընդդէմ ստեղծողիդ
իմ, մեղայ: Մեղա՛յ ընդդէմ
փրկչիդ իմ մարդասիրի, մե-
ղայ: Մեղա՛յ ընդդէմ շնոր-
հաղարդողիդ հոգւոյս իմ,
մեղայ: Քեզ միայն մեղայ
տէր և չար առաջի քո ա-
րարի: Զղջամ և ցաւիմ 'ի
վերայ ա՜մ մեղաց իմոց, ո-
րովք դառնացուցի զքեզ
զծովդ ա՜մ քաղցրութեան:
Գթա՛ յիս աղաչեմ 'ի մե-
ղուցեալ ծառայս քո, զոր
անչափ բարերարութ՜ ստեղ-
ծեր և անճառ մարդասի-
րութ՜ փրկեցեր: Եւ թող
ինձ՝ զանօրէնութիւս իմ, զոր
ինձէն դիտեմ, և 'ի միտ ա-
ռեալ զնոսին՝ ցաւիմ 'ի սրբ-

տէ. և յուսով ողորմութեան
քո առաջադրեմ խոստո-
վանել ամբողջապէս, և ա-
պաշխարել ըստ կարի, և ուղ-
ղել զվարս իմ օդնականու-
թեամբ շնորհաց քոց: Ընկալ
զիս աղաչեմ վերստին 'ի շը-
նորհս և 'ի սէր քո՝ բարեխօ-
սութեամբ ամենօրհնեալ մօր քոյ
Մարիամու միշտ կուսին,
և համօրէն ամ սրց քոց, 'ի
փառս անճառելի ողորմութեան
քո, և 'ի պատիւ կենդանա-
բար խաչի, և մահուան քո.
ամէն:

Ընդ անառակին որդւոյ գո-
չեմք առ հայրդ գթած, մե-
ղաք յերկինս և առաջի քո
քաւիչ յանցանաց, ելընդ-

առաջ սիրով, գրկեա՛ համ-
բուրիւ մաքրեա՛ զմեզ 'ի մե-
ղաց մերոց ։
Զմեղս իմ ցուցից քեզ քո՛ որ
բժիշկդ ես հոգւոց և տէր
կենաց, բժշկեա՛ և զիմ զհի-
ւանդութիս որ միայնդ ես
բազմագութ ։
Որ գիտակդ ես գաղտնեաց
մարդկան հոգիդ ո՛բ տէր և
կենդանարար ընկա՛լ զաղա-
չանս մեր ։
Մարիամ կոյս անարատ զա-
նապական փեսայդ աղաչեա՛
զի հաշտեսցի ընդ այրի ե-
ղեալ հոգիս, և միաւորես-
ցի դարձեալ սիրով ընդ հե-
ռացեալս 'ի նմանէ ։
Աղաչեմ զքեզ ո՛բ հրեշտակ

ա̅յ՝ բարեխնամ պահապան
անձին իմոյ, և ա̅մ սբ̅ք ա̅յ.
հայցեցէք 'ի տեառնէ օգ-
նական լինել ինձ՝ բարւոք
առնել զայս խոստովանու-
թի̅ս իմ, և ընդունել զթո-
ղութի̅ մեղաց և զշնորհս՝ 'ի
փառս տեառն, և 'ի փըր-
կութի̅ հոգւոյ իմոյ. ամէն:

Աղօթք յէտ խոստովանու-
թէան:

Ամենախնամ ամենակալ տ̅ր
իմ յ̅ս ք̅ս, հայցեմ յանչափ
մարդասիրութի̅դ, զի որ ինչ
պակասութի̅ք եղեն յինէն
անգիտութ̅ և ակամայ՝ յայս-
միկ խոստովանուն̅, լցուս-
ցէ ողորմութիւն քո, և հե-

զումն արեան քո 'ի խաչին ։
Եւ հաճեսցիս պահպանել
զիս յերկիւղ քո ո̅ւ̅բ, և 'ի
սէր ա̅ծութ̅ե̅դ, և 'ի շնորհս
հոգւոյդ սրբոյ ։ Որպէս զի
մի եղիցի ինձ դարձեալ մե-
զանչել ընդդէմ մեծ վայել-
չութ̅ե̅ քում. այլ սիրել ըզ-
քեզ միշտ, և 'ի ծառայու-
թ̅ե̅ քում մնալ յայսմ հետէ
մենչև յաւիտեան. ամէն ։
Բարձր առնեմ զքեզ ա̅ր զի
ընկալար զիս, և ոչ ուրախ
արարեր զթշնամին իմ յիս ։
Տէր ա̅ծ իմ, կարդացի առ
քեզ և բժշկեցեր զիս, տէր
հաներ 'ի դժոխոց զանձն
իմ ։ Որպէս սաղմոս ասաս-
ցեն քեզ փառք իմ, և այլ

մի եւս զղջացայց՝ տէր ա̅ծ
իմ, յաւիտեան խոստովան
եղէց քեզ:

Աղօթք նախ քան զհաղոր-
դութիւն:

Տէր իմ և ա̅ծ իմ յ̅ս̅ ք̅ս̅,
ծայրագոյն սիրելի հոգւոյ
իմոյ: Գթա՛ յիս աղաչեմ 'ի
մեղուցեալ ծառայս քո, և
արդեամբք չարչարանաց և
մահուան քո մաքրեա՛ զսիրտ
իմ յա̅մ երկրաւոր ըղձից և
ախորժանաց. որպէս զի կա-
րացից արժանապէս ընդու-
նել զամենասուրբ զահաւոր
խորհուրդ մարմնոյ և ա-
րեան քո: Քանզի ճշմար-
տապէս հաւատամ զի դու

առաջիկայ ես յամենասուրբ
խորհուրդս յայս՝ յս՞ քս՞ ա՞ծ
և մարդ. և կամիս զի ընկա-
լայց զքեզ 'ի հոգի իմ, և
սիրով միացայց ը՞ քեզ: Փո-
խակերպեա՛ զիս աղաչեմ
սովաւ 'ի քեզ՝ միաւորութ՞ ը
սիրոյ. որպէս զի յայսմ հե-
տէ 'ի քեզ՝ և վ՞ ք՞ոյ կեցից
մինչև 'ի կատարած կենաց
իմոց, միշտ սիրելով զքեզ
'ի վերքան զա՞մ, և ծառայ-
ելով մեծ վայելչութ՞ ք՞ում.
ամէն:

Ժողովեալքս 'ի քէն հայցեմք
ընդ Ժողովեալ մետասանին,
որ զկենարարդ քո մարմին
բաշխեալ ետուր ը՞ բաժա-
կին. շնորհեա՛ և մեզ տէր

ընդ նոսին հաղորդ լինել
քում սեղանին, կենաց հա-
ցիդ յոր փափագիմք, և ըմ-
պելւոյդ ում ծարաւիմք:
Մաքրեա՛ զմիտս և զխոր-
հուրդս, զի և մեք հաղոր-
դեսցուք սրբութ՟ ընդ սբ՟ց
քոց առաքելոցն այսօր 'ի ս՟բ
վերնատունն, աղաչեմք փըր-
կիչ ողորմեա՛:
Ծառ կենաց որ զանմահութ՟
պտուղն 'ի քէն ետուր նախ-
նոյ մօրն Եւայի 'ի մահաբեր
երկանց ազատելով, բարե-
խօսեա՛ առ տ՟ր վասն մերոյ
փրկութ՟:

Իշյ՛ի մաթչէլն առ ո՞ի
խորհուրդն ։

Հաւատամ տէր օգնեա՛ ան-
հաւատութե՞ս իմոյ ։
Ի քեզ տ՞ր յուսացայ՝ մի՛ ա-
մաչեցից յաւիտեան ։
Տէր և դու գիտես, զի սի-
րեմ զքեզ ։
Աստուած, քաւեա՛ զիս ըզ-
մեղաւորս ։
Տէր չեմ բաւական եթէ ը՞
յարկաւ իմով մտցես ։

Աղօթ՛ յէթ հաղորդութէ՞ ։

Յ՞ս քս՞ յոյս անմահութե՞,
և երանութի՞ յաւիտենա-
կան. շնորհակալ եմ զքէն
յաղագս անչափ սիրոյդ, ո-

բով հաճեցար գալ բնակել
'ի յիս յանարժան ծառայս
քո: Եւ հայցեմ 'ի քէն խո-
նարհութ͂ի, զի ջերմեռան-
դութ͂ի ամենաքաղցր սիրոյ
քոյ բորբոքեսցես զսիրտ իմ,
և մաքրեսցես և ձգեսցես
առ քեզ զզգայութ͂իս իմ:
Որպէս զի սիրով քով բոլո-
րովիմբ վառեալ՝ մոռացայց
զիս դլխովին, և զունայնուի
կենցաղոյս, և միայն զքէն
խորհեցայց, քեզ միայն քա-
փադեցայց, և ը͂ քեզ միայն
կատարելապէս եղէց միա-
ցեալ հոգւով: Եւ զա͂մ ըզ-
գործս իմ 'ի փառս և 'ի գո-
վեստ անուան քո կատարե-
ցից, խոնարհութ͂ի և հնա-

զանդութ՞ն, սիրով և բեր-
կրութ՞ն: Եւ դու միայն ե-
ղիցիս միշտ յոյս իմ, մեծու-
թիւն իմ, իմաստութ՞ն իմ,
զուարճութիւն իմ, ուրա-
խութ՞ն իմ, հանգիստ իմ,
ապաւէն իմ, օգնական իմ,
բաժին իմ, և ժառանգութ՞ն
իմ, յորում հանապազ բևե-
ռեալ և հաստատեալ լիցի
միտք իմ և սիրտ իմ: Եւ մի
երբէք թոյլ տացես ինձ 'ի
մահուչափ մեղս ինչ անկա-
նել՝ և լքանել յերեսաց քոց,
որ ես կեանք հոգւոյ իմոյ:
Որպէս զի միշտ քեզ ծառայ-
ելով փառաւորեցից զքեզ
ընդ հօր՝ և ընդ հոգւոյդ
սրբ՞յ յաւիտեանս. ամէն:

Այլ աղօթք գոհութիւն թովմայի առաքելոյ ասացեալ։

Մարմին քո պատուական լիցի ինձ 'ի կեանս, և սուրբ արիւն քո 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց իմոց։ Եւ փոխանակ լեղւոյն զոր արբուցին քեզ վ՚ս մեր՝ բարձցի 'ի մէնջ լեղուի թշնամւոյն։ Եւ վ՚ս քացախոյն զոր ճաշակեցեր վ՚ս մեր՝ զօրասցի տկարութիւն մեր։ Եւ վ՚ս թքոյն զոր առեր վասն մեր, ընկալցուք մեք զցօղդ անմահութեան։ Եւ վասն հարուածի եղեգանն՝ զոր հարար վ՚ս մեր, ընկալցուք ըզ-

կատարեալ զկեանս քո: Եւ
ընդ փշեղէն պսակին զոր ե-
դին 'ի գլուխ քո վ̅ս̅ մեր, ըն-
կալցուք մեք զանթառամ
պսակ սիրոյ քո: Եւ փոխա-
նակ պատելոյն զքեզ պաս-
տառակալաւ վասն մեր, զօ-
րութ̅ք̅ քով պնդեսցուք մեք
'ի սէր ա̅ծութ̅ե̅ քո: Եւ փո-
խանակ մահուան քո՝ կեն-
դանացուսցես զմեռեալս մե-
զօք: Եւ զի թաղեցար 'ի նոր
գերեզմանի. ընկալցուք մեք
դարձեալ զնոր յաւիտեանն՝
որ 'ի քէն եղև: Եւ վ̅ս̅ յա-
րութ̅ե̅ քո որ 'ի մեռելոց ե-
ղև, զի և մեզ եղիցի յարու-
թ̅ի̅ 'ի կեանս ա̅ք̅ և անմահ:
Եւ ընդ արդար դատաստա-

նաց քոց՝ լիցուք փրկեալք
յաններելի տանջանաց ։
Գոհութիւն այս եղիցի մեզ 'ի
կեանս և ուրախութիւն, ա-
ռողջութիւն հոգւոց և բժըշ-
կութիւն մարմնոց, և 'ի թո-
ղութիւն մեղաց, և 'ի փառս
քո քս̄ա̄ծ մեր. այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն ։
Յա̄ծային կայծակունս 'ի
սրովբէիցն անհպելին, ան-
մաքրապէս մերձեցաք դոլ
պարտապան քում խորհըր-
դոյ. շնորհեա զնոյն մաք-
րութիւ̄ 'ի թողութիւն մեղաց
մերոց ։

Այլ աղօթք :

Հոգի քո՞ի սրբեա՛ զիս : Մարմին քո՞ի փրկեա՛ զիս : Արիւն քո՞ի արբո՛ զիս : Ջուր կողին քո՞ի լուա՛ զիս : Շարչարանք քո՞ի զօրացո՛ զիս : Ո՛վ բարի Յ՞ս լուր ինձ, և մի՛ թողուր զիս : Ի նենդութենէ չարին պահեա՛ զիս, և 'ի ժամ մահուան իմոյ կոչեա՛ զիս. մերձ առ քեզ դի՛ր զիս : Ընդ հրեշտակս քո օրհնեցից զքեզ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

Լցաք 'ի բարութե՞ց քոց տ՞ր Ճաշակելով զմարմին քո և զարիւն. փառք 'ի բարձունս

կերակրողիդ զմեզ։ Որ հա-
նապազ կերակրես զմեզ՝ ա-
ռաքեա՛ 'ի մեզ զհոգևոր քո
զօրհնութի՛ւն. փառք 'ի բար-
ձունս կերակրողիդ զմեզ։
Գոհանամք զքէն տ̄ր որ կե-
րակրեցեր զմեզ յանմահա-
կան սեղանոյ քո, բաշխելով
զմարմին և զարիւնդ 'ի փըր-
կութի՛ւն աշխարհի, և կեանք
անձանց մերոց։
Ծառ կենաց տնկեալ յա-
դին ս̄բ կոյս՝ որ զհայրածինն
բղխեցեր զծաղիկ և ետուր 'ի
ժամու զորդին պտուղ մարդ-
կան, զորոյ զմարմինն Ճա-
շակեալ անմահացաք յու-
սով, վ̄ոյ օրհնաբանեմք ըզ-
քեզ յաւուր քո ծննդեան։

Որ վառեցար 'ի յարփւոյն
և ոչ կիզար ըստ մորենւոյն
այլ ետուր զհացն կենաց կե-
րակուր բանաւորաց, բարե-
խօսեա՛ առ քս̄ ջնջել զգիր
մեղաց մերոց:

Հոնփանակ հաւատոյ:

Հաւատամք 'ի մի Աստուած
հայրն ամենակալ յարարիչն
երկնի և երկրի, երևելեաց
և աներևութից: Եւ 'ի մի
տ̄ր յս̄ քս̄ յորդին աստու-
ծոյ ծնեալն յա̄յ հօրէ միա-
ծին, նախ քան զա̄մ յաւի-
տեանս: Ած̄ յա̄յ՝ լոյս 'ի լու-
սոյ. ա̄ծ ճշմարիտ յա̄յ ճըշ-
մարտէ, ծնունդ և ո՛չ արա-

րած : Նոյն ինքն համադոյա-
կից հօր, որով ամ ինչ եղև
յերկինս և 'ի վերայ երկրի
երևելիք և աներևոյթք : Որ
յաղագս մեր մարդկան և
վասն մերոյ փրկուե՛ ինջեալ 'ի
յերկնից մարմնացաւ, մար-
դացաւ, ծնաւ կատարելա-
պէս 'ի Մարիամայ սբ՛յ կու-
սէն հոգւովն սրբով : Որով
էառ մարմին, հոգի, միտս,
և զամենայն որ ինչ է 'ի
մարդ՝ Ճշմարտապէս և ո՛չ
կարծեօք : Չարչարեալ խա-
չեալ թաղեալ, յերրորդ աւ-
ուր յարուցեալ, ելեալ 'ի
յերկինս նովին մարմնովն
նոտաւ ընդ աջմէ հօր : Գա-
լոց է նովին մարմնովն և փա-

ռօք հօր 'ի դատել զկենդա-
նիս և զմեռեալս, որոյ թա-
գաւորութեն ո՛չ գոյ վախ-
ճան: Հաւատամք և 'ի ո՛բ
հոգին յանեղն և 'ի կատա-
րեալն, որ 'ի հօրէ և յոր-
գւոյ բղխի: Որ խօսեցաւ յօ-
րէնս և 'ի մարգարէս և յա-
ւետարանս, որ էջն 'ի յոր-
գանան, քարոզեաց զառա-
քեալն, և բնակեցաւ 'ի
սբ՛ն: Հաւատամք և 'ի մի
միայն յընդհանրական և յա-
ռաքելական եկեղեցի. 'ի մի
մկրտութի՛, յապաշխարու-
թի՛, 'ի քաւութի՛ և 'ի թո-
զութի՛ մեղաց: Ի յարութի՛
մեռելոց: Ի դատաստանսն
յաւիտենից հոգւոց և մար-

մնոց: Յարքայութիւն երկնից, և 'ի կեանսն յաւիտենա-
կանս. ամէն:

Լուսով աստուածութեան
քո քրիստոս լուսաւորեցեր
սուրբ զեկեղեցի, պահեա՛
զսա անշարժ յաւիտեան:
Ի մշտնջենաւոր քո լերանց
օրինադրեցաք փառաւորել
ո՛ք զերրորդութիդ թագա-
ւոր յաւիտենից:
Պահապան խնդրեմք 'ի քէն
քո՛ մի անտես առներ, այլ
շնորհեա՛ խնդրողացս 'ի քէն
զամենայաղթ զօրութիւն ո՛ք
խաչի քո յօդնութիւն անձանց
մերոց:
Եւ մի տար սասանութեան

զոտս մեր փրկիչ, այլ ամ-
բացո՛ հաստատուն հաւա-
տով յանձինս մեր զյոյս ըզ-
սէր և զհաւատս մինչև յա-
ւիտեան:

Աղբերացուսցե՛ս 'ի մեզ զշը-
նորհս քո զողորմութե՛ն, տէր
ա՛ծ խոտովանեսցուք հաւա-
տով ս՛ք զերրորդութիւնդ՝
զհայր և զորդի և զս՛ք զհո-
գիդ յաւիտեանս. ամէն:

Թագաւոր երկնաւոր, որ
զթիւ սբ՛ց քոց բարեգթու-
թբ՛ լցեր, զմիաբանութիւնս
մեր օրհնեա՛, զի մի՛ ոք ելցէ
արտաքս 'ի կորստական բա-
զանիսն:

ԱՂՕԹՔ

Ի ԺԱՄ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱ-

ՐԱԳԻՆ

Հաղանիւ առ Քրկիւն
Յիսուս:

Դառն այ՛ տր իմ և ած
յս՛ քս՛, որ զենար 'ի վերայ
խաչին և բարձեր զմեղս աշ-
խարհի: Մեղուցեալ ծա-
ռայս և ծանրաբեռնեալս
յանցանօք՝ անկեալ աղա-
չեմ զքեզ տէր իմ և ած իմ:

Ողորմեա՛ ինձ, որպէս ողոր-
մեցար համօրէն աշխարհի,
զի դու ես յոյս և լոյս աշ-
խարհի, Ճանապարհ և Ճըշ-
մարտութի և կեանք: Զմա-
հացեալս մեղօք և զանօրի-
նեալս յանցանօք մի՛ անտես
առներ, այլ ողորմեա՛ ինձ
վասն ա̅մ տնօրինական կրից
քոց, որոց տարար համբե-
րութ̅բ բազմաւ: Յիշեա՛ ա-
մենակեցո՛յց ա̅ր՝ զիջումն քո
'ի հայրական ծոցոյն, և ըզ-
մարմնանալն 'ի սբ̅յ կուսէն
մարիամայ: Յիշեա՛ ամենօրհ-
նեա՛լ տէր՝ զշրջելն քո իբրև
զմարդ 'ի մէջ մեղաւորաց
մարդկան: Յիշեա՛ ամենա̅ոբ
տէր՝ զմկրտիլն քո 'ի յորդա-

նան 'ի յովհաննէ: Յիշեա՛ ա-
մենագէ՛տ տ̅ր՝ զդարովանսն
'ի դպրացն, և զփորձանսն 'ի
փարիսեցւոցն: Յիշեա՛ յա-
ռաջատե՛ս տէր՝ զմատնիլն 'ի
յուդայէ, և զքամահիլն 'ի
քահանայիցն: Յիշեա՛ ամե-
նազօ՛ր տ̅ր՝ զըմբռնիլն 'ի պար-
տիզին, և զձեռնակապիլն 'ի
խուժանէն: Յիշեա՛ ամենա-
կարող տէր՝ զկալն առաջի
կայիափայի, և զհարցումն
'ի յաննայէ: Յիշեա՛ անո-
խակա՛լ տէր՝ զապտակն 'ի
ծառայէն, և զկռուփն 'ի
կատաղեացն: Յիշեա՛ երկայ-
նամի՛տ տ̅ր՝ զթուքն 'ի յեբ-
րայեցւոցն, և զծեծն եղե-
դամբ: Յիշեա՛ արքա՛յ ար-

քայից՝ զկապանօք կանգ-
նիլն 'ի յատենին Պիղատո-
սի, և զգանիլն 'ի նմանէ:
Յիշեա՛ անմատո՛յց լոյս՝ զքը-
զամիդն կարմիր, և զպսակն
փշեղէն: Յիշեա՛ անյիշաչա՛ր
տէր՝ զժամն զայն, յորժամ
բարձեր զխաչափայտն կեն-
սաբեր ուսովդ: Յիշեա՛ բարձ-
րեա՛լ՝ զբարձրանալն քո 'ի
վերայ կենդանարմատ փայ-
տին, և զպարապնդիլն բևե-
ռօք: Յիշեա՛ մի՛ մոռանա՛ր
զպասքումն ծարաւոյն, և
զՃաշակ լեղւոյն և քացա-
խին: Յիշեա՛ մի՛ մոռանար
զձայնն էլի էլի, և զխոցումն
'ի զինուորէն: Յիշեա՛ մի՛ մո-
ռանար զհոսումն վարդա-

դոյն ո̅բ արեանդ, և զխո-
նարհիլն ա̅ծացեալ դլխոյդ:
Յիշեա՛ կենդանի՛դ յաւիտե-
նից զթաղումն երեքօրեայ,
և զյարութի̅ն ա̅ծապէս, և
զհամբարձումն հրաշափա-
ռապէս: Յիշեա՛ յիշեա՛ յի-
շատա՛կդ յաւիտենից զկո-
րուսեալս. քանզի վասն մե-
ղաւորիս յանձն առեր զայս
ամենայն ամենագո՛ւթ ա̅ր:
Արդ զայս ա̅մ ունիմ առ
քեզ միջնորդ և բարեխօս.
բազումողո՛րմ ողորմեա՛ինձ,
և թո՛ղ զամենայն յանցանս
իմ, և սրբեա՛ 'ի մեղաց. ա-
զատեա՛ յանվախճան վշտաց
դեհենէն, և տո՛ւր ինձ տե-
ղի յարքայութի̅ւդ քում. զի

դու ես մարդասէր տ̄ր ։ Եւ
քեզ ընդ հօր և ընդ հո-
գւոյն ս̄ըյ վայելէ փառք, իշ-
խանութիւն և պատիւ. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն ։
Սիրտ իմ առ քեզ աղաղա-
կէ բանդ որ ը̄ հօր 'ի սկըզ-
բանէ, որ կամաւոր վասն
մարդկան կրեցեր մարմնով
զայս տ̄մ. ինձ լսելի արա
զձայն յարքայութեանդ քո
կոչման, ընդ ժողովոց անդ
անդրանկացն օրհնել զքեզ
միշտ յաւիտեան ։

Ս. Գրիգորի նարեկացւոյ մաղ-
թանք առ յս յիշատակաւ տէ-
րունական պատարագի :

Արեգակն արդար, ճառա-
դայթ օրհնեալ, լուսոյ կեր-
պարան, փափագ անձկու-
թեան, բարձրեալ անքնին,
զօրեղ անպատում, բարւոյ
բերկրութի, յուսոյ տեսութի,
դովեալ երկնաւոր, թագա-
ւոր փառաց. քս արարիչ,
խոստովանեալ կեանք : Եւ
արդ զթերութի վրիպանաց
բազմասխալ ձայնի եղկելոյս
ամենազօրդ բանիւ լցեալ
մատուսցես յաղերս հաճու-
թեան հօր քում բարձրելոյ :

Որ վ̅ս̅ իմ 'ի փորձ եկիր ա-
նիծից, կերպարանեալ զիմ
նմանութի, ամենևին կենաց
օրհնութի, վերնոց և ներքնոց
բարեխնամող տեսուչ հա-
մայնից: Զի թէ յանձն ա-
ռեր մեռանիլ վասն իմ՝ ա̅ծ
և տէրդ բոլորեցուն, ո՞րչափ
հաճեսցիս առաւել և այժմ
վտանգաւորս կրից կարե-
կցել, ընդ իմ պարտաւորիս
միշտ աղօթելով ազգակցաւ
մարմնոյդ առելոյ 'ի մէնջ՝
առ համապատիւդ քո հայր:
Եւ վ̅ս̅ արեանդ պատուա-
կանի միշտ մատուցելոյ 'ի
հաճութի կամաց արարչիդ՝
բարձցին վտանգք մեղուցել
դատապարտելոյս. Թողցին

պարտիքն, ապաքինեսցի ա-
մօթն, մոռասցին պատկա-
ռանքն, բարեդործեսցին
դատակնիքն, սատակեսցին
որդունքն, վերասցի լալն,
հանդարտեսցէ կրճումն ա-
տամանցն, սպառեսցին ողբ-
քըն, հատցին արտասուքն,
մերժեսցի սուգն, հալա-
ծեսցի խաւարն, վատնեսցի
հուրն սաստկուն, հերքես-
ցին տանջանարանքն բաղ-
մօրինակք: Եկեսցեն գթու-
թիք կամողիդ և պարգևո-
ղիդ կենաց ամենից, ծագես-
ցի լոյսդ, արագեսցէ փըր-
կութիւնդ, հասցէ օգնութիդ,
ժամանեսցէ այցելութիւնդ.
կանխեսցէ ցօղդ ողորմու-

թեն, յառաջեսցէ արբուս-
ցէ զանդաստանս պասքեալ՝
անկեալ ոսկերացս թշուա-
ռութեամբ 'ի վիհն մահու.
ծաղկեցուսցէ պտղաբերես-
ցէ բաժակդ երկնաւոր ա-
րեան կենարարիդ զերկիրս
խնամեալ աւուրն լուսոյ,
որ անծախապէս միշտ պա-
տարագի յիշատակ կենաց
փրկութեն հոգւոց ննջեցե-
լոց: Զի ամենայնիւ մահա-
ցեալ հոգիս մարմնովս մե-
ղաց՝ շնորհօք քո գթած,
'ի քեզ զօրացեալ քև նորո-
գեցայց, զատեալ 'ի մեղաց
անմահ կենդանութ՝ի յա-
րութեանն արդարոց, հօր
քում օրհնեցեալ: Ընդ ո-

րում քեզ փառք, և հոգ-
ւոյդ սրբոյ բարեբանութիւն
վայելչական գոհութ̄. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն: ՂԲ.

Ս. Ներսէսի Շնորհալւոյ առ
ս̄Բ խորհուրդն:

ա̄. Լոյս Ճշմարիտ և Ճառա-
դայթ հօր, ծագումն և կնիք,
քան և ծնունդ: Որ կան-
դնեցեր յեօթեանց սեանց
զեկեղեցի սուրբ, ածեալ
'ի սպանդ զեզն պարարակ:
Շնորհեա՛ մեզ կերակրիլ յի-
մաստութ̄ սեղանոյ քում.
ողորմեա՛:

բ̄. Հաց կենաց և անմա-
հութ̄ Ճաշակ, ս̄Բ և ան-

Ճառ սոսկալի խորհուրդ։
Որ 'ի յերկնից ինչեր կենդա-
նութիւն մարդկան՝ կենդա-
նի և կենդանարար։ Պար-
գևեա՛ քաղցելոցս զքաղց-
րութիւն քում Ճաշակումն.
ողորմեա՛։
գ̅. Դուռն երկնից, և Ճա-
նապարհ արքայութիւն, տէր
երկնի, 'ի յերկնայնոցն օրհ-
նեալ դասուց։ Որ զմարմին
քո և զարիւնդ անապական
բաշխեցեր առաքելոցն։ Մա-
քրեա՛ զմեզ հաղորդիլ սըր-
բութեան քում խորհրդոյ.
ողորմեա՛։
դ̅. Բան հօր և քահանայա-
պետ ս̅բ, յանմարմնոցն գո-
վեալ 'ի բարձունս։ Որ 'ի

վերայ խաչին պատարագել
մարմնով հեղեր զարիւնդ 'ի
փրկութի: Սրբեա՛ զմեղս մեր
կենարար և փրկական քա-
ւիչ քո արեամբդ. ողորմեա՛:
Ե. Վէմ հոգևոր և գլուխ
անկեան օծեալ, բարեբա-
նեալ 'ի հրեշտակաց: Որ 'ի
խաչին բացեր զկողահոս աղ-
բիւրդ, զանմահութի ցօղեալ
տիեզերաց: Արբո՛ և մեզ ծա-
րաւեացս զբաժակ քո փրր-
կութեան. ողորմեա՛:
Զ. Գառն ա՛յ զենեալ միշտ,
և կենդանի, անմեղ եկեալ
'ի պատարագ: Որ 'ի հաշ-
տութի հօր պատարագեալ
բառնաս զմեղս աշխարհի,
յանմահից զօրաց փառաւո-

բեալ: Յիշեա՛ զհոգիս հա-
ւատով 'ի քեզ ննջեցելոցն
մերոց. ողորմեա՛.

Ս. Ներսէսի Լամբրոնացւոյ
աղէրս առ խալէալն Յս:

Առ քեզ ակնարկեմ, աղ-
բիւր ջրոյ կենդանւոյ, և ա-
ղաղակեմ, թէ ընդէ՞ր է ինձ
սրբուե՛ ծարաւել, երբ դու
ես իմ սրբութիւն, կամ ը՞էր
փափաքեմ մաքրուե՛, մինչ
դու ես իմ մաքրութի՛: Այ-
սուհետև ուսեալ, եթէ դու
ես իմաստութիւն մեզ յա՜յ
տուեալ արդարութիւն, և
սրբութիւն. առ քեզ ծարա-
ւիմ, քեզ փափաքեմ, քեզ
տռփամ. տո՛ւր իմ ծարա-

ւեալ ոգւոյս զքեզ զովա-
ցումն՝ աղբիւր ջրոյ կենդա-
նւոյ խաղացելոյ 'ի կեանսդ
յաւիտենից: Ծարաւիմ ըմ-
պել 'ի կրկին վտակաց կո-
ղիդ, որով և սրբեալ սիրով
քո զմայլիմ: Քաղցնում ու-
տել զմարմինդ, որով կեն-
դանացեալ անմահ ես լինիմ:
Փափաքեմ ողջագուրել ըզ-
խոցուած ձեռացդ, որով
հասեալ առ քեզ պսակիմ:
Տռփամ ակնարկել զդէմսդ,
որոյ ապտակաւն 'ի վիրաց
իմոց բժշկիմ: Վաղվաղակի
լուր ինձ տ̄ր, զի նուաղեաց
յինէն հոգի իմ: Նուաղե-
ցաւ հոգի իմ 'ի քո անճառդ
սիրոյ: Տոչորեցայ յառ քեզ

տռփանացդ ո՛վ վ՞ն իմ խա-
չեալ: Թալկացայ, յորժամ
առ քեզ ակնարկեմ ո՛վ վ՞ն
իմ ապտակեալ: Եւ աղա-
ղակեմ, ցո՛յց ինձ զդէմս քո.
լսեցո՛ ինձ զբարբառ քո. զի
ձայն քո քաղցր է, և դէմք
քո գեղեցիկ: Ե՞րբ եկից՝ ե-
րևեցայց քեզ: Արդ լո՛ւր
ինձ, և արբեցո՛ զիս վաղվա-
ղակի քո գիտութ՞բդ և սի-
րով. զի և յինէն որ հաւա-
տամ՝ի քեզ՝ բղխեսցեն ազ-
բիւրք ջրոց կենդանուէ:

Աղբերացն անապական որ
յետ մահուն անմահարար
բղխեալ՝ի քէն վտակ կրկին
՝ի նորոգումն կողածնին,

բա՛ց զբերան իմ յարբուցու-
մըն քո արեան կենարարին.
լուա՛ դարձեալ յաւազանին
թէ ոչ շնորհօք այլ արտա-
սուօք:

Աղօթք առ ս̅ի մարմինն Քս̅ի.
յորժամ փահանայն բարձրա-
ցուցանէ ակնէրեա ժողովըր-
դէանն:

Երկրպագեմ քեզ քս̅ փըր-
կութի՛ աշխարհի, բան հօր՝
պատարագ կենդանի, Ճըշ-
մարիտ մարմին անարատ աս-
տուածութի՛ և կատարեալ
մարդ. ոպ̅ բերանովս խոս-
տովանիմ, նոյնպէս և հո-
գւովս դաւանիմ և հաւա-
տամ: Աղաչեմ զքեզ որդի
ս̅ը ա̅ծ՝ ա̅ր ամենակալ, շը-

նորհել մեղաց իմոց թողու-
թիւն, և տալ ծառայիս քո
հոգի զգաստութեան, որ և
փրկեցայց քև յաւիտենա-
կան հրոյն՝ վասն կամաւոր
չարչարանաց քոց. զի դու-
ես ճշմարիտ դառն ա՜յ, որ
բաշխիս 'ի փրկութիւն ազգի
մարդկան, և բառնաս զմեղս
աշխարհի:
Հաւատամ յամենա՜ն Եր-
րորդութիւն, 'ի հայր և յոր-
դի և 'ի ս՜ն հոգին:
Հաւատով ճաշակեմ զս՜ն և
զկենդանարար մարմինդ քո
'ի քաւութիւն և 'ի թողութի
մեղաց իմոց: Հաւատով ըմ-
պեմ զանապական և զմեղ-
սաքաւիչ արիւնդ քո քս՜ 'ի
թողութիւն մեղաց իմոց:

Դարձեալ 'ի ս̅ի̅ մարմին և յա-
րիւնն Քս̅ի̅, աղօթք 'ի ժամ
պատարագի :

Ձերևեալդ ինձ 'ի փրկուն
խոստովանիմ ճշմարտապէս
մարմին և արիւն քս̅ի̅ ա̅յ
յուսոյ իմոյ, և աղաղակեմ
առ քեզ, մեղայ յերկինս և
առաջի քո : Սրբեա՛ զիս յա-
մենայն պղծութէ հոգւոյ
և մարմնոյ : Շնորհեա՛ ինձ
ժամանակ և ցանկութիւն ա-
պաշխարութեան : Փրկեա՛
զիս յերևելի և յաներևոյթ
թշնամւոյն : Տպաւորեա՛ զօ-
գուտն հոգւոյ և մարմնոյ
իմոյ : Պարգևեա՛ ինձ բարե-
պաշտութ̅ և բարեգործութ̅

զքեզ արժանապէս Ճաշա-
կել, և կատարել զկեանս
իմ՝ի փառս հօր և որդւոյդ
միածնի, և հոգւոյդ քո փա-
ռակցի. այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս. ամէն:

Աղօթք զկնի արձակման պա-
տարագին:

Տէր ա̅ծ օրհնեալ յաւի-
տեան, օրհնեա՛ հոգւով զա-
մենեսեան: Զխաղաղութի՝
տո՛ւր ա̅մ աշխարհի, պա-
հեա՛ անչար և անսասան.
բա՛րձ զցասումն յարարա-
ծոց՝ զսով, զսրածութիւն, և
զմահտարաժամ: Զեղբայ-
րութիւնս մեր պահեա՛ ամ-
բողջ՝ սիրով կեալ միաբան:

Զշինող ՆԵ եկեղեցւոյս դա-
սաւորեա՛ յաջակողմեան ։
Զսպասաւորս և զուխտա-
ւորս արժանացո՛ ողորմութ ։
Զառաջնորդս մեր՝ զեպիս-
կոպոսս , զքահանայս , և
զվարդապետս , զպաշտօ-
նեայքս եկեղեցւոյ՝ առ հա-
սարակ զամենեսեան պա-
հեա՛ անփորձ և անամօթ
ասա և յապայսն յաւի-
տեան ։
Զծնողս մեր յիշեա՛ , և ա՛յց
արա նոցա , հան մասն և
բաժին 'ի հանդստեան ։ Եւ
որք եկաք աղօթեցաք , լե՛ր
յամ ժամ օգնական . փըր-
կեա՛ 'ի հրոյն դեհենական ,
և 'ի յորդանցն անքունա-

կան, և քեզ ընդ հօր և ս̅ր
հոգւոյդ փառք և պատիւ
այժմ և յաւիտեան:

Այլ աղօթք:

Օրհնեալ քս̅ որդին ա̅յ, որ
պատարագեցաւ այսօր ընդ
ա̅մ տիեզերս՝ հօր 'ի հաշ-
տութի̅ և մեզ 'ի քաւութի̅
և 'ի թողութիւն մեղաց:
Մասն և ողորմութիւն պար-
գևեսցէ քս̅ որդին ա̅յ՝ մեզ
և մեր ծնողացն, և մեր ե-
րախտաւորացն, և ա̅մ հա-
ւատացելոց կենդանեաց և
ննջեցելոց: Եւ ինքն օրհնել
ընդ հօր և ս̅ր հոգւոյն. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն:

Աղօթք առ ս̅ի Երրոր-
դութիւնն :

Ո՛վ երրորդութի՛ ս̅բ անբա-
ժանելի, զոր խոստովանիմ,
և որում երկիր պագանեմ:
Ո՛վ տէր կենաց և մահու-
ո՛վ առաւել խնամակալու
այսր ստեղծուածոյ՝ քան ա-
մենայն ստեղծուածոց: Աբ-
ժանի՛ արա զմեզ զամենե-
սեան մասին սրբոցն, որք
սրբութի՛ սիրեցին զքեզ:
Եւ շնորհեա՛ մեզ աչալըր-
ջութի՛ և համարձակութի՛
կալ առաջի աթոռոյ փա-
ռաց քոց: Եւ տո՛ւր մեզ
քոյով մարգասիրութի՛ դ լսել
խնդութի՛ զերանաւէտ բար-

բառն՝ եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմոյ՝ ժառանգեցէք ըզ-պատրաստեալն ձեզ զար-քայութիւնն՝ի սկզբանէ աշ-խարհի: Որով արժանի ե-ղեալ անպատում առագաս-տին յաւէժական ցնծու-թեցն՝ օրհնեսցուք, գովես-ցուք, և փառաւորեսցուք զամենաս̄բ Երրորդութիդ և զմի ա̄ծութիւնդ, զհայր և զորդի և զս̄բ հոգի յանեզր և յանզրաւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ս. Ներսեսի Լամբրոնացւոյ առ ա̄ծ Հայր:

Սաղարթ եմք քո միածնիդ, դա որթ է, և մեք ուռ. դա

դլուխ է, և մեք անդամք. դա քս է, և մեք քրիստոնեայք. դա արուեստաւոր է, և մեք գործք: Մի՛ անտես առներ, այլ հայեա՛ց առ մեզ ողորմութբ, և մըշակէ՛ դթութբ. և սրբեա՛ զուռս որթոյդ քո ճշմարտի 'ի ժանդէ և յաղտոյ վիշապին, որպէս զի կարասցուք լինել՝ քոյին տածելովդ պըտղաբերք: Ծաղկեցո՛ 'ի մեզ հատն, և հոտոտեա՛ 'ի նոյն. և աղոխացո՛ 'ի մեզ զթթուութիւն երկիւղին, և ջերմացո՛ զնոյն. և խայծեցո՛ 'ի մեզ զքաղցրութիւն սիրոյն, և ճաշակեա՛ զնոյն: Եւ հա՛ր զմեզ 'ի հնձանդ երկնային,

և զմայլեցո՛ վերնովդ. և ամ-
բարեա՛ 'ի շտեմարանս քո, և
զուարճակի՛ց արա: Զի կե-
րիցուք և արբցուք յարքայ-
ութեան քո, ըստ անսուտ
խոստման միածնի քո, ըզ-
խորհուրդս, որոց այժմ
քաղցեալք՝ մնամք անճա-
շակ, և փափաքեալք՝ մը-
նամք ծարաւի: Ո՛վ մարդա-
սէր՝ արա՛ զմեզ փշրանաց
վերին սեղանոյդ արժանի,
որպէս ստորին սեղանոյս
փշրանաց զկինն քանանացի:
Եւ քեզ փառք փառակից
միածնաւդ և էակից սուրբ
հոգւովդ՝ 'ի մի իշխանութիւն
և ածութիւն օրհնեալ յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն

Նորին առ Յս̅ փրկիչ:

Փրկութիւն դու ես յս̅, և
առ ո՞ այլ յենուցումք:
Փորձանակից դու ես, և
առ այլ ո՞ ապաւինեսցուք:
Ոչ տալն փորձուի քո է, և
առ այլ ո՞ ապաստանեսցուք:
Ողորմած դու ես, և զո՛ւմ
այլ ոտից՝ նմին կարօտեալ-
քըս բուռն հարցուք: Նայ-
եա՛ց տէր 'ի փորձեալքս և
կործանեալքս, 'ի մատ-
նեալքս և չարչարեալքս, 'ի
խոցեալքս և գիշատեալքս,
'ի յարբեալքս և յիմար-
եալքս: Փրկիչ որ զփրկուի
ուսուցեր խնդրել, քոյովս
զքեզ թախանձեմք. փրկեա՛

զգերեալքս յորսողէն, որ
ես օրհնեալ յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն:

Նորին աղերս առ Յս̄ վասն
հրաժարելոյ 'ի զբաղմանց
աշխարհի:

Տո՛ւր ինձ տ̄ր յս̄ և ամենե-
ցուն քո հօտիս լքանել զա-
մենայն ինչ, և 'ի քո քաղց-
րութիդ հայել՝ զսակաւ ըն-
թացս նանիր կենցաղոյս
Ի սպառ բարի՝ հան 'ի սրտէ
իմմէ զաշխարհական ցան-
կութի, և վերածեալ բար-
ձրացո՛ միշտ 'ի քումդ երեսաց
գիտութի:
Չունիմ յանձնէ քեզ նուէր
զքեզ՝ տո՛ւր ինձ զօրութի

տալ քեզ, և ողորմութ՝ հա-
տուցումն ընդունել. քեզ
փառք յաւիտեանս. ամէն:

Նորին խօսք ընդ Յ՚ի:

Այլ դու նայեա՛ յիս ամե-
նակարող տէր իմ յ՚ս, յա-
թոռոյ փառացդ և շնոր-
հաց, տալով անարժան քո
ծառայիս զանխռով միտս՝
'ի յոյս հանդերձ՝ելքոյ յու-
սոյդ: Տե՛ս տէր թէ ո՛րքան
վտանգիմք յաղցաւոր կե-
նացս կրից 'ի զանազան հող-
մոց բքաբեր շնչմանց երեք-
ալեանն խռովութ՝ը, թը-
շուառացեալ մտացս երե-
ւեալ: Զունիմ տ՚ր, պտուղ
գործոց.քեզ նուէր հաշտու-

[illegible]

զայլս խաբեմ: Զուխտս հո-
ծեալս բանի յեկեղեցիդ ան-
դրանկաց առաջի ամ երկիւ-
ղածաց քոց նուիրեմ: Կե-
րիցեն տնանկք, և յադես-
ցին 'ի սմանէ, և օրհնեսցեն
զքեզ՝ որ զտէրդ խնդրեն.
Զաղօտացեալ քո լոյս բա-
րեկամացն քոց ցուցանեմ,
յիշեսցեն սովաւ, և դարձ-
ցին առ տէրդ՝ որք 'ի ծա-
դաց երկրէ քումդ գիտուն
փափաքեն: Քեզ փառք՝
պարծանք և գրաւ աշխար-
հի՝ 'ի յերկինս փառաւո-
րեալ, յաւիտեանս. ամէն:

Նորին աղերս առ Յս̅ յորժամ
ոչ 'ի փորձութիւն իցէ:

Այլ շուրջ պատեալ 'ի տա-
րակուսանացս յա̅մ կող-
մանց սրտիւ շաղախեալքս,
և ունկնդրութեան կարօ-
տեալքս՝ նայիմք առ քեզ
փորձ տկար բնութեա̅ն քա-
հանայապետդ յս̅: Ո՞վ որ
վասն մեր մեղս եղեր, զի մեք
լիցուք վասն քո արդարու-
թի: Ո՞վ որ վասն մեր եր-
կրաւոր եղեր, զի մեք լիցուք
վասն քոյ երկնաւորք: Ո՞վ
որ վասն մեր հաց եղեր, զի
մեք 'ի ճաշակելն զքեզ՝ սրբ-
բեսցուք: Տո՛ւր զպարարեալ
վշտօք մարմին քո՝ ամենայն

սրտի սրբարար կերակուր ։
Մատռուակեա՛ զարեան քոյ
վտակ անմեղ կայլակեալ՝
որդւոց մարդկան անմեղու-
թեան զմայլումն ։ Ձգեա՛
զիրկական քոյ զխաչդ զօ-
զելոցս 'ի ծով աշխարհիս՝
առ քեզ վերածիչ ։ Կարօ-
տացաք շնորհի՝ սփռեա՛ ։
Լքաք 'ի գործոց՝ քաւեա՛ ։
Խարխափեմք զխաւար՝ Ճա-
ռագայթեա՛ ։ Կործանեցաք
'ի հաւատոց՝ հաստատեա՛ ։
Դու ես յոյս, դու ես լոյս,
դու ես կեանք, դու ես քա-
ւութի՛. դու ինքն և անմա-
հութի՛ ։ Քեզ սպասեն յե-
ցեալքս 'ի շնորհս քո, 'ի քէն
կարօտին առնուլ փրկութի

խառնեալքս 'ի մարմինդ քո.
զքեզ ունին քաւիչ քահա-
նայ՝ գնեալ արեամբ հօտս
քոյ : Հայեա՛ց յամենե-
սեան, սփոփեա՛ զտարա-
կուսանս մեր քոյին վաստա-
կով քդ : Հանդարտացո՛ ըզ-
խռովութիւն մեր՝ քոյին խա-
ղաղութիւնդ : Հանդո՛ զաշ-
խատանս մեր 'ի քոյ օթե-
վանսդ, ուր դու գնացեր
ո՛վ տէր, և խոստացար : Ար-
ժանացո՛ զքոյսս՝ փառաւո-
րել զքեզ այդր ընդ հօր, և
ընդ սուրբ հոգւոյդ յաւի-
տեանս . ամէն :

Նորին դարձեալ առ ս̅ի հոգին :

Ո՛վ ա̅ծ յա̅յ և նորոգող ա̅մի ս̅ի հոգի, 'ի քո խնամս պահպանութե̅ հովիւն քաջ ըզհօտս իւր արար ապաստան, և սփռեաց զճառագայթ քո յեկեղեցի իւր մինչև ցյաւիտեան : Ի քէն շարժին լեզուք մեր 'ի պատարագս օրհնութե̅, և անձինք մեր կարգեցան 'ի սպաս զանազան շնորհաց քոց պաշտաման : Զքեզ աղաչեմք ամենեքին միաբան, և խօսիմք ը̅ քեզ համարձակ՝ որդիք երկանց արդանդի քո ծննդեան : Մի՛ դարշիր 'ի հօտէ քումմէ վ՛ս

հոտոյ մեղաց զազրութեան, և
մի տրտմիր վ՚ն անպարկեշտ
բանի բարբառման: Այլմնա
ընդ մեզ հաշտութ՚ն մինչև
'ի կէտն աւարտման, և լե՛ր
ուղեկից յերկնային քո խո-
րանոդ: Ո՛վ տ՚ր, և զարտաք-
սեալքս 'ի վայրս նժդեհու-
թեան, պարսպեալ պահեա, 'ի
թշնամեաց նետից խոցոտ-
ման: Չունիմք զօրութիւն
հանդիսանալ 'ի մարտ ճըգ-
նութեան, խնդրեմք հառաչ-
մամբ՝ մի տար զմեզ 'ի փոր-
ձանս դարանակալին չարու-
թեան: Տո՛ւր ծարաւեացս
զգինի սիրոյ քո արբեցուն,
զմատռուակեալն այսօր 'ի
սուրբ վերնատան: Զի մխի-

Թարեսցուք 'ի խշտիս մերոյ տրտմութեան, և 'ի հանդերձեալ կենացն յոյս կացցուք ապաստան: Ո՛վ բարերար սուրբ հոգի, և յայս նուէրս՝ որ 'ի քոյոցս քեզ բուրումն օրհնութեան. հոտոտեա՛ քաղցրութիւն ա՛ծ իմ, հոգի հեզութեան: Եւ քեզ օրհնութիւն 'ի մէնջ մի բերան, ընդ հօր և որդւոյ 'ի մշտնջենաւոր կեանսդ և անվախճան. ամէն:

Նորին առ ո՛ի Հոփին:

Ո՛վ տէր՝ և դաստիարակ, հեզ՝ և խնամող ա՛ծ իմ հոգի, շնչեա՛ 'ի մրրկեալ ծովս խորհրդոյս զսիւգ շնորհիդ՝

որով խաղաղի. և որ՝պս միշտ
երախտիւք քո ստացար զիս
քեզ պարտական գովեստի,
լից և այժմ զբերան իմ օրհ-
նութ՝ն տէր ցնծալի. Թէ-
պէտ և ես անարժան տա-
ճար լինել քումդ հանդըս-
տի, այլ դու առատ՝ ա՛ռ-
միայն գործի հնչման քո
ձայնի, և զանճառ խորհըր-
դոյ քոյ հանճար տարփալի,
բացեալ փայլեցո՛ խնդրողաց
նորին առաջի: Ի փառս
պատուոյ մեծի քոյ անուան
սբ՝դ սիրելի, և ինձ կշտամ-
բանս բարբառ բերանոյս
ժխտող ծառայի:

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆՆ

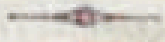

ՈՂՋՈՅՆ քեզ Մարիամ լի
Նորհօք տ̄ր ընդ քեզ. օրհ-
նեալ ես դու 'ի կանայս, և
օրհնեալ է պտուղ որովայ-
նի քո Յն̄: Սրբուհի Մարիամ
մայր տ̄յ բարեխօսեա՛ վասն
մեր մեղաւորացս. այժմ և
'ի ժամու մահուան մերոյ.
ամէն:

Հաղալանք առ ս̅ի Տիրա-
մայրն :

Ահա շրթամբք զքեզ երա-
նեսցուք, մայրդ յս̅ի ա̅ծա-
ծին Մարիամ, որ այնքան
շնորհաց ընդունակ եղեր,
և ունիս համարձակութիւն
բարեխօսել առ որդին քո
միածին վասն քաւութեան
մեղաց գաւանողաց քոց
որք անկեալ երկիր պագա-
նեմք առաջի մարգասի
անոխակալ և անյիշաչար
կամաց քոց, մայրդ շնոր-
հաց, ողորմեա՛ մեզ մեղա-
ւորաց :

Օրհնութիւն կուսին Մարիամու ։

Մեծացուսցէ անձն իմ ըզտէր . և ցնծասցէ հոգի իմ ա̅վ փրկչաւ իմով ։
Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ . այսուհեաև երանեսցեն ինձ ամենայն ազգք ։
Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն . և ս̅բ է անուն նորա ։
Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց . և արար զզօրութիւն բազկաւ իւրով ։
Ցրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց սրտից . և քակեաց զհզօրս յաթոռոց ։

Զխոնարհս բարձրացոյց
զկարօտս ելից բարութիւն
և զմեծատունս արձակեաց
ունայնս ։
Պաշտպանեաց իսրայէլի ծա-
ռայի իւրոյ, յիշելով զողոր-
մութիւն իւր ։
Որպէս խօսեցաւ առ հար-
մեր, ընդ Աբրահամու՝ և
զաւակի նորա յաւիտեան ։

Մաղթանք ։

Ի քեզ եմք ապաւինեալ
քոյն մայր այ մերոյ ։
Որ քան զերկինս բարձրա-
գոյն Մարիամ, պարծանք ե-
կեղեցւոյ քոյն մայր այ մերոյ

Որ քան զարեգակն պայծա-
ռագոյն մարիամ, մի դադա-
րիր բարեխօսել վասն մեր,
քրիստոսի մայր աստուծոյ
մերոյ:

Աղաչեմք զքեզ ո՞բ ա՞ծածին
առ քո՞ բարեխօսեա՛ փրկել
զժողովուրդս իւր զոր դը-
նեաց արեամբ իւրով:

Արդ խնդրեմք 'ի քէն ան-
դադար բարեխօսեա՛ վասն
անձանց մերոց առ որդին քո
միածին փրկել զմեզ 'ի փոր-
ձութենէ և յա՞մ վտանգից
մերոց:

Զքեզ ունիմք բարեխօս կոյս
անհարսնացեալ, մայր անա-
րատ էմմանուէլի, տաճար
բանին հօրն երկնաւորի,

օրհնութիւն զքեզ մեծացու-
ցանեմք:
Մի՛ դադարիր վասն մեր բա-
րեխօսել օրհնեալդ 'ի կա-
նայս:

Երգ պաղատանաց առ ս̅ի
ա̅ծածինն:

Մայր ս̅ի սքանչելի լուսոյն,
որ զա̅ծն ա̅մ յաւիտեանց
յորովայնի քում կրեցեր, և
ցնծութիւն աշխարհի ծնար
զբանն ա̅ծ. աղաչեմք: Մայր
ս̅ի բարեխօսեա՛:
Աղաչեա՛ վասն մեր զառ 'ի
քէն զմարմնացեալն ա̅ծ, որ
խոնարհեցաւ 'ի հայրական
ծոցոյ. Էառ մարմին ըստ
մարդկային բնութեա՝ առ-

նել խաղաղութիւն յերկինս և յերկրի. աղաչեմք: Մայր սուրբ:

Աղաչեա՛ վասն. Ներել մեզ անտես առնել զյանցանս մեր, և տալ օգնականութիւն ընդդիմակաց լինել հակառակամարտիցն 'ի պատերազմի. աղա:

Աղաչեա՛. Զի լռեսցեն պատերազմունք. դադարեսցին յարձակմունք թշնամեաց. տնկեսցի սէր և արդարութի 'ի յերկրի. աղա:

Աղաչեա՛. Ամեցուցանել յերկրի մերում զքաղցր բղխումն աղբերաց, զառատ պտղաբերութիւն բուսոց և տնկոց՝ առ 'ի զուարճալի լի-

նել ամ հարկաւոր պիտոյից
մերոց. աղա:
Աղաչեա՛. Զի միաբանեսցէ
ղեկեղեցի իւր ս̅բ, շինեալ 'ի
վերայ հիման առաքելոց և
մարգարէից. պահել անա-
րատ մինչև յօր երևելոյ
գալստեան իւրոյ. աղա:
Աղաչեա՛ վասն մեր սրբուհի
զմիածին քո զորդին, և վ̅ն
հոգւոցն հանգուցելոց՝ ըն-
դունել յարքայութիւն եր-
կնից, և տալ մասն և բաժին
ընդ սբ̅ս ամ. աղա:
Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛:
Եւ ևս առաւել զյորդ-
ութիւն սիրոյ և զգործս բա-
րեաց պարգևել մեզ խըն-
դրեմք:

Տո՛ւր մեզ տ̄ր աստուած մեր:
Զանձինս մեր և զմիմեանս
տ̄ն տ̄յ ամենակալին յանձն
արասցուք:
Քեզ տ̄նդ յանձն եղիցուք:
Ողորմեա՛ց մեզ տ̄ր տ̄ծ մեր՝
ըստ մեծի ողորմութ̄ քում.
ասասցուք ամենեքեան միա-
բանութ̄ք:
Տէր ողորմեա՛. տէր ողոր-
մեա՛. մայր ս̄ք բարեխօսեա՛
առ տէր վասն մեր:
Սրբուհի մարիամ, սափոր
ոսկի, և տապանակ կտա-
կարանաց. որ զի վերուստ
զհացն կենաց պարգևեցեր
քաղցեալ բնութ̄ս. առ նա
միշտ բարեխօսեա՛ վասն քա-
ւութ̄ մեղաց մերոց:

Աղօթք զօրաւորք առ Տի-
րամայրն յիշատակաւ գնօրէ-
նութեցն Քրի:

Ածածին մայր քրի, և ծնող
միածնին հօր, բարձող ա-
նիծից, և պարծանք աղգի
մարդկան. յերկնային զօ-
րացն երանեալ, և 'ի հրե-
ղինաց օրհնաբանեալ. միջ-
նորդ այ և մարդկան, և հաշ-
տարար հօր ընդ արարածս.
Թագ և պսակ կուսից, և հա-
մարձակ բարեխօս մեղաւո-
րաց: Մեղուցեալս յամի ան-
կանիմ առաջի քո, և աղա-
չեմ բարեխօսեա վասն իմ
առ բանն ած՝ զոր ծնար

մարմնով, զոր կերակրեցեր՝
զկերակիչն ամենայնի և ա-
մենայն կենդանեաց: Աղա-
չեա՛ վ՛ս իմ զանդրանիկդ քո,
կացո՛ առաջի նորա միջնորդ
և բարեխօս զմանկուն՝ իւր,
զկաթամբ սնանիլն որպէս
մանուկ, զուսով բառնիլն,
զդրկօք գգուիլն, զշրթամբք
համբուրիլն, զողջագուրիլն
որպէս տղայ, զերթևեկելն
քո ընդ նմա յեգիպտոս և
'ի նազարէթ և յա՛մ տեղիս:
Զարտմուբ՛ տառապիլն վ՛ս
դորա 'ի ժամ չարչարանա-
ցըն. զյանձնարարութի՛ն քո
առ յովհաննէս, յորժամ
հեղուսեալ կայր վշտօք 'ի
վերայ խաչին. զդառն ար-

տասուսն քո զոր վտակօրէն
հեղուիր՝ յորժամ տեսա-
նէիր զնա վտանգեալ 'ի վե-
րայ խաչին: Վ՞ն որոյ մատնի
'ի դատաստան՝ տառապէիր
կսկծակոծ, վասն չարաչար
չարչարանացն, վ՞ն սաստիկ
ծարաւմանն, վասն ճաշակ-
ման լեղւոյն և քացախին.
վասն տեսանելոյն զքրքմա-
տեսակ արիւնն իջեալ, վ՞ն
իջուցանելոյ 'ի խաչէն ա-
րիւնազանգ մարմնով, վասն
դիազարդիկ դնելոյն 'ի ն՞ր
գերեզմանն:
Աղաչեմ զքեզ մայր լուսոյ՝
հայցեա՛ վ՞ն իմ. դիր աղերս
աղաչանաց առաջի դ՞ր զա՞մ
կիրս չարչարանացն իւրոց.

զի վասն իմ կրեաց բարե-
բարն և մարդասէրն : Յիշե-
ցո՛ ս̄բ կոյս զայսքան չարչա-
րանքս , զի Թերևս ողորմես-
ցի և ներեսցէ բազմամեղիս ,
և ջնջեսցէ զձեռագիր յան-
ցանաց իմոց , և իւրով ան-
մեղ մատամբն և ս̄բ արեամբն
դրոշմեսցէ զդեգերեալս 'ի
դպրութի̄ կենացն անվախ-
ճանից առ ա̄մ ս̄բս իւր . զի
ընդ նոսին փառաւորեցից
զամենաս̄բ զերրորդութի̄ն՝
զհայր և զորդի և զս̄բ հոգի .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Ի քեզ եմք ապաւինեալ որ
մայրդ ես և աղախին քս̄ի .

լեր բարեխօս վասն մեր, զի
զանուն տն կարդասցուք և
զքեզ մեծարեալ պատուես-
ցուք:
Յոյս մեր և ապաւէն մայր
տեառն և կոյս սուրբ, որ
հուր ածութեն ոչ բոցակի-
զեաց զքո սուրբ զորովայն.
բարեխօսեա առ տէր վասն
մերոյ փրկութեն:
Միայն օրհնեալ սրբուհիդ
'ի կանայս, բնակարան և ա-
ռագաստ արարչին. բարե-
խօսեա առ տէր վասն ան-
ձանց մերոց, զի փրկեսցէ
զմեզ 'ի սպառնալեաց գե-
հենոյն:

Աղերս առ ո՛ի Ասպուա-
ծածին:

Ո՛վ ամենասրբուհի ա՛ծա-
ծին, պարծանք կուսութե՛,
Ճրագ պայծառագոյն քան
զարեգակն. ո՛վ ջահ փայ-
լուն քան զաստեղս: Ո՛վ ա-
թոռ քերովբէական բարձ-
րագոյն քան զերկինս. ո՛վ
սերովբէ հողեղէն վեհագոյն
քան զհրեշտակս, և պա-
տուականագոյն քան զան-
մարմին դասս երկնաւորա-
ցըն: Ո՛վ պարծանք կուսա-
նաց և փառք ամուսնացե-
լոց: Դու ես հարսն անսկըզ-
բնականին. դու ես մայր
մարմնացելոյ միածնի որ-

դւոյն ա̅յ. դու ես բնակարան
հոգւոյն սբ̅յ: Քև հաճե-
ցաւ ա̅ծ ընդ մարդկային բը-
նութիւն՝ որ մեզաւ. քև բա-
ցաւ փակեալ դուռն դրախ-
տին, քև օրհնեցաւ երկիր
յանիծից նախահօրն. քև
տնկեցաւ քաղցրութիւն և ճըշ-
մարտութիւն յերկրի, քև ծա-
նեաք զա̅ծ. քև անուանե-
ցաք քրիստոնեայք. քև ըն-
կալաք զապաշխարութիւն 'ի
թողութիւն մեղաց. քեզ սի-
այն տուաւ համարձակութիւն
բարեխօսել վ̅ս ազգի մարդ-
կան:

Ո՛վ որովայն ա̅ծակրող, մայր
աստուածածնող. ա̅ծաշօ-
շափ ձեռք, ա̅ծահանդիսա

գիրկ, ա̅ծադիաց ստինք, ա̅ծաբարձ բազուկք, ա̅ծամերձ բերան, ա̅ծահամբոյր շրթունք, աստուածահայեաց աչք, ա̅ծախօս լեզու, ա̅ծընկալ խորան. աստուածաբնակ տաճար, մի մոռանար զխոստովանողս քո որ քև փառաւորեմ զհայր և զորդի և զս̅բ զհոգին. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սուրբ և ա̅ծածին մարիամ, ցանկալի կուսից և պարծանք ազգի մարդկան, մայր և աղախին մեծացուցանեմք: Անկէզ մորենի և տաճար ընդհանուր լու-

սոյն՝ անարատ և անխախ-
տելի կուսութիւն. մայր և
աղախին մեծացուցանեմք:
Խորհուրդ կենաց և մայր
կենդանուէ, և առագաստ
հրափայլ ծագմամբ. մայր
և աղախին մեծացուցա-
նեմք:

Աղօթք 'ի ո̅բ ա̅ծածինն, և
առ ա̅մ ո̅բս:

Երկնային դուռն, և առա-
գաստ անմահ արքային:
մայր լուսոյ, և կոյս անա-
րատ. որ մարմնով ծնար ըզ-
բանն ա̅ծ, և երանեցար յա̅մ
ազգաց. որ ես պարծանք
ազգի մարդկան, և միշտ բա-
րեխօս առ միածինն: Ան-

կանիմ առաջի քո, և աղա-
չեմ զքեզ. քո ն̅բ կաթամբդ՝
որով սնուցեր զանդրանիկ
որդին, բարեխօսեա՛ առ նա-
զի սրբեսցէ զիս 'ի մեղաց,
և ազատեսցէ յա̅մ սխա-
լանաց:

Այլ և դուք ո՛վ սր̅ք և սի-
րեցեալք 'ի տ̅նէ, հրաւի-
րեալքդ 'ի սկզբանէ՝ և ըն-
արեալք յորովայնէ, առա-
քեալք և մարգարէք, և
մարտիրոսք և վկայք, նա-
հատակք և ճգնաւորք, կու-
սանք և միանձունք, և այլ
ա̅մ համօրէն հաճոյացեալքդ
ա̅յ յիւրաքանչիւր յազգաց-
որք սիրեցէք զտէրն բոլորից
'ի բոլոր սրտէ, և տկար մար-

մնով զանմարմնոցն ցուցէք
զհանդէս քաջութեան. խա-
չակցեալք ընդ քն՞ի, որք և
ընդ նմին թագաւորելոց էք
յանվախճան յաւիտենին:
Եւ արդ ես անպտուղս 'ի
բարեաց, և ունայնս յար-
դարութեան, և բազում մե-
ղօք պաշարեալս, անկանիմ
առաջի տեւողական ոսկերաց
ձերոց, որ էք ծաղկեալք ը՞
ա՞մ տեղիս. յորոց ոչ կորի-
ցէ և ոչ մազ մի. աղաչեմ
զձեզ սիրոմն քն՞ի՝ զոր ու-
նիք առ նա, բարեխօս լե-
րուք առ նա վասն բազմա-
մեղ անձին իմոյ. զի մաք-
րեսցէ զիս 'ի յաղտոյ մե-
ղաց, և ազատեսցէ 'ի պար-

տեաց յանցանաց, և փըր-
կեսցէ զանօրինեալս յանեզ-
բական տանջանացն և 'ի
վշտագին դառնութէ գե-
հենին, և արասցէ զիս մաս-
նակից և հաղորդս հանգըս-
տեանդ ձերում. զի և ես ը̄
ձեզ հանգուցեալ՝ փառա-
ւորեցից զամենա՝ն ը̄ զերրոր-
դութիւնն. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Զողորմութ̄ քո զդուռն բաց
մեզ տէր. և արժանի արա
զմեզ լուսեղէն յարկաց քոց
ընդ սուրբս քո:
Ի պատրաստեալ քո օթե-
վանս ս̄րց քոց ընկալ և ըզ-

մեզ փրկիչ յորդէգրութիւն
'ի դպրութեան կենաց:
Ի նստիլ քո յատենի դա-
տաւոր ահեղ խնայեա յա-
րարածս քո. բարեխօսութ
և աղօթիւք սուրբ Ճգնա-
ւորացն:

Աղօթք միջնորդութեան եր-
կնային զօրացն:

Սբ̄ք և սիրեցեալք յամենա-
սուրբ երրորդութեան, հոգիք
հարկաւորք, գաբրիէլ, մի-
քայէլ, ուրիէլ, ռափայ-
էլ, հրեշտակք, հրեշտակա-
պետք, և այլ ա̄մ դասակար-
գութիւքդ երկնաւորք: Որոց
առաջի անկանիմ, և զար-
դարողին ձերոյ տ̄ն ա̄յ եր-

կիրպագանեմ. և խնդրեմ
'ի ձէնջ՝ հայցել 'ի տ̅նէ ըզ-
թողութիւն յանցանաց և
ղքաւութիւն մեղաց իմոց:
Քանզի ձեզ տուեալ է հա-
մարձակութի̅ վասն բարե-
խօսութե̅ց տ̅մ մեղաւորաց:
Քանզի դուք սբ̅ք էք, և առ
ամենասուրբն մօտակացք:
Դուք անմարմինք էք և ան-
մեղանչականք. իսկ ես մար-
մնաւոր եմ և մեղանչական:
Դուք անմահ՝ և 'ի լոյս բը-
նակեալ. իսկ ես մահկանա-
ցու՝ և խաւարաւ մեղաց
ծածկեալ: Դուք թեթևընթ-
ացք՝ և քան զմիտս երա-
դունք. իսկ ես ծանրացեալ
մեղօք՝ և զառածեալ յան-

ցանօք: Վասն որոյ աղաչեմ
զձեզ, աղաչեցէք վասն իմ
զտէր. Հայցեցէք զթողութի
բազում յանցանացս. քան-
զի և ինքն իսկ մարդասէրն
յօժար է 'ի փրկութի կո-
րուսելոյս: Մի՛ անփոյթ առ-
նիցէք զխնդիր տարագրե-
լոյս, այլ միաւորեալ զա-
ղաչանս մեղուցելոյս ը՛ ձեր
ամենամաքուր մաղթանա-
ցըդ՝ մատուցէք խնդրողին
զկորուսեալս. զի փրկութ՛ս
իմով ուրախութի արասցէ
ձեզ տէր 'ի յերկինսդ. և ես
ձերով միջնորդութ՛ըդ սըր-
բեալ 'ի մեղաց, և ազատեալ
յա՛մ յանցանաց, փառաւո-
րեցից ընդ ձեզ զամենամ՛ը

զերրորդութիւնն, զհայր և
զորդի և զս̄ք հոգի. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն:

Աղօթք առ Յս̄ Բարեխօսութ̄ն
պահապան հրեշտակին:

Ինձ մեղաւորիս հողեղինի
մարդասիրեսցե՛ս ողորմել,
Յիսո՛ւս, աղաչանօք իմոյն
հրեշտակի, դարձուցանե-
լով զիս, տէր, 'ի բարիդ քո
հետս լուսոյ. զի զաւանդ
հոգւոյս իմ պաշտպանուե՛,
զոր հաւատացեր նմին տես-
չութե՛, զընկալեալն 'ի քէն
'ի կենցաղ աստեացս՝ ուրա-
խութ̄ սրտիւ յիս բերկրեալ՝
անմեղադրելի առ 'ի քէն

օրհնեալ՝ խնդալից դիմաց
զուարճութ՝ք, քեզ արքայ
բարձրութեան փառաց ան-
հասից, 'ի խրախճանս կեն-
դանախումբս բերկրեցելոցն
պարուց մատուցեալ ընծայ-
եցուսցէ, գովեալ ողորմած:
Եւ քեզ անքնին ը՝ հօր ան-
հասի՝ թուակցութեամբ հո-
գւոյդ անճառի վայելէ փառք
պատիւ և երկրպագութիւն,
յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէն:

Մաղթանք առ Երկնային
զօրս:

Երկնաւոր հօտ ընտրեալ՝
զոր հովիւն քաջ թողեալ
յերկինս, և եկեալ 'ի խըն-

դիր մեզ մոլորելոցս. որով
լցեալ զթիւ հարիւրոցդ, ա-
րար ուրախութիւն 'ի յեր-
կինս երկնաւորացդ. աղա-
չեմք զձեզ բարեխօս լերուք
առ տէր վասն քաւուն մե-
ղաց մերոց:
Տեսանողք անտեսին. խոր-
հրդածուք խորոցն ա՛յ՝ որք
իջեալք ընդ միածնին, սպա-
սաւորել տնօրէնութեն. 'ի
ծննդեանն աւետաւորք հո-
վուացն, և կանանցն իւղա-
բերից կենաց քարոզք զկեն-
դանոյն. աղաչեմք զձեզ բա-
րեխօս լերուք առ տէր վասն
քաւութեն մեզաց մերոց:
Պահապանք աշխարհի. բա-
նակք տեառն շուրջ զերկիւ-

զածովք. բարեկամք ազգի մարդկան՝ միջնորդք մահու և յարութեան. միքայէլ և դաբրիէլ մեծք որք կայք միշտ առաջի ամենասբ երրորդութեան. աղաչեմք զձեզ բարեխօս լերուք առ տէր վասն քաւութեան մեղաց մերոց:

ԱՂՕԹՔ

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՕԹՆ ՍԱՂՄՈՍՔ

Սաղմոս ԿԷ:

Տէր մի՛ սրտմտութիւն քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութիւն քով խրատեր զիս: Ողորմեա՛ ինձ տէր, զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ:

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու տէր մինչև յե՞րբ:
Դա՛րձ տէր, և փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս տէր ըստ ողորմութե՛ քում:
Զի ո՛չ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժոխս խոստովան առնի առ քեզ:
Վաստակեցայ ես 'ի հեծութե՛ իմում, լուացի զա՞մ դիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի:
Խռովեցաւ 'ի սրտմտութե՛ ակն իմ. և մաշեցայ ես 'ի վերայ ա՞մ թշնամեաց իմոց:
Ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք գործէք զանօրէնութիւն:

Լուաւ տէր ձայնի լալոյ ի-
մոյ. լուաւ տէր աղօթից ի-
մոց, և տէր զխնդրուածս
իմ ընկալաւ:
Ամաչեսցեն, և խռովեսցին
յոյժ ամ թշնամիք իմ,
դարձցին յետս և ամաչես-
ցեն յոյժ վաղվաղակի և
խռովեսցին:
Փառք հօր և որդւոյ և հո-
գւոյն սրբ. այժմ և միշտ՝ և
յաւիտեանս յաւիտ:

Սաղմ. լա:

Երանի՛ ում թողութի եղեմ
եղաց, և ծածկեցան ամ
յանցանք նորա:
Երանի՛ առն, որում ոչ հա-
մարեսցի տէր զմեղս նորա.

և ոչ գոյ նենգութիւն 'ի բե-
րան նորա ։
Լռեցի ես և մաշեցան ա̅մ
ոսկերք իմ, առ աղաղակել
ինձ առ տէր զօրհանապազ
'ի տուէ, և 'ի գիշերի ։
Ծանրեաց ձեռն քո 'ի վերայ
իմ, դարձայ 'ի թշուառութի
զի հարան յիս փուշք ։
Զմեղս իմ ցուցից քեզ, և
զանօրէնութիւն իմ ո՛չ ծած-
կեցից 'ի քէն ։
Ասացի թէ պատմեցից ին-
ձէն զմեղս իմ. և դու թող-
ցես զա̅մ ամբարշտութիւնս
մեղաց իմոց ։
Վ̅ս այսորիկ յաղօթս կաց-
ցեն առ քեզ ամենայն սրբ
'ի ժամ ընդունելի ։

Բայց միայն 'ի ջուրցն հեղեղաց բազմաց, որ առ նոսա ինչ ո՛չ մերձեսցի:

Դու ես ապաւէն իմ 'ի նեղութ՛է յայսմանէ, որ շուրջ եղեն զինև:

Ցնծութիւն իմ փրկեա՛ զիս յայնցանէ, որ պաշարեցին զիս:

Իմաստուն արարից զքեզ և խելամուտ 'ի ճանապարհ յոր և գնասցես, և հաստատեցից 'ի վ՛ր.քո զաչս իմ:

Մի լինիք որպէս զձիս՝ և զջորիս, զի ո՛չ գոյ 'ի նոսա իմաստութիւն, 'ի սանձս՝ և 'ի դանդանաւանդս ճմլեսցես զկզակս նոցա, որ առ քեզ ինչ ո՛չ մերձեսցին:

Բազում տանջանք են մե-
ղաւորաց, բայց ոյք յուսան
'ի տէր՝ ողորմութիւն տեառն
շուրջ եղիցի զնոքօք:
Ուրա՛խ եղերուք՝ և ցնծա-
ցէք արդարք. 'ի տէր պար-
ծեցարո՛ւք ամենեքեան, ոյք
ուղիղ էք սրտիւք:
Փառք հօր. և այլն:

Սաղմ. ՀԵ:

Տէր մի՛ սրտմտութ՛ք քով
յանդիմաներ զիս. և մի
բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս:
Զի նետք քո հարան յիս,
և յիս հաստատեցաւ ձեռն
քո:
Ո՛չ դոյ բժշկութիւն մարմնոյ

իմոյ՝ յերեսաց բարկութեան
քոյ ։
Ո՛չ է խաղաղութիւն ոսկերաց
իմոց յերեսաց մեղաց իմոց ։
Անօրէնութիւնք իմ բարձրա-
ցան քան զգլուխ իմ, որպս
բեռն ծանր ծանրացան 'ի
վերայ իմ ։
Նեխեցան և փտեցան վէրք
իմ՝ յերեսաց անզգամութեան
իմոյ ։
Տառապեցայ և խոնարհ ե-
ղէ մինչև յոյժ . զօրհանա-
պազ արտում գնայի , զի
անձն իմ լի եղև չարչարա-
նօք , և ո՛չ գոյ բժշկութիւն
մարմնոյ իմոյ ։
Չարչարեցայ , և խոնարհ
եղէ մինչև յոյժ . մռնչէի

առ հեծութեան սրտի իմոյ։
Տէր առաջի քո է ամ ցան-
կութիւն իմ, և հեծութիւն իմ
'ի քէն ո՛չ ծածկեցաւ։
Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս,
և եթող զիս զօրութիւն իմ
լոյս աչաց իմոց և այս ո՛չ
եղև ընդ իս։
Բարեկամք իմ և մերձաւորք
իմ առաջի իմ մերձեցան և
կացին, և մերձաւորք իմ
հեռի եղեն յինէն։
Բռնադատէին զիս, և խըն-
դրէին զանձն իմ, ոյք խոր-
հէին չար 'ի վերայ իմ. խօ-
սեցան զանօրէնութիւն, և
զնենգութիւն զօրհանապազ
խորհեցան։
Այլ ես որպէս խուլ՝ զի ո՛չ

լսէ, որպէս համր՝ որ ո՛չ
բանայ զբերան իւր:
Եղէ ես որպէս մարդ՝ որ ո՛չ
լսէ, և ո՛չ դոն խօսք 'ի բե-
րան նորա:
Ես 'ի քեզ տէր յուսացայ.
և դու լուիցես ինձ տէր աս-
տուած իմ:
Ասացի թէ մի ուրախ եղի-
ցին յիս թշնամիք իմ. 'ի սա-
սանել ոտից իմոց՝ 'ի վերայ
իմ մեծամեծս խօսեցան:
Ես 'ի տանջանս պատրաստ
եմ, և ցաւք իմ առաջի իմ
են յամենայն ժամ:
Զանօրէնութիւնս իմ պատ-
մեցից, և հոգացայց վասն
մեղաց իմոց:
Իսկ արդ թշնամիք իմ կեն-

դանիք են, և զօրացեալ են
քան զիս. և բազում էին՝
ոյք ատէին զիս 'ի տարա-
պարտուց:
Ոյք հատուցին ինձ չար փո-
խանակ ընդ բարւոյ, չարա-
խօսէին զինէն, զի ես եր-
թայի զհետ արդարութեան:
Մի՛ թողուր զիս տէր աս-
տուած իմ, և մի՛ 'ի բացեայ
առնիր յինէն. հայեա՛ց յօգ-
նել ինձ՝ տէր փրկուե՛ իմոյ:
Փառք հօր, և այլն:

Սաղմ. ԺԵ:

Ողորմեա՛ ինձ աստուած ըն
մեծի ողորմութեան քում, ըն
բազում գթուե՛ քում քա-
ւեա՛ զանօրէնութիւն իմ:

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէ-
նութ՝ի իմմէ, և 'ի մեղաց ի-
մոց սո՛ւրբ արա զիս:
Զանօրէնութիւնս իմ ես ին-
ձէն գիտեմ, և մեղք իմ ա-
ռաջի իմ են յա՜մ ժամ:
Քեզ միայն մեղայ տէր, և
չար առաջի քո արարի:
Որպէս արդար եղիցես 'ի
բանս քո, և յաղթօղ 'ի դա-
տել քեզ:
Անօրէնութեամբ յղացաւ,
և 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր
իմ:
Դու տէր զճշմարտութի սի-
րեցեր, զանյայտս և զծած-
կեալս իմաստութ՝ քով յայտ-
նեցեր ինձ:
Յօղեա՛ յիս մշտկաւ, և նբ

եղէց. լուա՛ և քան զձ՛իւն
սպիտակ եղէց:
Լսելի արա ինձ զցնծութի՛ն
և զուրախութի՛ն, և ցնծաս-
ցեն ոսկերք իմ տառապեալք:
Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց
իմոց, և զա՜մ անօրէնութի՛ս
իմ քաւեա՛ յինէն:
Սիրտ սուրբ հաստատեա՛ յիս
ա՜ծ, և հոգի ուղիղ նորոգեա՛
'ի փորի իմում:
Մի՛ ընկենուր զիս տէր յե-
րեսաց քոց, և զհոգի քո ո՜ր
մի՛ հաներ յինէն:
Տո՛ւր ինձ ցնծութի՛ փրկու-
թե՛ քո, և հոգւով պետու-
թե՛ քո հաստատեա՛ զիս:
Ուսուցից անօրինաց զճա-
նապարհս քո, և ամպա-

բիշտք առ քեզ դարձցին ։
Փրկեա՛ զիս յարենէ ա՜ծ, ա՜ծ
փրկութեան իմոյ, ցնծաս-
ցէ լեզու իմ յարդարութե՜
քում ։
Տէր եթէ զշրթունս իմ բա-
նաս, բերան իմ երգեսցէ
զօրհնութիւնս քո ։
Թէ կամեցեալ էիր պատա-
րագս՝ մատուցանէաք, բայց
դու ընդ ողջակէզս իսկ ո՛չ
հաճեցար ։
Պատարագ ա՜յ հոգի խո-
նարհ, զսիրտ ս՜բ և զհոգի
խոնարհ ասատուած ո՛չ ար-
համարհէ ։
Բարի՛ արա տ՜ր կամօք քովք
սիոնի, և շինեսցին պա-
րիսպք երուսաղէմի ։

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ
պատարագս արդարութեան,
ուխտից պատարագս հան-
ցեն 'ի սեղան քո զուարակս:
Փառք հօր, և այլն:

Սաղմ. ճա:

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց, ա-
ղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ
մի դարձուցաներ զերեսս քո
յինէն:
Յաւուր նեղութեան իմոյ
խոնարհեցո՛ առ իս զունկն
քո, յորում աւուր կար-
դամ առ քեզ վաղվաղակի
լո՛ւր ինձ:
Սպառեցան որպէս ծուխ
աւուրք իմ, և ոսկերք իմ
որպէս խռիւ չորացան:

Հարաւ որպէս խոտ, և ցա-
մաքեաց սիրտ իմ, մոռացայ
ուտել զհաց իմ 'ի ձայնէ հե-
ծութեան իմոյ:
Կցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին
իմ, նմանեցայ ես հաւալսան
յանապատի:
Եղէ ես որպէս բու յաւե-
բակի, տքնեցայ և եղէ ես
որպէս ճնճղուկ միայն 'ի
տանիս:
Նախատեցին զիս թշնամիք
իմ զօրհանապազ, և դո-
վիչք իմ ինև երդնուին:
Զմոխիր որպէս հաց կերայ,
և զըմպելի իմ արտասուօք
խառնեցի:
Յերեսաց բարկութեան սրտմը-
տութեան քո, զի [illegible] բարձ-
[illegible] ետ նմա [illegible]

ըացուցեր, և խոնարհեցու-
ցեր զիս:
Աւուրք իմ որպէս հովանի
անցին, և ես որպէս խոտ
ցամաքեցայ:
Դու տէր յաւիտեան կաս
և յիշատակ քո ազգէ մին-
չև յազգ:
Դու յարուցեալ գթասցիս
'ի վերայ սիոնի՝ ժամանակ
գթալոյ նր հասեալ է ժամ:
Հաճեցան ծառայք քո ընդ
քարինս նորա, և 'ի հողս
նորա գթասցին:
Երկիցեն հեթանոսք յա-
նուանէ քումմէ, և ամ թա-
դաւորք երկրի 'ի փառաց
քոց:
Շինէ տրիսիոն, և երևես-

ցի փառօք իւրովք 'ի նմա ։
Հայեցաւ նա յաղօթս խո-
նարհաց, և ոչ արհամար-
հեաց զխնդրուածս նոցա ։
Գրեսցի այս յազգ յայլ,
ժողովուրդ զոր ստացեալ է՝
օրհնեսցէ զտէր ։
Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի
սրբութենէ իւրմէ, տ̄ր յեր-
կնից յերկիր հայեցաւ ։
Լսել զհեծութի կապելոց,
և արձակել զորդիս մահա-
պարտաց ։
Պատմել 'ի սիոն զանուն տ̄ն,
և զօրհնութիւնս նորա յե-
րուսաղէմ ։
Ժողովել ժողովրդոց 'ի միա-
սին, և թագաւորաց ծա-
ռայել տ̄ն ։
Պատասխանի ետ նմա 'ի ճա-

նապարհի զօրութեան իւրոյ,
զնուազութիւն աւուրց իմոց
ասա՛ ինձ, և մի՛ հաներ զիս
՚ի կէս աւուրց իմոց, զի ազ-
գէ յազգ են ամք քո:
Իսկզբանէ տ̄ր զհիմունս եր-
կրի հաստատեցեր, և գործք
ձեռաց քոց երկինք են:
Նոքա անցանեն, և դու կաս՝
և մնաս յաւիտեան:
Ամենեքեան որպէս զձորձս
մաշեսցին, որպէս վերար-
կուս փոխեսցես զնոսա, և
փոխեսցին:
Բայց դու նոյն իսկ ես, և
ամք քո ո՛չ անցանեն. որդիք
ծառայից քոց բնակեսցեն՚ի
նմա, և զաւակի նոցա յա-
ւիտեան յաջողեսցի:
Փառք հօր, և այլն:

Սաղմ. ճԷԹ:

Ի խորոց կարդացի առ քեզ
տ̅ր, տ̅ր լո՛ւր ձայնի իմում:
Եղիցին ականջք քո 'ի լսել
զձայն աղօթից իմոց:
Թէ զանօրէնութիւն քննես
տէր՝ տէր, ո՛ կարէ կալ ա-
ռաջի քո, զի 'ի քէն է քա-
ւութիւն:
Վասն անուան քոյ համբե-
րի տէր, համբեր անձն իմ
բանի քում, յուսացաւ ան-
ձն իմ 'ի տէր:
Ի պահէ առաւօտու մինչև
յերեկոյ, 'ի պահէ առաւօ-
տու յուսացաւ Իսրայէլ 'ի
տէր:
Ի տ̅նէ է ողորմութիւն բա-
ղում, և 'ի նմանէ է փրը-

կութիւն, և նա փրկեաց
զիսրայէլ յա̅մ նեղութե̅ց
նորա:
Փառք հօր, և այլն:

Սաղմ. ճխ̅ը̅:

Տէր լո́ւր աղօթից իմոց,
ո́ւնկն դիր խնդրուածաց ի-
մոց ճշմարտութ̅ը̅ քով:
Լո́ւր ինձ արդարութ̅ը̅ քով
և մի՛ մտաներ 'ի դատաս-
տան ընդ ծառայի քում, զի
ո́չ արդարանայ առաջի քո
ա̅մ կենդանի:
Հալածեաց թշնամին զանձն
իմ, խոնարհ արար յերկիր
զկեանս իմ. նստոյց զիս 'ի
խաւարի՝ որպէս մեռեալ
յաւիտենից:
Զանձրացաւ յիս հոգի իմ,

և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս։
Յիշեցի զաւուրսն զառա-
ջինս, խորհեցայ յամ 'ի
գործս քո. յարարածս ձե-
ռաց քոց խորհեցայ, և համ-
բարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Անձն իմ որպէս երկիր ծա-
րաւի է առ քեզ, վաղվաղա-
կի լո՛ւր ինձ տէր, զի նուա-
ղեաց յինէն հոգի իմ։
Մի՛ դարձուցաներ զերեսս
քո յինէն, նմանիցեմ այնո-
ցիկ՝ որ իջանեն 'ի գուբ։
Լսելի՛ արա ինձ առաւօտու
զողորմութիս քո, զի ես 'ի
քեզ տէր յուսացայ։
Յո՛յց ինձ ճանապարհ յոր
գնացից. զի առ քեզ տէր
համբարձի զանձն իմ։
Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց ի-

մոց տէր, զի զքեզ ապաւէն
ինձ արարի:
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո
զի դու ես ա̅ծ իմ:
Հոգի քո բարի առաջնոր
դեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ
Վասն անուան քո տէր կե
ցուսցես զիս, արդարութ
քով հանցես 'ի նեղութ
զանձն իմ:
Ողորմութ̅ք քով սատակես
ցես զթշնամիս իմ. կորուս
ցես զա̅մ նեղիչս անձին ի
մոյ, զի ես ծառայ քո եմ
Փառք հօր, և այլն:

Աղերսք ղղջականք ըստ աստարց եօթնեկին:

Ի կիւրակէի:

Որ ողորմութ՝ զդեցար մարմին և նորոգեցեր զհնացեալքս, նորոգեա՛ և զմեզ հոգւով քո՛ և ողորմեա՛: Որ 'ի խաչին մեռար մարմնով, և զմեռեալքս դարձուցեր 'ի կեանս, կեցո՛ և զմեզ հոգւով քո՛ և ողորմեա՛: Որ յարեարդ 'ի մեռելոց և յարուցեր զբնութիւն մեր յուսով, յարո՛ և զմեզ հոգւով քո՛ և ողորմեա՛: Որ զսիրե-

լին քո զՂազարոս կոչեցեր 'ի
գերեզմանէն, կոչեա՛ և ըզ-
մեզ հոգւով 'ի կեանս և ո-
ղորմեա՛:

Արդ աղաչեա՛ մայր աստու-
ծոյ զծնեալն 'ի քէն վասն
մեր. զի ընդ նմին պահելով
ս̄ք յարուք̄ նորա նորոգես-
ցուք, առ նա միշտ բարեխօ-
սեա՛ կեցուցանել զմեզ:

Յերկուշաբաթի:

Յոյս իմ ես դու տ̄ր քաւիչ
յանցանաց իմոց, մի՛ անտես
առներ զբղխումն արտա-
սուաց իմոց. ողորմեա՛ ինձ
տ̄ծ: Առ քեզ ապաւինեցայ
որպէս զանառակ որդին.
հա՛յր մեղայ յերկինս և ա-

ռաջի քո, ողորմեա՛ ինձ ա՜ծ:
Փրկեա՛ զիս ա՜ծ 'ի բազում
մեղաց իմոց, արա՛ արժանի
քոյին սուրբ արքայութ՚եդ,
ողորմեա՛ ինձ ա՜ծ:
Ա՜ծածին գերագոյն քերով-
բէից բանին բարձող, որ զա-
մենայն կրէ զօրուբ՚. բարե-
խօսեա՛ առ տէր վասն մերոյ
փրկութ՚ե:

Յերեփշաբաթի:

Աներևութից քննող գաղտ-
նեաց բժշկեա՛ զհոգւոյ ի-
մոյ զհիւանդութ՚իս, և կեցո՛
միայն մարդասէր: Որ եր-
կայնամիտդ ես առ ամենե-
սեան ողորմեա՛ անձին իմոյ
բազմամեղի, և կեցո՛ միայն

մարդասէր : Ամենաբաւա-
կան ողորմութեան շնորհ պար-
գևեա՛ ինձ յահագին ա-
ւուրն զթողութիւն, և կեցո
միայն մարդասէր :
Անտանելւոյն տաղաւար ՝
բարձող էիցս բարձողին, որ
ծնար զա՛ծ մարմնով զան-
մարմնաբար ծնունդն հօր ՝
բարեխօսեա՛ վասն մեր աս-
տուածածին մարիամ :

Ի չորեքշաբաթի :

Տէր որ 'ի մէջ լերինն աղ-
բերացուցեր զջուրն 'ի վի-
մէն : Տէր 'ի սրտէ իմմէ հա՛ն
ինձ արասուս ապաշխարու-
թեա՛ : Զի կեցից և ապաշ-
խարութեամբ ապրեցայց 'ի

հանդերձեալ քոց դատաստանաց:
Աղբիւր կենաց բղխեալ յեդեմայ ս̄բ ա̄ծածին, որով արբեցաւ երկիր ծարաւուտ հոգւոյն իմաստիւք. տալ մեզ մաղթեա՛ աղբիւրս արտասուաց մաքրել զմեզ 'ի մեղաց մերոց:

Ի հինգշաբաթի:

Քս̄ ա̄ծ յոյս ապաշխարողաց, շնորհեա զթողութիւն բազում յանցանաց իմոց: Առ քեզ բազմագութ կարդամք, մի՛ մերժեր զմեզ յողորմութէ՝ քումմէ: Որպէս զաւազակն աղաղակեմ առ քեզ՝ յիշեա՛ և զիս տէր

'ի քում յարքայութեանդ:
Որ անապական ծննդեամբդ
քո լուծեր զերկունս նա-
խամօրն՝ մարիամ մայր ա̅յ
բարեխօսեա՛ առ միածին որ-
դին լուծանել զկապանս մե-
ղաց մերոց, և աղաչեա՛ փըր-
կել զանձինս մեր 'ի փոր-
ձութէ:

Ի յուրբաթու:

Ողորմեա՛ ինձ ք̅ս̅ ողորմութ̅դ
քո մեծաւ, զի կարօտ եմ ես
շնորհի քո և ողորմութ̅ե̅դ
ողորմեա՛ և լո՛ւր ինձ բաղմա-
մեղիս: Լո՛ւր տէր ձայնի ող-
բալոյս և ցաւագին պաղա-
տանացս, որ ամօթով կամ
առաջի քո իմ չարաչար վա-

բուքս, ողորմեա՛ և լո՛ւր ինձ բազմամեղիս: Ընկա՛լ տէր զաղաչանս իմ և զհառաչանս սրտի իմոյ որ աղաղակեմ որպէս կինն քանանացի, ողորմեա՛ և լո՛ւր ինձ բազմամեղիս:

Վասն որոյ աղաչեա՛ մայր ա՜յ մարիամ զմիածին քո զորդին, զի շնորհեսցէ ըստ աւազակին ժառանգել վերըստին մեզ զդրախտին վայելչութիւն:

Ի շաբաթու:

Որ վասն մեր յերկնից խոնարհեցար նորոգել զտիեզերս. օգնեա՛ և ինձ փրկիչ ողորմութ՜ի և կեցո՛: Որ ըստ

հողեղէն բնութեան մարդկան
զգեցար զմարմին, զվիրա-
ւորեալս մեղօք զանձն իմ
մխիթարեա՛ ողորմութեամբ և
կեցո՛ : Որ զդատակնիք մա-
հու լուծեր զնախաստեղ-
ծին, զդատապարտեալս մե-
ղօք զհոգիս իմ նորոգեա՛ ո-
ղորմութեամբ և կեցո՛ :
Ածածին անհարսնացեալ
յերկրէ յերկինս հարսն ըն-
ծայեալ, յորժամ բազմիս
լուսոյ նման քո միածնիդ
յաջակողմեան. յայնժամ
մաղթեա՛ ընդ մեր զնոյն
փրկել զմեզ յահեղ բոցոյն,
համադասիլ ընդ արդարոցն
երգելքեզ փառս ընդ երկ-
նայնոցն :

Աղօթք Մանասէի թա-
գաւորին :

Տէր ամենակալ ա̅ծ աբրա-
համու՝ իսահակայ՝ յակո-
բայ՝ և զաւակի նոցա ար-
դարոց. ամենակալ տ̅ր Թո՛ղ
զմեզս իմ:
Որ արարեր զերկինս և զեր-
կիր՝ և զա̅մ զարդ նոցա. ա-
մենակալ տ̅ր Թո՛ղ զմեզս իմ:
Որ կապեցեր զծով բանիւ
հրամանի քոյ. փակեցեր ըզ-
խորս. կնքեցեր ահաւոր և
փառաւորեալ անուամբ քով
սրբով. ամենակալ:
Որ ա̅մ ինչ սարսէ՝ և դո-
ղայ յերեսաց ահի զօրուն
քոյ. ամենակալ:

Անբաւ է մեծվայելչութիւն
փառաց սրբութեան քոյ, և
սաստիկ է բարկութիւն սպառ-
նալեաց քոց 'ի վերայ մեղա-
ւորաց. անչափ և անքննին
են ողորմութիւնք աւետեաց
քոց. ամենակալ:
Դու տ̄ր բարձրեալ՝ գթած,
երկայնամիտ, բազումողորմ
և զղջանաս 'ի վերայ չարեաց
մարդկան. ամենակալ:
Դու տ̄ծ՝ ո՛չ եդիր ապաշ-
խարութիւն վասն արդարոցն
աբրահամու՝ խահակայ՝ և
յակոբայ, որք ո՛չ մեղան
քեզ. ամենակալ:
Այլ եդիր ապաշխարութիւն
վասն իմ մեղաւորիս. զի մե-
ղայ աւելի քան զաւազ ծո-

վու, և բազմացան անօրէ-
նութիւնք իմ. ամենակալ:
Չեմ արժանի հայել՝ և տե-
սանել զբարձրութիւն երկնից
'ի բազմութէ՛ անօրէնութէ՛
իմոյ. ամենակալ:
Կորացեալ եմ ես 'ի բռնութէ՛
կապանաց երկաթից. և ո՛չ
դոյ ինձ հանդիստ. ամենա-
կալ:
Բարկացուցի զսրտմտութի՛,
և չար առաջի քոյ արարի.
կանդնեցի պատկեր՝ և բազ-
մացուցի զցասումն անձին ի-
մոյ. ամենակալ:
Եւ արդ տէր խոնարհեցու-
ցանեմ զծունկս սրտի իմոյ,
և հայցեմ 'ի քաղցրութենէ
քումմէ. ամենակալ:

Մեղայ տէր մեղայ, և զան-
օրէնութիւնս իմ ես ինձէ
գիտեմ. ամենակալ:
Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն
թո՛ղ ինձ տէր, թո՛ղ ինձ. և
մի՛ կորուսաներ զիս ըն ան-
օրէնութեան իմոյ. ամենա-
կալ:
Մի՛ յաւիտեան բարկանար
ինձ տէր, և մի՛ յիշեր զչա-
րիսն իմ, և մի՛ պարտաւորեր
զիս ըն իջեալս 'ի ներքոյ եր-
կրի չարեօք. ամենակալ:
Զի դու ա՜ծ՝ ա՜ծ ապաշխա-
րողաց ես, և յիս ցո՛յց զբա-
րերարութիդ քո, զի անար-
ժան եմ. ամենակալ:
Կեցուսցես զիս ըն բազում
ողորմութեան քում. և ես

օրհնեցից զքեզ զա̅մ աւուրս կենաց իմոց. ամենակալ:
Զքեզ տ̅ր օրհնեն ամենայն զուարթունք երկնից, և քո են փառք յաւիտեանս. ամէն:
Փառք հօր և որդւոյ:
Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն տէր՝ թո՛ղ ինձ զմեղս իմ:
Բազումողորմ տէր, ողորմեա՛ց ինձ:
Աստուած, քաւեա՛ զիս ըզմեղաւորս:
Արարիչ իմ և յոյս ա̅ծ, գթա՛ յիս 'ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս:
Ամէնօրհնեալ սրբուհի՝ և միշտ կոյս ա̅ծածին մարիամ,

բարեխօսեա՛ առ տէր վասն
իմ մեղաւորիս ։
Ամենայն սբ̄ք ա̄յ, բարեխօ-
սեցէ՛ք առ հայր յերկինս վ̄ն
մեր մեղաւորացս ։
Քս̄ որդի ա̄յ անոխակալ՝ ըն-
կա՛լ զաղաչանս մեր . զի 'ի
քեզ են ապաւինեալ ան-
ձինք մեր ։
Յաղթօղ զօրուբ̄ ս̄բ և կեն-
դանարար, և պատուական
խաչիւ քով տէր՝ պահպա-
նեա՛ զմեզ ։
Առաքեա՛ տէր զհրեշտակ
խաղաղուե̄ քոյ, որ եկեալ
պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի
տուէ և 'ի դիշերի ։
Եւ մարդասիրութբ̄ քո յի-
շեա՛ զմեզ տէր, յիշեա՛ ըզ-

մեզ. յորժամ դաս արքայ-
ութեամբ քով, և ողորմեա՛ց
մեզ:

Զարհուրեալ դողացաւ ա-
մենամեղ անձն իմ յահեղ
քոց դատաստանացդ յան-
ներելի տանջանացն: Քան-
զի կամաւ մերձեցայ 'ի մեղս
մեծամեծս, արդ կայ և մնայ
ինձ աններելի պատուհասն:
Արդ անկեալ աղաչեմ փըր-
կիչ և բարերար, խնայեա՛ յիս
'ի մեղուցեալս և ողորմեա՛
ինձ բազմամեղիս:
Ամենակալ քաւեա՛ զմեղս
իմ. զի ա̅ծ ես ապաշխարո-
ղաց: Եւ զհոգիդ ո̅բ մի հա-
ներ յինէն, զի ա̅ծ ես ա-

պաշխարողաց : Եւ փրկեա՛ զիս յահագին հրոյն, զի ա՜ծ ես ապաշխարողաց :

Ա՜ծածին ապաւէն մեր և յոյս, բարեխօսեա՛ առ որդիդ.քո միածին, զի փրկեսցէ զմեզ 'ի հրոյն տանջանաց և պարգևեսցէ մեզ զերկնից արքայութիւնն :

Աղօթք զղջման առ յ՜ս յիշատակաւ փրկագործ լարլարանացն :

Երկնաւո՛ր Թագաւոր, որ վ՜ր դիւտի միոյ մեղաւորի՝ ըզհայր և զհոգի հանդերձ՝ հրեշտակօքն ուրախացու-

ցեր, ապա մի՛ յապաղեսցէ
յինէն գութ ողորմուն՝ քո.
դի՛տ զկորուսեալս մեղօք 'ի
խորս անդնդոց, և արա՛
խրախութիւն 'ի բարձունս
երկնաւորացդ. կանդնեա՛
զդլորեալս 'ի մեղաց, լու-
սաւորեա՛ զխաւարեալս, սրբ-
բեա՛ զաղտեղեալս, դարձո՛
զմոլորեալս: Մի՛ թողուր
զիս 'ի կամս անձին իմոյ գը-
նալ, զի մի՛ տիրեսցեն ինձ
ա՜մ մեղք իմ: Խնդրեմ ա՜ր,
հայցեմ և բախեմ, բա՛ց ինձ
տէր զդուռն ողորմուն՝ քո:
Մի՛ ընդ վայր և 'ի զուր լի-
ցի այնքան աշխատութիւնն
վասն իմ, զոր կրեցեր 'ի գող-
գոթա՝ խաչն, բևեռքն, ծա-

բաւն, լեզին, քացախն, հա-
րուածք տիգին, հեղումն ա-
րեանդ, ձայնն ահաւոր, գո-
չումն ուժգին, բարբառն է-
լի էլի. Նա և այլ ամենայն
վիշտքն՝ զոր կրեցեր վ̅ս̅ կո-
րուսելոյս: Վասն որոյ միջ-
նորդ և բարեխօս ունիմ առ
քեզ զփրկարար տնօրէնութ̅
զկիրսն. փրկեա՛ զմեզուցեալս
'ի սպառնալեաց գեհենոյն,
և հանգո՛ զգինս արեան ա-
նեզիդ յերկնային յառա-
գաստն լուսոյ. զի ընդ ա̅մ
սբ̅ս քո փառաւորեցից զքեզ
ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սբ̅յ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Այլ աղօթք։

Տէր տէր՝ տէր ամենակալ, ես եթէ կամիմ և եթէ ոչ՝ դու կեցո՛ զիս. և ես կաւ եմ և տիղմ, զի սիրեմ ըզմեղս. այլ դու որպէս ամենազօր խափանեա՛ զնա, և լո՛յծ զիս 'ի մոլի մեղաց իմոց։ Զի եթէ արդարոյն ողորմիս՝ ո՛չ մեծ է, և եթէ զՄբն կեցուցանես՝ ո՛չ են սքանչելիք, զի արժանի ողորմութ՝ են նոքա։ Այլ 'ի վերայ մեղաւորիս սքանչացո՛ զգթութի՝ քո, և յի՛ս ցոյց զանթիւ ողորմութի՝ քո տէր, քանզի 'ի քեզ թողեալ է աղքատն, և անկելոյն դու ես օդնական։

Տեառն Ներսեսի Հայոց կա-
թուղիկոսի: Ողբերգութիւն
անձին ղղջաղելոյ:

Աշխարհ ամենայն,
Առ իս նայեցեալ,
Ախտակից լերո՛ւք:
Բանամ զշրթունս,
Բարբառիմ լեզուաւս,
Բողոքեմ զանձնէ.
Տ՞ր ողորմեա՛, տ՞ր ողորմեա՛,
տ՞ր ողորմեա՛:
Գող եղէ մեղաց,
Գտօղ կորստեան.
Գուբ ինձ փորեցի:
Դաւեցի զանձն իմ,
Դաւաճանեցի,
Դարան գործեցի. տ՞ր ող:
Երբեմն էի լոյս,

Եւ այժմ եմ խաւար
Եւ 'ի ստուեր մահու:
Զիւրդ պատմեցից
Զթիւ մեղաց իմոց,
Զի բազում են յոյժ. տ̄ր ող:
Երկինք և երկիր,
Եկայք ողբացէք
Եղկելի զանձն իմ:
Ընտրեցի զչարն,
Ընկալայ կամաւ
Ըշհոյլս մեղաց. տ̄ր ող:
Թաթաւիմ տղմով,
Թաւալիմ 'ի մեղս,
Թօթափել չկարեմ:
Ժանտախտիւ լցեալ,
Ժահահոտ եղէ
Ժամանակս բազումս. տ̄ր:
Ի բաց մեկնեցայ
Ի ս̄բ խորհրդոց,

Ի բարեաց գործոց:
Լաւ վարկաւ անձն իմ
Լուսոյն հեռանալ,
Լինել ընդ խաւար. տ̄ր ող:
Խորհուրդը՛ք չարին
Խաբեն զհոգիս,
Խորասոյզ առնեն:
Ծածկեն անդընդօք,
Ծիծաղին գլորմամբս,
Ծանակ զիս առնեն. տ̄ր ող:
Կամաւ կորացայ
Կարկամեալ անձամբս,
Կանդնիլ ոչ կարեմ:
Հուր մեղաց կիզօղ
Հրդեհեաց որ յիս
Հոգևոր բարիս. տ̄ր ող:
Ձաղկեցայ մեղօք,
Ձաղեցին տեսօղք.
Ձանձրացաւ հոգիս:

Ղեղի դառնութեան
Ղօղեալ 'ի սիրտ իմ,
Ղամբար իմ շիջաւ. տ̄ր ող:
Ճաշակմամբ մեղաց
Ճաշեցի զմահ,
Ճոխս աղքատացայ:
Մեռեալ եմ հոգւովս,
Մոլորեալ մտօքս,
Միայն կամ մարմնովս. տ̄ր:
Յորոգայթ մահու
Յորսողին անկայ,
Յաղթեցայ յախտից:
Նետից թշնամւոյն
Նշաւակ եղէ,
Նոր միշտ խոցոտիմ. տ̄ր ող:
Շուրջ պատեալ զինև
Շունք բազում եղեն,
Շաղախին արեամբս:
Որս եղէ չարին
Ուռկանաւ մեղաց,

Որսացաւ զանձն իմ. տ̄ր ող:
Զարաչար վշտօք
Զարչարի անձն իմ,
Զունիմ դադարումն:
Պարտապան դտայ
Պարտուց յանցանաց
Պարտեալս 'ի մեղաց. տ̄ր ող:
Ջանամ զըղջանալ,
Ջերանիմ դարձեալ,
Ջեռնում հրով մեղաց:
Ռաբբի կոչեցայ,
Ռակայ անուանիմ
Ռամկական վարուք. տ̄ր ող:
Սիրով ցանկութ̄ե
Սաստիկ բարկութ̄բ
Սիրտ իմ խոցեալ է:
Վիրօք յանցանաց
Վըշտանայ հոգիս,
Վարանեալ շրջիմ. տ̄ր ող:
Տիրեցին ինձ չարք,

Տարագիր հանին
Տիրական գըրկացն:
Բաբունւոյն բարւոյ
Բախճական ձայնին
Բոտինս ոչ լուայ. տ̄ր ող:
Ցանկութիւն չարեաց
Ցանկալի դիմօք
Ցաւեցոյց զաչս իմ:
Իւրաքանչիւրոց
Հտմամբ խուռն ախտից
Հիւծեալ է հոգիս. տ̄ր ող:
Փութացի՛ր անձն իմ
Փախչել 'ի չարեաց,
Փափաքել բարեաց:
Քեզ միշտ մերձ ծանի՛ր
Քուն մահու եկեալ
Քննօղ դատաւոր. տ̄ր ող:
Ա̄ծածնին բարեխօսութ̄ի
Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛:

Ս. Գրիգորի նարեկացւոյ՝ աղօթք ղղջական առ ֆըրկիչն յս:

Եւ քանզի ը ողբաձայնիցն բանաստեղծութեց վերընծայելոց զդրութիւն թուոցս յարմարեցի՝ կական և հեծութիւն, հառաչանք կողկողագինք, դառնութեն լալումն և արտասուաց երգ, դարձեալ սկսայց զճառ պաղատանացս՝ խոստովանօրէն զղջականաբար՝ զդաղտնածածուկն յայտնաբարբառ, զի անդրադարձուբ սկըզբմամբն՝ և վերջաւորօքն բառիւք, զնոյն համաձևութի

'ի մի թախանձ նմին մաղ-
թանաց՝ հոգեկեցոյցն խո-
նարհութեան աստանօր եդից:
Մեղա՛յ մեծիդ բարերարու-
թեան, անարգս մեղայ. մեղա՛յ
ծագմանդ ճառագայթից,
խաւարս մեղայ. մեղա՛յ շը-
նորհացդ անբաւ երախ-
տեաց, արդարև մեղայ. մե-
ղա՛յ սիրոյդ վերնում գթու-
թեան, յայտնապէս մեղայ.
մեղա՛յ ստացողիդ յոչէուէ,
ստուգապէս մեղայ. մեղա՛յ
դերունակ դոգոյդ գրկա-
նաց, անբաւս մեղայ. մեղա՛յ
աննուազ լուսոյդ վայել-
ման, նենգողս մեղայ. մե-
ղա՛յ ճաշակման անճառդ
կենաց, բազումս մեղայ.

մեղայ անհաս պարգևացդ
ձրից, հանապազ մեղայ. մե-
ղայ գովեալ մարմնոյդ այ,
մահուչափ մեղայ. մեղայ
պաշտելի արեան արարչիդ,
իսկապէս մեղայ: Ահա ար-
դարև օրհնեալ է հատուած
բանի՝ յուսադրական-սրտի՝
այսր մեղայի. սոյն սա՝ պա-
տուելի աւանդ. անմոռաց
պատուէր. հայրենեացն
տուր. նախահարցն օրէն.
համայնից թոշակ. անհեր-
քելի բան. զօրաւոր պա-
տասխանի. կենդանութեան
կամուրջ. ախորժելի վեր-
նոյն. սիրելի սբց. անխզելի
կապ. հրաշալի բարբառ.
անշրջելի պատճառ. բաղ-

ձալի աղերս. փափաքելի
սեղան. սրտաբեկ հնչումն.
անհնարից ճարակ. կար-
ծրութեան վանիչ. ածապաշ-
տից սահման. հեթանոսաց
գիրք. վաղնջուց կանոն.
քրիստոնէից հարազատ. ա-
րարչութեան յաղթօղ. ան-
ջրպետ հզօր. խտրոց ահա-
ւոր, արուեստ բարձրութեան.
խորութիւն անչափ. հիացման
տեսիլ. խորհուրդ կնքեալ,
ընդ որ չիք ումեք անցանել,
եթէ ո՛չ անըմբռնելի մտաց
արագման՝ զսա ծանիցէ:
Զայն բարեպատեհ հրաշա-
ւորական, որ ո՛չ յիշատա-
կեցաւ 'ի վերջին դատակնիք
դասուն լքելոյ. դուցէ առ

նմին խզեալ համառօտ ըղ-
վրիժակն իրաւանց մահուն
հասելոյ, յորմէ ընտրութիւն
ապագործ եղեալ, զսահ-
մանն յաւիտենական քակ-
տեսցէ: Զարդ փառաց մե-
ծութեան, որով նոյն ինքն
ա̄ծութիւնն պսակեալ բար-
դաւաճի: Քանզի ո՞վ ոք դի-
մեալ կալաւ զեղջերաց սե-
զանոյ այսր սրբութե՛ , և ոչ
առժամայն պրծեալ 'ի պատ-
ժոց՝ անարատ դտաւ: Իսկ
եթէ աքար զարմեան, և
սաւուղ կիսեան, և յուդա
սիմոնեան՝ ասելով զսոյն ո՛չ
արդարացան, և ես վկայեմ՝
իրաւամբք խոստովանեալ
զայս պայման բանի. զի ա-

կամայիցն բռնադատելոց՝
ո՛չ է կատարեալ սէր, ուս-
տի և ո՛չ բովանդակապէս
փրկութի՛ւ: Իսկ ես կամաւ
համբուրեմ դարձեալ կըր-
կնելով զերջանիկ բանիդ ըզ-
մկրտութեան հարազատս:
Մ՝եղա՛յ երախտեացդ մոռա-
ցութեան, վերստին մեղա՛յ.
մեղա՛յ մարմնով ձեռն յոգի
հարեալ, յիմարս մեղա՛յ.
մեղա՛յ առ կեանսդ դժրո-
ղութե՛ն, իսկ և իսկ մեղա՛յ.
մեղա՛յ բանիդ ապախտ առ-
նելոյ, չարաչար մեղա՛յ. մե-
ղա՛յ 'ի յօր սատակման՝ ին-
ձէն ստիպեալ, վատթարս
մեղա՛յ. մեղա՛յ պարտականս
անկենդան մահուն, ձաղե-

լիս մեղայ. մեղայ անպատ-
կառս քո բարձրութեան,
տաղտկալիս մեղայ: Վերջին
ինձ կրկին աշխար հոգևոր,
զի 'ի կորուստ և 'ի կործա-
նումն ինձ երևեցայ. զի ան-
դարձս վարատեցայ. զի որ-
դիս՝ թշնամի դրեցայ. զի
'ի բարձանցն երկնից ընկե-
ցայ. զի փուշս վարուց դիզի:
Եւ ևս առ. սմին ողբք աղա-
ղակի, զի անձամբ զանձն
անարգեցի. զի բագին կո-
րուսչին դտայ, Այլ իմն
կսկիծ դժնդակ սրտի, զի
զիս ունին՝ առ որ չեմ, զար-
տաքնայարդար բաժակս ան-
մաքուր, զբռեալ որմս դար-
շունակ, զսին պարծանօք

պաճուճեալս, զլոյսս՝ 'ի մը-
ռայլ շրջեալ, զգերանակիր
ակնս՝ թշուառացեալ, ըզ-
ջահս փառաց՝ շիջեալ, զա-
մենայնիւս յա̅մի ա̅մ իրօք
վնասակարս, առ տնօրինա-
կանսն տէրունականս. առ
յայտնութիւնսն ա̅ծայինս.
առ երևմունսն արարչա-
գիրս, առ խոնարհութ̅ի̅ն
սարսափելիս. առ այն՝ զոր
տեսի աչօք իսկ իմովք: Առ
որ մեծ է պատասխանա-
տուութ̅ի̅նս, քան առ համօ-
րէն աւետարանին զարմանս,
հիացմունս. հոգս հալողա-
կանս. անդաճմունս անհը-
նարաւորս. թուականուն՝
մտաց անբարդելիս. ելմունս

անկատարս. իջմունս ան-
հաստատս. յուսահատու-
թիւն յարմարականս. յան-
դիմանութիւնս պատշաճա-
կանս. ձաղանս պատեհա-
դոյնս. նզովս իրաւացիս.
անէծս արժանահատոյցս:
Արդ այսոքիկ են մեղաւո-
րիս իմ կշտամբութիւնք, և
ինքնահարուած տանջանա-
ւորութիւն: Եւ քանզի կա-
րող ես զայս ամ զպարտս
թողուլ, և զխայթուածս
մահու բժշկել, տէր ողոր-
մութեանց, ած բոլորից, քն
թագաւոր՝ բարձրեալ հօր
որդի, ստեղծիչ՝ դթած՝ բա-
րերար, օրհնեալ՝ առատ՝
հարուստ, ահաւոր՝ հզօր՝

ողորմած, տեսուչ՝ ձեռն-
կալ՝ հաստիչ, ապրեցուցիչ՝
դարմանիչ՝ կեցուցիչ, եր-
կայնամիտ՝ անոխակալ՝ ա-
պաւէն, բժիշկ՝ գովեալ՝
երկնաւոր, անճառ՝ լոյս՝
կեանք, յարութիւն՝ նորո-
դութիւն՝ քաւութի՛ւ. եթէ
հայեսցես մարդասիրութ՛բ,
ըստ որում քոյդ են սովորու-
թի՛ք, նայեցեալ 'ի քեզ՝ կող-
կողիմ և ես: Եթէ լուիցես,
հառաչեմ. եթէ ունկն մա-
տուցանիցես, պաղատիմ.
եթէ անսայցես, աղերսեմ.
եթէ ներեսցես, աղաչեմ.
եթէ առ իս դառնայցես,
գոչեմ: Ապա եթէ անտես
առնիցես, կործանիմ. իսկ

եթէ առ ոտն հարկանիցես,
լամ. եթէ զոգեպահն ո՛չ
ընծայեսցես, մեռանիմ. ա-
պա եթէ ահարկու դէմս
ցուցանիցես, սատակիմ. իսկ
եթէ սաստեսցես, դողամ.
եթէ խեթիւ տեսանես, սոս-
կամ. ապա եթէ սաստկա-
նաս, սարսափեմ. եթէ հա-
լածես, հեծեմ. իսկ եթէ
ը՞ վայր հարկանիցես, հեր-
քիմ. եթէ զբոց վհատու-
թեանս ո՛չ առցես, տագնա-
պիմ. եթէ խստանաս, փախ-
նում. ապա եթէ սպառնաս,
ընկճիմ: Իսկ եթէ քննես,
քարկոծիմ. ապա եթէ ուժ-
դինս ակնարկես, սուզանիմ.
եթէ ո՛չ անխայեսցես, մեր-

ժիմ, եթէ կոչեսցես, խի-
թամ. իսկ եթէ աչս յառես-
ցես, ամաչեմ. եթէ ձայն
տացես, երկնչիմ: Զբա-
րեացն պարգև մատնեալ.
զերանութիւնն թողեալ.
զշնորհն լքեալ. զուխտն
ցրեալ. զաւանդն կենաց մո-
ռացեալ. զհամարձակութ՚ն
վստահութիւն կորուսեալ.
զստեղծիչդ էիցս բարկա-
ցուցեալ. զանճառութիւն
շնորհին ընդոտնեալ. զպա-
տուոյն պատկեր այլայլեալ:
Իսկ եթէ առ այս խեղդ մա-
հու հեծութ՚ն ցաւոյ մար-
դասիրեալ՝ առ իս ժամանե-
ցուսցես՝ տէր յ՚ս ք՚ս զազ-
գեալն դիր լնանիլ 'ի յիս,

եթէ բժշկութիւն դադարե-
ցուցանէ զմեղս մեծամեծս·
որով ամենառատ քաղցրու-
թեամբ պատուաստեալ 'ի
քեզ, զքոյդ կերպարան լու-
սոյ նկարեալ յոգի՝ վերստին
գտեալ պնդեցայց քաւեալ·
և ստեղծեալ կրկին 'ի փըր-
կութիւն անմահից կենացն ան-
ախտականաց. և քեզ ընդ
հօր հոգւովդ սրբով փառք
յաւիտեանս. ամէն: ԻԷ:

Նորին այլ աղօթք ապաշ-
խարութեան:

Եւ արդ առ ա̅մ բան՝ յա̅մի
ուղիղ ես ա̅ծ. իրաւամբք
դատիս, արդարութի̅ կըշ-
ռես. ճշմարտութի̅ չափես,

օրհնութիւն հետևիս. բար-
ւոք ընթանաս, ստուգուի
սիրես. յստակութիւն կամիս,
լուսաւորուի համբուրես.
փորձիւ յանդիմանես, եր-
կայնմտութիւն քննես: Ո՛չ
ունիս նենգութիւն՝ և ոչ գո-
ռողութիւն, այլ ամենևին
հեզութիւն, հանդարտութիւն
և ողորմութիւն: Արդարա-
ցար վերին իմաստութիւն ան-
այլայլական հօրդ հանճա-
րոյ կրկին վկայեալ անզեղջ
դովեստիւ յորդեգրեցելոցն
շնորհօք, ըստ բանին սրբուէ՝
որ աւետարանաւն կենաց
'ի քէն ընկալաք, որ ո՛չ 'ի
կոծելն ողբացի, և ոչ 'ի փո-
ղելն կաքաւեցի: Ասացեր ան-

օրինիս՝ թէ մի անօրինիր.
և ես 'ի նոյն չարիս պնդե-
ցայ. մեղաւորիս՝ թէ մի ամ-
բառնար եղջիւր 'ի բարձու-
նըս, և ես զընդդէմն քեզ
գործեցի. և ո՛չ զգացի եր-
բէք զառածեալս, թէ 'ի ձե-
ռին քո՛ են եղջիւրք արքայ-
ութե՛ հպարտից ամբարձե-
լոց, խոնարհեցուցանել և
բարձրացուցանել, ըստ ամ-
բակումայ, դաւթի և զա-
քարիայ: Օրհնութիւն ինձ
կամեցար՝ ողորմած, և ես
անիծեալս՝ մեծ տարագրու-
թեամբ խոտորեցայ յարժա-
նին ինձ մասն. սիրեցի բար-
կութի՛ և ո՛չ բարութի՛. շօ-
շափեցի ըստ գրոյն՝ զխաւար

և ո՛չ զլոյս. կենդանի ձայ-
նիդ քո գթած՝ ապառումս
պատասխանեցի: Զորդնն՝
անմահ ասացեր բանիւ ե-
սայեայ, և զհուրն՝ անշէջ,
և զկշտամբութիւն՝ անվախ-
ճան, և զտեղին՝ յաւիտե-
նից, և զօրինակ նմին՝ սոս-
կալի, և ես ո՛չ իմացայ, թ
սաղմոսողին, և ո՛չ մտառե-
ցի. այլ 'ի մռայլ մտաւորա-
կան կուրութեան գնացի:
Ցուցեր մարգարէիւն, թէ
զօրհնութի՝ ստասցի՝ որ զօ-
րէնս դնէ, և ես համառօ-
տել զնոյն փութացայ: Ար-
ձան հոգևոր վիմի գրեալ
մատամբ քո՝ տէր յս՝ քս՝,
զդաւիթ իւրովքն բանիւք

կանգնեցեր, ասելովն ին-
քեան ընտրութ̄ն առ սոյն,
թէ պահեցի զօրէնս քո յա-
մենայն ժամ, յաւիտեան.
անդրադարձուբ̄ բանին միջ-
նորդեալ զկրկին հաստա-
տութիւնն, թէ և յաւի-
տեանս յաւիտենից. ԵՒ որս՝
և զսորին նմանիս պարծա-
նաց՝ առ իմս խրախոյս, և
ո՛չ զկծեցայ. Ճեպեցայ 'ի
տունս բահաղու, և ո՛չ ա̄յ.
'ի յերկուս հետս երկմտու-
թ̄ն՝ կրկին կաղացի կասեալ
'ի բարեաց, ըստ երդիծանե-
լոյն հեղիու: Ունիմ զմով-
սէս իւրովքն օրինակօք՝ ե-
կեալ 'ի մեռելոց, և զտառս
մարգարէիցն՝ դրեալ 'ի յո-

դի, և զմատեանս առաքե-
լոցն ընդ մտացս մատն յե-
ռեալ, և զտէրդ հասարա-
կաց՝ կտակաւն աւետեաց՝
յարուցեալ 'ի թաղմանէ ան-
թիւ ննջեցելովք. և անհա-
ւատադոյն քան զհնդեսին
եղբայրակցութիւն այնր մե-
ծատան, որ է առակ իմն
յարմարական, նմանեալ ըզ-
դայականացն մասանց՝ ան-
ողորմիցն յղփացելոց, մնացի
իբրև զսալ դարբնաց անոստ՝
յամառեալ քարացեալ սըր-
տիւ, որպէս օրինակն է բե-
լիարայ, և ո՛չ ապաշխարե-
ցի: Այլ ազդեա՛ վերստին
առ սոյն կերպարան լքեալ
կրկին ողորմութիւն բարի,
ահաւոր, մարդասէր, խնա-

մակալ, կենդանի, սուրբ,
լուսաւոր և անվախճան թա-
գաւոր, զօրութեամբ պան-
ծալի խաչիդ խորհրդոյ, 'ի
կարծրացեալս մեղօք անբեր
անդաստան՝ երիկամանցս
յիմարուէ և անպտուղ սըր-
տիս լքութեան. զի առեալ
նպաստ օժանդակութէ 'ի
գթութէ կամաց ամենակա-
լիդ, որոտասցէ՝ բղխեսցէ
հոգիս, ընծայեալ աչաց վըշ-
տագնեցելոյս՝ վտակս ար-
տասուաց արբուցանողաց՝
ինձ 'ի փրկութի և 'ի մաք-
րութի, և քեզ 'ի հաճու-
թի ընդունելութէ ամենա-
պարգև տրդ բոլորից, փա-
ռաւորեալդ յաւիտենից՝
ամէն: կդ:

Նորին բան ապաւինութեան առ
ամենա՛ւոյ տիրամայրն:

Եւ արդ 'ի վերայ այսքա-
նեաց յուսահատութեաց և
ահարկու սրտաբեկութեաց,
պակուցանողական սաստ-
կութեաց ա՛ծային բարկութեաց,
տագնապեալ ոգւով թախ-
ծութեան խսպառ, աղաչեմ
զքեզ ո՛բ ա՛ծածին: Հրեշ-
տակ 'ի մարդկանէ. մարմ-
նատեսիլ քերովբէ. երկնա-
ւոր արքայուհի. անխառն
իբրև զօդ. մաքուր որպէս
լոյս. անշաղախ ըստ նմա-
նութեան պատկերի արուսե-
կին բարձրութեան. դերա-

զանց քան զբնակութի՝ ան-
կոխելին սրբութեանց. ե-
րանաւոր խոստմանն տեղի.
եդեմ շնչական. ծառ կե-
նացն անմահից բոցեղէն սը-
րովն պարունակել՝, 'ի բարձ-
րեալն հօրէ զօրացեալ և հո-
վանացեալ, հանդստեամբ
հոգւոյն հանդերձել՝ և մաք-
րագործեալ. բնակութ՝ որ-
դւոյն յարդարեալ և տա-
ղաւարեալ: Միածինն հօր՝
և քեզ անդրանիկ. որդի քո
ծննդեամբ՝ և տ՝ր արարչութ՝:
Ընդ անաղտ մաքրութ՝ եդ՝
և անբիծ բարի. ընդ ան-
արատ սրբութ՝ եդ՝ և խնա-
մակալ բարեխօս. ընկալ ըզ-
մաղթանս այսր աղերսանաց

քում դաւանողիս, և մատո՛
ընծայեա՛ ը̅ սմին խառնեալ
զբանն իմ նախնի՝ մեծիդ
ներբողի՝ 'ի քոյդ պաղա-
տանս: Հիւսեա՛ միացո՛ ըզ-
մեղուցելոյս դառն հեծու-
թի՝ ընդ քումդ երջանիկ և
խնկաւորեալ հայցուածոց՝
տո՛ւնկդ կենաց պտղոյն օրհ-
նութե՛. զի 'ի քէն միշտ օդ-
նեալ և բարեգործեալ, և 'ի
մաքրական քո ծնելութի՛դ
ապաւինեալ և լուսաւոր-
եալ, կեցից քս̅ի որդւոյ քոյ
և տ̅ն: Օժանդակեա՛ թե-
ւոցդ աղօթիւք՝ խոստովա-
նեա՛լ մայրդ կենդանեաց՝ և
ելիցն իմ յերկրէս հովտէ,
առանց լլկանաց հետևել 'ի

կեանս օթեվանացդ պատ-
րաստութեան. զի թեթևաս-
ցի կատարածն իմ ինձ՝ ծան-
րացելոյս անօրէնութեամբ:
Արասցե՛ս տօն ինձ բերկրու-
թեան՝ զօրն իմ տագնապի՝ ող-
ջացուցի՛չ երկանցն եւայի:
բարեխօսեա՛ խնդրեա՛ աղա-
չեա՛, զի ըն անճառելի մաք-
րութեանդ՝ և ահա զբանիգ
հաւատամ զընդունելութի:
Արտասուօք օգնեա՛ վտան-
գեցելոյս՝ գովեալդ 'ի կա-
նայս. ծունր խոնարհեցո
առ իմ հաշտութիւն՝ ծնողդ
ա՜յ. ընդ իմում թշուառիս
հոգա՝ խորան բարձրելոյն:
ձեռն տուր անկելոյս՝ տա-
ճար երկնային. փառաւո-

բեա՛ զորդիդ քո 'ի քեզ՝
ա՞ծօրէն ինձ հրաշագործել
քաւուն և ողորմուն՝ ազա-
խին ա՞յ և մայր: Բարձրասցի
պատիւ քո ինև, և ցուցցի
փրկուն իմ քև: Եթէ զիս
դացես՝ տիրամայր, թէ ինձ
ողորմեսցիս՝ սրբուհի, թէ
զկորուսեալս շահեսցիս՝ ան-
արատ, թէ զհարթուցեալս
յանձանձեսցես՝ երջանիկ,
թէ զամաչեցեալս յառաջ մա-
տուսցես՝ բարեշնորհ, թէ
յուսահատելոյս ինձ միջ-
նորդեսցես՝ միշտ ա՞բ կոյս, թէ
զմերժեալս ընտանեցուսցես՝
մեծարելդ ա՞յ, թէ յիս ցուց-
ցես զգթածուն լուծիչդ ա-
նիծից, թէ զծփեալս հաստա-

տեսցես՝ հանդիստ, թէ 'ի
խռովութեցս յուզմանց փո-
խեսցես զիս՝ խաղաղարար,
թէ վրիպելոյս ինձ հնարա-
ւորեսցես՝ դովել, թէ վ̄ս իմ
մտցես 'ի հանդէս՝ մահունա-
հանջիչ, թէ զդառնութիւն իմ
անուշեսցես՝ քաղցրութի, թէ
զբաժանմանն իմ խտրոց քակ-
տեսցես՝ հաշտութի, թէ զան-
մաքրութիւն իմ բարձցես՝ եղծ-
ման ընդոտնիչ, թէ զմատ-
նել՝ս մահու փրկեսցես՝ կեն-
դանի՛ լոյս, թէ զլալեացս
ձայն հատցես՝ բերկրութի,
թէ զխորտակեալս կազդու-
րեսցես՝ դե՛ղ կենաց, թէ 'ի
կործանեալս յիս ակնար-
կեսցես՝ հոդելից, թէ ողոր-

մութ՝ ինձ պատահեսցես՝
կտակ նուիրեալ: Օրհնեալդ
միայն 'ի շրթունս անբիծս
լեզուաց երջանկաց. ահա
կաթիլ մի կաթին քումդ
կուսութ՝ յանձն իմ անձ-
րևեալ կենաց ինձ զօրէ,
մայրդ բարձրելոյ տ՝ն յ՝ի ա-
րարչին երկնի և բնաւին եր-
կրի, զոր անճառապէս ծը-
նար բովանդակ մարմնովն և
համայն ա՝ծուբ՝ն, որ փա-
ռաւորեալն է ընդ հօր և
հոգւոյն սբ՝յ էութեամբ, և
անքննութ՝ մերոյին բնու-
թ՝ս միացելով, ա՝մ և յա-
մենայնում, մի յերրորդու-
թ՝էն. նմա փառք յաւիտե-
նից յաւիտեանս. ամէն: Յ:

Աշօթք 'ի ժամանակի
իորձութեան:

Հաւաշանք առ Աժ:

Ջերծո՛ զիս յորոգայթէ որ-
սողին, և յամենայն վտան-
գից ապեցո՛ և ողորմեա՛:
Յաներևոյթ թշնամւոյն և
'ի գաղտնի նետից բանսար-
կուին պահեա՛ և ողորմեա՛:
Փրկեա՛ զիս 'ի՛ յանցանաց
մեղաց իմոց, և նորոգեա՛ զիս
հոգւով գիտութեան և ողոր-
մեա՛:

Առ ս̅ի կոյսն :

Ա̅ծածին անարատ կոյս առ
քեզ ապաւինիմք, բարեխօ-
սեա՛ վասն անձանց մերոց :
Առ քեզ ապաւինիմք խորան
և տաճար ա̅յ բանին, մա-
րիամ մայր և կոյս, բարե-
խօսեա՛ առ ք̅ս̅ վ̅ս̅ անձանց
մերոց : Զքեզ աղաչեմք հա-
նապազ ս̅ի ա̅ծածին, բարե-
խօսեա՛ ք̅ս̅ի ա̅յ մերոյ փրկել
զմեզ 'ի փորձութէ և յա̅մ
վտանգից մերոց :

Աղերս առ Յիսուս :

Մերձ եմ յընկղմիլ, օգնեա՛
ինձ նաւապետ բարի, քան-
զի ծանրացան 'ի վերայ իմ

բեռինք մեղաց: Ա՞ծ յօգնել
ինձ փութա՛, քանզի խորք
չարեաց ընկղմեն զիս յան-
դունդս, այլ դու նաւապետ
լե՛ր և ինձ ձեռնտու: Փըր-
կեա՛ 'ի վտանգէ զնաւաբեկս
'ի յալեաց ծովուս, քանզի
կորնչիմ 'ի մեղաց անօրէ-
նութե՛ խմոյ:

Առ Տիրամայրն:

Առ քեզ ապաւինիմք սուրբ
ա՞ծածին, բարեխօսեա՛ ան-
դադար առ որդիդ քո և ա՞ծ
մեր փրկել զմեզ 'ի փորձու-
թենէ և յա՞մ վտանգից մե-
րոց: Որ տարար յորովայնի
զանտանելին ամենեցուն, և
ծնար անճառապ՞ս զքո՞ յոյ

ազգի մարդկան, առ նա միշտ բարեխօսեա՛ կեցուցանել զմեզ: Միայն օրհնեալ սըրբուհիդ 'ի կանայս բնակարան և առագաստ արարչին, բարեխօսեա՛ առ տէր վասն անձանց մերոց, զի փրկեսցէ զմեզ 'ի սպառնալեաց դեհենոյն:

Ս. Գրիգորի լուսաւորչին
Աղօթք առ ա̅ր յ̅ս̅ ք̅ս̅:

Օրհնեալ է մարդասիրութի̅ քո տ̅ր իմ և փրկիչ յ̅ս̅ ք̅ս̅: Ընդէ՞ր լքանես զիս. զի դու միայն ես առանց մեղաց. և անուն քո զանոխակալութի̅ և զմարդասիրութի̅ ցուցանէ: Գթա՛ յիս, վ̅ս̅ զի դու

միայն ես մարդասէր: Ապ-
րեցո՛ զիս զանկեալս 'ի մեղս,
զի դու միայն ես առանց մե-
ղաց: Հա՛ն զիս 'ի աղմոյ ան-
օրէնութեան իմոյ. զի մի
ընկղմեցայց յաւիտեանս յա-
ւիտենից: Փրկեա՛ զիս 'ի թշ-
նամեաց իմոց. քանզի ահա
իբրև զառիւծ մռնչէ՝ կամե-
լով կլանել զիս. արդ տէր
իմ փայլատակեա՛ զփայլա-
տակունս քո, և կործանեա՛
զզօրութի՛ նորա. երկիցէ և
խաւարեսցի յերեսաց քոց.
քանզի անկար է, և ոչ ու-
նի զօրութիւն կալ առաջի
քո տէր, և ոչ առաջի երեսաց
սիրողաց քոց: Տեսանէ զզօ-
րութիւն նշանի խաչի քո, և

զարհուրի. և ամաչելով 'ի
բաց հեռանայ յայնցանէ որ
կարդան առ քեզ: Այժմ
տէր կեցո՛ զիս և ապրեցո՛
զիս. վ՞ն զի 'ի քեզ ապաւի-
նեցայ: Հա՛ն 'ի նեղութենէ
զանձն իմ, զի մի՛ խապառ կո-
րուսցէ զիս նենգաւորն, որ
մարտնչի ը՞ի իս ծածուկ հնա-
րիւք:
Որ խորհրդոց ես տէր, և
քննես զսիրտս և զերիկա-
մունս, սրբեա՛ զսիրտ իմ և
զխորհուրդս 'ի զազիր և 'ի
պիղծ խորհրդոց. զի մի՛ խա-
պառ կորեայց յաւիտենա-
կան կորուստն: Որ կարօղդ
ես յա՞մի, ողորմեա՛ ինձ ա՞ծ
իմ: Տո՛ւր շնորհս արտա-

սուաց մեղուցեալ հոգւոյս, որպէս զի լուացից զբազմութիւն մեղաց. զի ապրեցայց 'ի ձեռաց անողորմ հրեշտակաց, որ արկանեն զամպարիշտն 'ի հուր գեհենին: Երանի՛ թէ լայի հանապազ, զքեզ աղաչելով ա՞ծ. զի մի՛ անարժան գտայց 'ի ժամուն՝ յորժամ գայցես. և մի՛ լուայց զահաւոր զձայնն զայն, եթէ ե՛րթ 'ի բաց մըշակդ անիրաւութեա՛, ո՛չ գիտեմ ուստի՛ ես: Աստուա՛ծ բարձրեալ՝ միայն առանց մեղաց, շնորհեա՛ ինձ մեղաւորիս յաւուրն յայնմիկ ըզբազում գթութի՛ քո. զի մի՛ յայտնեսցին ծածուկ ամ-

բարշտութիւք իմ առաջի տե-
սողաց հրեշտակաց և հրեշ-
տակապետաց, մարգարէից,
առաքելոց և արդարոց սբ̄ց:
Այլ ապրեցո՛ զիս զամբա-
րիշտս շնորհօք ողորմութ̄ի
քով: Ընկա՛լ զիս 'ի դրախտն
փափկուե̄ ընդ կատարեալ
արդարսն: Ընկա՛լ զաղօթս
մեղուցեալ ծառայի քո՝ բա-
րեխօսութ̄ի սբ̄ցն, որք հա-
ճոյ եղեն քեզ, յս̄ քս̄ տէրդ
մեր: Եւ քեզ ընդ հօր և ս̄բ
հոգւոյդ փառք յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Մաղթանք առ Քրկիւն Յս̄:

Տո՛ւր մեզ տէր օգնութիւն
'ի նեղութ̄ե, զի օրհնեսցուք

հանապազ զահաւոր անուն
քո ս̅ը։ Պահեա՛ զմեզ տէր
յա̅մ փորձութենէ, յան-
երևոյթ թշնամւոյն և 'ի դաղ-
տնի նետից նորա։ Դու յոյս
մեր և ապաւէն յա̅մ ժա-
մանակի, որ օրհնիս հանա-
պազ 'ի քոյոց արարածոց։
Հովանի՛ աջոյ ձեռին քո տ̅ր
պահեսցէ զմեզ, և ոչ նիր-
հեսցէ որ հովուէրն զիսրայ-
էլ։ Զօրութի՛ ս̅ըյ խաչի քո
քս̅ պահեսցէ զմեզ, և եղի-
ցի մեզ պահապան 'ի տուէ
և 'ի դիշերի։ Ետուր երկիւ-
ղածաց քոց նշան, և զէն
յաղթութե՛ ընդդէմ անե-
րևոյթ թշնամւոյն։

Առ ս̅ի̅ ա̅ծածին:

Ի բարեխօսութի̅ փութա-
ցի՛ր մեզ ս̅ի̅ ա̅ծածին առ 'ի
փրկել զժողովուրդս 'ի մե-
ղաց և յապականութենէ:
Ապաւինիմք 'ի քո բարեխօ-
սութի̅դ ա̅ծածին մարիամ,
մայր ա̅ն և կոյս ս̅ի̅, հարսն
երկնից և դուռն կնքեալ՝
զոր մարգարէն ետես: Փու-
թացի՛ր յօգնութի̅ ս̅ի̅ ա̅ծա-
ծին, և ազաչեա՛ զառ 'ի քէն
զմարմնացեալ բանն ա̅ծ, զի
յահաւոր և 'ի միւսանգամ
դալստեանն իւրոյ պարգև-
եսցէ մեզ զկեանսն յաւի-
տենից:

Այլ մաղթանք առ Յն և առ Ածամայրն:

Զքեզ կարդամք յօգնուի
որ անքուն ակամբ պահես
զիսրայէլ, և զիս փրկեա՛ 'ի
փորձուէ, ալէլուեայ ալէ-
լուեայ: Զքեզ աղաչեմք տր
անսասանելի պահեա՛ զոտս
մեր 'ի քո ն̄բ 'ի պատուիրա-
նիդ, ալէլուեայ ալէլուեայ:
Զքեզ փառաւորեմք տէր
որ նստիս 'ի վերայ չորեքկեր-
պեան կենդանեաց, և հայիս
քաղցրուբ̄ յարարածս քո
ալէլուեայ ալէլուեայ:
Բարեխօսութբ̄ սուրբ ա̄ծա-
ծնի և միշտ կուսի աղաչեմ
տէր փրկեա՛ զիս 'ի յորո-

դայթէ աներևոյթ թշնամ-
ւոյն։ Բարեխօսութ՝ ծնո-
ղի քո և միշտ կուսի հայ-
ցեմք 'ի քէն փրկիչ աշխար-
հի, վ՝ ղի բաց 'ի քէն զայլ
ոք ոչ գիտեմք մարդասէր։
Խնդա՛ մարիամ որ եղեր մայր
ք՝ի, և աղաչեա՛ զառ 'ի քէն
զմարմնացեալ բանն ա՝ծ, զի
փրկեսցէ զմեզ 'ի փորձու-
թենէ։

Աղօթք վ՚ն Ննջեցելոց:

Առ սուրբ Երրորդութիւնն:

Փառաբանութիւն առաքեմք քեզ հայր երկնաւոր. յիշեա՛ զննջեցեալսն մեր՝ և հանգո՛ ընդ ո՞բս քո: Որ էակիցդ ես հօր և հոգւոյ՝ որդիդ միածին. յիշեա՛: Որ փառակիցդ ես հօր և որդւոյ՝ հոգիդ ճշմարիտ. յիշեա՛:

Առ Փրկիչն Յ՚ս:

Որ անճառ տնօրէնութ՚ի փրկութիւն ազգի մարդկա

խոնարհեցար բանդ աստը-
ւած. այսօր հանգո՛ և ըզ-
մեր զննջեցեալսն ը՛ սբ՛ս քո,
որ միայնդ ես մարդասէր:
Որ անչարչարելիդ մարմնով
եկիր կամաւ 'ի չարչարանս,
և 'ի խաչին բևեռեցար հե-
զեր զարիւնդ 'ի փրկութիւն.
այսօր: Որ թաղմամբ երեք-
օրեայ զբռնութիւն մահու
լուծեր. և կոխեցեր զիշ-
խանն մահու և վերածեր
զննջեցեալսն. այսօր: Որ
հրաւիրեցեր յանմահութի՛
զաղդս մարդկան. անմա-
հութե՛ց բաշխօղ քո՛ ողա-
չանօք ա՛ծածնին, այսօր:

Առ ս̅ի Ած̅ածինն :

Ած̅ածին անարատ մայր տ̅ն և կոյս ս̅ի բարեխօսեա՛ առ որդիդ քո միածին, զի փըրկեսցէ զմեզ 'ի սպառնալեաց դեհենոյն, և պարգևեսցէ մեզ զերկնից արքայութի̅ն, և հանդուսցէ զհոգիս մեր ննջեցելոցն : Ցօղ քաղցրածաւալ ցանկալի զուարթնոցննիւթեղէն սրովբէ, դեղ մարդարտափայլ հիմն եկեղեցւոյ . մաքուր աղաւնի ամպ հովանաւոր սուրբ կոյս մարիամ, առ ծնեալն 'ի քէն միշտ բարեխօսեա՛ անդադար հայցմամբ շնորհել զթողութիւն մեր ննջեցելոցն :

Բարեխօսութիւն ամ սիոց :

Աղաչանօք սրբոյ խաչին և անբարբառ բարեխօսին, և սրբոյ ա̄ծածնին և յովհաննու կարապետին, և սրբոյն ստեփանոսի և առաջին մարտիրոսի, և սրբոյ լուսաւորչին հայաստանեայց հայրապետին, և սրբոց առաքելոց և համօրէն մարտիրոսաց. ողորմած տ̄ր ողորմեա՛ հոգւոցն մեր ննջեցելոց :

Աղօթք վ̄ս նորոգ ննջեցելոց :

Զհոգիս ծառայից քոց քս̄ ընկա՛լ 'ի դասս անդրանկաց գրելոց 'ի յերկինս : Ընկա՛լ

վն՝ սոցա զբանաւոր պատա-
րագս 'ի մէնջ. և շնորհեա՛
նոցա զթողութիւն դատանել
յաւուրն յետնում: Հաշ-
տեա՛ց 'ի ձեռն ո՞ք մարմնոյ
և արեան քոյ տէր. և պար-
գևեա՛ նոցա դասիլ յաջա-
կողմանն քում:
Որ ետուր հոգի յն՝, զսա
պահեա, զի քոյ խաչի և յա-
րուե՞դ հաւատաց. Թագա-
ւոր երկնաւոր հանգո՛ զհո-
գի սորա, յիշելով սորա ըզ-
հաւատս: Միաբան հայ-
ցեմք 'ի քէն ո՞ք հոգիդ կեն-
դանարար. աղաչանօք ո՞ք
ա՞ծածնին արա՛ արժանի և
զմեր զննջեցեալսն մտանել
'ի յերկնային քո ո՞ք առա-

դաստ, և ընդ վերին զօրսն
օրհնել ս̅ը զերրորդութիդ:
Կուսածին մարդացեալ ա̅ծ
իմ յ̅ս, յայնմ աւուր ահեղ
ատենին զդինս արեան քո մի
դատապարտեր. օգնեա՛ և
ինձ ք̅ս այսօր յառաջին Ճա-
նապարհին, և 'ի միւսան-
գամ դալստեանդ քո օգնեա՛
ինձ:

Դու ես ք̅ս կեանք և յա-
րութիւն ազգի մարդկան,
ողորմեա՛: Դու յարուցեալ
նորոգեցեր զտիեզերս, ողոր-
մեա՛: Ցոյս յարութ̅ն մերոյ
ազբիւր կենաց և փրկու̅ն,
ողորմեա՛:

Առ սուրբն Յովսէփ Աստուա-
ծահայր, մաղթանք վ̅ս̅ բարի մա-
հուան:

Աղաչեմ զքեզ, ո՛վ ա̅ծա-
հայրդ Յովսէփ, և խնդրեմ
'ի քէն. որ 'ի վերայ բազկացն
յ̅ս̅ի և անարատի մօր նորա
և կուսի աւանդեցեր զ̅ս̅ք
հոգիդ, բարեխօս լեր վ̅ս̅ իմ
մեղաւորիս, փրկել ինձ 'ի
յանկարծահաս մահուանէ,
և հրեշտակի բարւոյ խաղա-
ղութ̅ք̅ աւանդել զհոգի իմ,
կարդալով զանուն քո ընդ
Յ̅ս̅ին և ընդ Մարիամու, և
օրհնել զքեզ ընդ նոսին յա-
ւիտեանս. ամէն:

ԱՂՕԹՔ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Մաղթանք:

Ուղիղ եղեցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քոտէր. Համբարձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի:

Զօրհներգութիւն բանաւոր պատարագ քեզ 'ի մտանել արեգականս վերառաքեմք թագաւոր յաւիտենից: Յամենայն փորձութէ թշնամ

ւոյն ամենակարող աջովդ քո
պահպանեա՛ զմեզ թագա-
ւոր յաւիտենից: Ի մշտըն-
ջենաւոր քո լերանց օրինա-
դրեցաք փառաւորել սուրբ
զերրորդութիւնդ թագա-
ւոր յաւիտենից:

Աղօթք իւրաքանչիւր անձին
հաւատացելոյ 'ի քն: Զոր ա-
րարեալ է ն̄բյ ա̄ն Ներսեսի
Հայոց կաթուղիկոսի:

Հաւատով խոստովանիմ, և
երկիրպագանեմ քեզ՝ հայր
և որդի և ն̄բ հոգի. անեզ՝
և անմահ բնութիւն; արա-
բիչ հրեշտակաց և մարդկան,
և ա̄մ եղելոց. ողորմեա՛ քո
արարածոց:

Հաւատով խոստովանիմ, և
երկիրպագանեմ քեզ՝ ան-
բաժանելի լոյս, միասնական
ոբ երրորդութի և մի ա̅ծու-
թիւն. արարիչ լուսոյ՝ և հա-
լածիչ խաւարի. հալածեա՛
'ի հոգւոյ իմմէ զխաւար մե-
ղաց և անգիտութ̅ն, և լու-
սաւորեա՛ զմիտս իմ 'ի ժա-
մուս յայսմիկ աղօթել քեզ
'ի հաճոյս, և ընդունել 'ի
քէն զխնդրուածս իմ. ողոր-
մեա՛ ինձ բազմամեղիս:
Հա՛յր երկնաւոր, ա̅ծ ճշմա-
րիտ, որ առաքեցեր զորդիզ
քո սիրելի 'ի խնդիր մոլորել
ոչխարին. մեղայ յերկինս
և առաջի քո. ընկա՛լ զիս որ-
պէս զանառակ որդին՝ և ըզ

դեցո՛ ինձ զպատմուճանն
զառաջին զոր մերկացայ մե-
ղօք. և ողորմեա՛ քո արարա-
ծոց, և ինձ բազմամեղիս:
Որդի՛ ա՜յ ա՜ծ ճշմարիտ, որ
խոնարհեցար 'ի հայրական
ծոցոյ, և առեր մարմին 'ի
սբ՜յ կուսէն մարիամայ, վ՜ս
մերոյ փրկութ՜ե. խաչեցար՝
և թաղեցար՝ և յարեար 'ի
մեռելոց, և համբարձար առ
հայր. մեղայ յերկինս՝ և ա-
ռաջի քո, յիշեա՛ զիս որպէս
զաւազակն՝ յորժամ դաս
արքայութ՜ բով. և ողորմեա՛:
Հոգի ա՜յ՝ ա՜ծ ճշմարիտ, որ
իջեր 'ի յորդանան, և 'ի վեր-
նատունն, և լուսաւորեցեր
զիս մկրտութ՜ բ ս՜ բ աւազա-

նին. մեղայ յերկինս և ա-
ռաջի քոյ. մաքրեա՛ զիս վե-
ըստին ա՛ծային հրով քո՝ որ-
պէս հրեղէն լեզուօք զառա-
քեալսն. և ողորմեա՛:
Անե՛ղ բնութիւն, մեղայ քեզ
մաօք իմով ք՝ հոգւով և մար-
մնով իմով. մի՛ յիշեր զմեղս
իմ զառաջինս, վ՛ն անուանդ
քո սրբոյ. և ողորմեա՛:
Տեսօ՛ղ ա՛մի՝ մեղայ քեզ խոր-
հըրդով, բանիւ և գործով.
Ջնջեա՛ զձեռագիր յանցա-
նաց իմոց, և դրեա՛ զանուն
իմ 'ի դպրութ՛ե կենաց. և
ողորմեա՛:
Քննօ՛ղ գաղտնեաց, մեղայ
քեզ՝ կամաւ և ակամայ, դի-
տութ՛ը և անդիտութ՛ը. Թո-

զութիւն շնորհեա՛ մեզաւո-
րիս. զի 'ի ծննդենէ աւա-
զանին մինչև ցայսօր մեզու-
ցեալ եմ առաջի ա̅ծութ̅ե̅դ
քո զգայարանօք իմովք, և
ամենայն անդամօք մարմնոյս.
և ողորմեա՛:
Ամենախնա՛մ ա̅ր՝ դի՛ր պա-
հապան աչաց իմոց զերկիւղ
քո ս̅ք՝ ո՛չ ևս հայել յարատ.
և ականջաց իմոց ո՛չ ախոր-
ժել լսել զբանս չարութ̅ե̅.
և բերանոյ իմոյ՝ ո՛չ խօսել
զստութիւն. և սրտի իմոյ՝ ոչ
խորհել զչարութիւն. և ձե-
ռաց իմոց՝ ո՛չ գործել զան-
իրաւութ̅ի̅. և ոտից իմոց ո՛չ
դնալ 'ի ճանապարհս ան-
օրէնութ̅ե̅. այլ ուղղեա՛ ըզ-

շարժումն սոցա լինել ըստ
պատուիրանաց քոց յա̃մի.
և ողորմեա՛:
Հո՛ւր կենդանի քո̃, զհուր
սիրոյ քո զոր արկեր յեր-
կիր, բորբոքեա՛ յանձն իմ.
զի այրեսցէ զաղտ հոգւոյ ի-
մոյ. և սրբեսցէ զխիղճ մը-
տաց իմոց. և մաքրեսցէ ըզ-
մեղս մարմնոյ իմոյ. և վա-
ռեսցէ զլոյս դիտութեան քո 'ի
սրտի իմում. և ողորմեա՛:
Իմաստութիւն հօր յս̃, ա՛ուր
ինձ զիմաստութիւն զբարիս
խորհել՝ և խօսել՝ և գործել
առաջի քո յա̃մ ժամ. 'ի չար
խորհրդոց՝ 'ի բանից և 'ի
գործոց փրկեա՛ զիս. և ո-
ղորմեա՛:

Կամեցօղ բարեաց՝ տէր կա-
մարար՝ մի՛ թողուր զիս՝ 'ի
կամս անձին իմոյ գնալ. այլ
առաջնորդեա՛ ինձ լինել
միշտ ըստ կամաց քոց բարե-
սիրաց. և ողորմեա՛:
Արքա՛յ երկնաւոր՝ տո՛ւր ինձ
զարքայութիւն քո, զոր խոս-
տացար սիրելեաց քոց. և զօ-
րացո՛ զսիրտ իմ՝ ատել ըզ-
մեղս, և սիրել զքեզ միայն,
և առնել զկամս քո. և ո-
ղորմեա՛:
Խնամօղ արարածոց՝ պա-
հեա՛ նշանաւ խաչիւ քո ըզ-
հոգի և զմարմին իմ, 'ի պատ-
րանաց մեղաց՝ և 'ի փորձու-
թեց դիւաց՝ և 'ի մարդոց ան-
իրաւաց, և յամ վտանգից

հոգւոյ և մարմնոյ. և ողոր-
մեա՛ :
Պահապա՛ն ա՛մի քո՛՝ աջ քո
հովանի լիցի 'ի վերայ իմ, 'ի
տուէ և 'ի գիշերի, 'ի նստել
'ի տան՝ և 'ի գնալ 'ի ճանա-
պարհի, 'ի ննջել՝ և 'ի յառ-
նել, զի մի երբէք սասանե-
ցայց. և ողորմեա՛ :
Ա՛ծ իմ, որ բանաս զձեռն
քո, և լնուս զա՛մ արարածս
ողորմութ՛ քով. քեզ յանձն
առնեմ զանձն իմ. դու հո-
գա՛ և պատրաստեա՛ զպէտս
հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ՝
յայսմհետէ մինչև յաւի-
տեան. և ողորմեա՛ :
Դարձուցի՛չ մոլորելոց՝ դար-
ձո՛ զիս 'ի չար սովորութ՛եց

իմոց 'ի բարի սովորութիւն. և բևեռեա՛ յոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ գեհենին, և զսէր արքայութեան քո. զի զղջացայց 'ի մեղաց, և գործեցից զարդարութիւն. և ողորմեա՛:

Աղբի՛ւր անմահութեան աղբերացո՛ 'ի սրտէ իմմէ արտասուս ապաշխարութեան՝ որպէս պոռնկին. զի լուացից զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս. և ողորմեա՛:

Պարգևի՛չ ողորմութեան, պարգևեա՛ ինձ ուղղափառհաւատով, և բարի գործովք, և ս̅բ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութեամբ

դալ առ քեզ. և ողորմեա՛ :
Բարերա՛ր տէր, հրեշտակի
բարւոյ յանձն արասցե՛ս զիս,
քաղցրութ՟ւ աւանդել զհո-
գի իմ, և անխռով անցու-
ցանել ընդ չարութիւն այ-
սոցն, որ են 'ի ներքոյ երկ-
նից. և ողորմեա՛ :
Լո՛յս ճշմարիտ քո՛ արժանա-
ւորեա՛ զհոգի իմ ուրախու-
թ՟ւ տեսանել զլոյս փառաց
քոց 'ի կոչման աւուրն. և
հանդչել յուսով բարեաց
յօթևանս արդարոց՝ մինչև
յօր մեծի գալստեան քո. և
ողորմեա՛ :
Դատաւո՛ր արդար՝ յոր-
ժամ գաս փառօք հօր դա-
տել զկենդանիս և զմեռեալս,

մի՛ մտաներ 'ի դատաստան
ընդ ծառայիս քս, այլ փըր-
կեա՛ զիս 'ի յաւիտենական
հրոյն, և լսելի՛ արա ինձ զե-
րանաւէտ կոչումն արդարոց
յերկնից արքայութիւնդ. և
ողորմեա՛:
Ամենողո՛րմ տէր՝ ողորմեա՛
ա՛մ հաւատացելոց 'ի քեզ,
իմոց և օտարաց, ծանօթից
և անծանօթից. կենդա-
նեաց և մեռելոց. շնորհեա՛
և թշնամեաց իմոց՝ և ատե-
լեաց զթողութիւն որ առ իս
յանցանաց. և դարձո՛ զնո-
սա 'ի չարեացն, զոր ունին
վ՛ս իմ, զի ողորմութե՛ քում
արժանի եղիցին և նոքա. և
ողորմեա՛:

Փառաւորեալ տէր՝ ընկա՛լ
զաղաչանս ծառայիս քո՝ և
կատարեա՛ 'ի բարի զխըն-
դրուածս իմ, բարեխօսութ՟բ
ս՟բ ա՟ծածնին, և յովհան-
նու մկրտչին, և սրբոյն ստե-
փանոսի նախավկային, և
ս՟բյն դրիգորի մերոյ լուսա-
ւորչին, և ս՟բց առաքելոցն՝
և մարգարէից՝ և վարդապե-
տաց՝ և մարտիրոսաց՝ և ս՟բց
հայրապետաց՝ և ճգնաւո-
րաց՝ և կուսանաց, և ամե-
նայն ս՟բցքոց երկնաւորաց և
երկրաւորաց. և քեզ փառք
և երկրպագութիւն անբա-
ժանելի սուրբ երրորդութ՟ւդ
յաւիտեանս յաւիտենից-
ամէն:

Երգ երեկոյեան առ ս̅ի Երրորդութիւնն:

Նայեա՛ց սիրով հայրդ դը-
թած 'ի քո ստեղծել̄ գործս
ձեռաց, և զբանակս հրեշ-
տակաց տո՛ւր պահապան
մեզ տկարաց· փրկեա՛ զան-
ձինս 'ի փորձանաց 'ի խա-
ւարի շրջող դիւաց, զի 'ի
տունջեան և դիշերի տա-
ցուք քեզ փառս անլռելի:
Էին անեզ անսկզբան՝ ծը-
նունդ անճառ որդի և բան,
որ արարեր զտիւ գործոյ և
զդիշեր 'ի հանդիստ քնոյ,
տո՛ւր 'ի ննջել աչաց մարմնոյ
արթուն լինել մեզ ը̅ հո-
դւոյ, զի 'ի տունջեան և դի-

շերի տացուք քեզ փառս
անլռելի։ Բաբուն հոգւոց
բանաւորաց՝ աղբիւր լուսոյ
բաշխող շնորհաց, 'ի փա-
կել դրանց բնուեց մարմնոց
լոյս տուր աչաց սրտից մե-
րոց. 'ի գիշերաց առ քեզ
կանխել, ընդ հրեղինացն
օրհնաբանել, զի 'ի տուըն-
ջեան և գիշերի տացուք քեզ
փառս անլռելի։

Ս. Գրիգորի նարեկացւոյ
մաղթանք զօրաւորք ար-
հաւրաց գիշերայնոյ։

Ընկալ քաղցրութեամբ տր
ած հզօր զդառնացողիս զա-
զաչանս. մատիր դթութիւն
առ սրատկառեալս դիմօք.

փարատեա՛ ամենապարգև՝
զամօթական տխրութիւնս.
բա՛րձ յինէն ողորմած՝ զան-
բերելի ծանրութիւս. անջրպե-
տեա՛ հնարաւոր՝ զմահացու
կրթութիւնս. աւարեա՛ միշտ
յաղթօղ՝ զխաբողին հաճու-
թիւս. բացադրեա՛ վերնային
զմոլելոյն մառախուղ. կրն-
քեա՛ կեցուցիչ՝ զկորուսչին
ընթացմունս. ցրուեա՛ ծած-
կատես՝ զըմբռնողին չար
դտմունս. խորտակեա՛ ան-
քննին՝ զմարտողին դիմեց-
մունս: Տեառնադրեա՛ քո ա-
նուամբդ՝ զլուսանցոյց երդ
յարկիս. պարփակեա՛ քո ձե-
ռամբդ՝ զառաստաղ տաճա-
րիս. դծադրեա՛ քո արեամբդ՝

զմուտ սեմոց սենեկիս. կեր-
պացո՛ զքո նշանդ՝ 'ի հետս
ելից մաղթողիս. ամրացո՛ քո
աջովդ՝ զհանգստեանս խրշ-
տի. մաքրեսցե՛ս 'ի հաղբից՝
զծածկարան անկողնոյս.
պահեսցե՛ս քո կամօքդ՝ ըզ-
տառապեալ անձն ոգւոյս.
անխարդա՛խ արասցես՝ զքո
շնորհեալ շունչ մարմնոյս.
կացուսցե՛ս շրջափակ՝ զպար
զօրուդ երկնայնոյ. կարգես-
ցե՛ս 'ի դիմի՝ ընդդէմ դի-
ւացն դասու: Տո՛ւր հան-
դիստ բերկրութ՝ մաշհահան-
գոյնս նիրհման 'ի խորութ՝ե
դիշերիս, բարեխօսութ՝ հայ-
ցուածոց սբ՝յ ա՝ծա՝ծնիդ՝ և
ա՝մ ընտրելոց: Ամփոփեալ

պարուրեա՛ զպատուհան տե-
սութեց՝ զդայարանացս ի-
մաստից՝ անզարհուրելի զե-
տեղմամբ՝ 'ի ծփական խռո-
վութեց, կենցաղական ըզ-
բաղմանց, անրջական երա-
զոց, խօլականաց ցնորից,
յիշատակաւ քո յուսոյդ՝
անվնասելի պաշտպանեալ:
Եւ սթափեալ վերստին 'ի
ննջմանէ ծանրութեա՝ ամե-
նազգաստ արթնութիւն, հո-
գենորոգ զուարթութիւն 'ի
քեզ արձանացեալ, զայս
ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ
հաւատոց՝ քեզ ամենօրհնել
թագաւոր փառաց անճա-
ռից, փառաբանողաց երկ-
նագումար խմբից երդա-

կցեալ՝ յերկինս առաքել ։ Զի դու փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն ։ ԺԲ ։

Նորին աղօթք զօրաւորք ։

Որդի՛ ա̅յ կենդանւոյ օրհնեալ յա̅մի, հօրդ ահաւորի անքնին ծնունդ. որ ակարանայ առ 'ի քէն և ո՛չ ինչ ։ Որ 'ի ծագել անստուեր նըշուլից՝ ողորմութե̅ քոյ փառաց՝ հալին մեղք. հալածին դևք. ջնջին յանցանք. խզին կապանք. խորտակին շղթայք. կենդանածնին մահացեալք. բժշկին հարուածք. ողջանան վէրք.

բառնին ապականութիւնք. տեղի տան տխրութիւնք. նահանջին հեծութիւնք. փախնու խաւարն. մեկնի մէգն. մերժի մառախուղն. փարատի մռայլն. սպառի աղջամուղջն. վերանայ մութն. դնայ դիշերն. տարադրի տադնապն. չքանան չարիքն. հալածին յուսահատութիւնքն. և թագաւորէ ձեռն քո ամենակար, քաւիչդ ամի: Որ ո՛չ եկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս, այլ կեցուցանել թո՛ղ ինձ զանթիւ չարիսն իմ՝ բազում ողորմութ՝ղ. զի դու միայն ես յերկնի անճառ, և յերկրի անզնին. 'ի տարբ

գոյի, և յեղրս ծագաց աշ-
խարհի. սկիզբն ամի, և յա-
մենայնի. ամ լրմամբ օրհ-
նեալ 'ի բարձունս. և քեզ
ը հօր և հոգւոյդ սբյ փառք՝
յաւիտեանս ամէն: խա:

Նորին այլ մաղթանք գի-
շերային:

Ամ յաւիտենական, բա-
րերար և ամենակալ. ստեղ-
ծիչ լուսոյ, և յօրինիչ գի-
շերոյ. կեանք 'ի մահու, և
լոյս 'ի խաւարի. յոյս ակն-
ունողաց, և երկայնմտու-
թիւն տարակուսելոց, որ ա-
մենարուեսա իմաստուբ քո՝
դարձուցանես յայդ զլստ-
ուերս մահու, աննուազ

ծագումն և անմուտ արե-
գակն. քանզի ո՛չ զօրէ ծած-
կել զփառս տէրութեան քո
խաւար գիշերոյ: Որում
կրկնի ծունր երկրպագու-
թեան ա̅մ եղելոց՝ երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց, և սան-
դարամետականաց. որ լսես
զհեծութիւն կապելոց. և
հայիս յաղօթս խոնարհաց,
և ընդունիս զխնդրուածս
նոցա, աստուած իմ և թա-
գաւոր իմ. կեա՛նք իմ և ա-
պաւէն իմ. յո՛յս իմ և վըս-
տահութիւն իմ. յ̅ս̅ ք̅ս̅ ա̅ծդ
ամենայնի. սո՛ւրբդ հանդու-
ցեալ 'ի հոգիս սբ̅ց. մխի-
թարութիւն վշտաց՝ և քաւա-
րան մեղուցելոց. որ գիտես

զա՞մ յառաջ քան զլինել նո-
ցա. առաքեա՛ զպահպանո-
ղական զօրութի՛ աջոյ քո, և
փրկեա՛ զիս յերկիւղէ դիշե-
րի և 'ի դիւէ չարէ: Որպէս
զի զյիշատակ սոսկալի և ո՞ք
քո անուանդ՝ միշտ համ-
բուրեալ շրթամբք հոգւոյ՝
ըղձութե՛ շնչոյ, կեցից պահ-
պանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
կարգան զքեզ 'ի բոլոր սըր-
տէ: Եւ 'ի դրոշմէ խաչի
քոյոյ նշանիգ, զոր ա՞ծային
արեամբ քո ներկեալ նորո-
դեցեր, և 'ի նոյն շնորհ որ-
դէդրութե՛ զմեզ մկրտեցեր,
և 'ի փառս պատկերի քո
նկարեալ՝ յօրինեցեր. այ-
սու պարգեւօք ա՞ծականօք՝

ամաչեսցէ՝ սատանայ. քակ-
տեսցի՛ն մեքենայքն. բարձ-
ցի՛ն որոգայթքն. պարտես-
ցի՛ն մարտուցեալքն. պա-
կասեսցի՛ն զէնքն սայրա-
սուրք. մերժեսցի՛ մէգն,
փարատեսցի՛ խաւարն. մեկ-
նեսցի՛ մառախուղն: Բա-
զուկ քո հովանասցի, և աջ
քո կնքեսցէ. վ՚ն զի դթած
ես և ողորմած, և անուն
քո կոչեցեալ է՛ի վերայ ծա-
ռայից քոց: Եւ քեզ ընդ
հօր՝ հոգւովդ սրբով՝ փառք
և իշխանութի՛ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն: ղ՚գ:

Երգ գիշերային:

Ի քէն հայցեմք հայր գը-
թութեաց և ա̅ծ մխիթարու-
թեանց, 'ի տխրական գիշե-
րային մերձեալ ժամուս մը-
խիթարեա՛ զմեզ 'ի տրտմու-
թեանց մեզաց, և շնորհեա՛
զուրախութի՝ գործովք ար-
դարութեան, աղաչանօք ո̅ք
ա̅ծածնին և ա̅մ արդարոց:
Ըստ քաղցրագոյն ա̅ծային
քո հրամանի կոչման որդի
ա̅յ, եկեալ եմք առաջի քոյ
յերեկոյիս աշխատեալք և
ծանրաբեռնեալք. Թեթևա-
ցո՛ 'ի ծանրութեանց մեզաց
զանձինս, և զօրացո՛ բառ-

նալ կամաւ զքաղցր լուծ
քոց պատուիրանաց, աղա-
չանօք ո̅բ ա̅ծածնին և ա̅մ
արդարոց: Պաղատիմք առ
քեզ հոգւով 'ի հանդստեան
հասեալ ժամուս մարդասէր
հոգի ա̅յ. յորժամ նորո-
գես զերեսս երկրի և վերըս-
տին ստանաս զոգիս մարդ-
կան, նորափետուր զարդա-
րեա զննջեցեալսն մեր զծը-
նեալսն 'ի քէն ո̅բ աւազա-
նաւ, աղաչանօք ո̅բ ա̅ծած-
նին և ա̅մ արդարոց: Զկեն-
դանագիր անարատ ծնողի
քոյ արկանեմք առաջի ան-
ոխակալ տէրուեդ քոյ, յոր-
ժամ դաս փառօք հօր դա-
տել զԹշնամին խաչի քո.

ներեա յանցանաց մերոց բա-
րեխօսութ՟ մօր քոյ և կու-
սի. աղաչեմք զքեզ տ՟ր պահ-
պանեա՛ զմեզ ը՟ հովանեաւ
խաչի քո սուրբ:

Ա՜ ֆրկիլն Յիսուս:

Սէր անուն Յիսուս
Սիրով քով Ճմլեա՛
Սիրտ իմ քարեղէն:
Վասն գթութեան,
Վասն ողորմութեան
Վերստին կեցո՛:
Տենչալի տեսլեամբ
Տո՛ւր ինձ յաղենալ,
Տէր Յիսուս Քրիստոս:

Բաբունդ երկնաւոր
Բոտեա՛ զաշակերտս
Բամից երկնայնոց:
Ցօղ արեան քո տէր
Ցօղեա՛ 'ի հոգիս
Ցնծասցէ անձն իմ:
Իիւծեալս մեղօք
Իիւծեալ աղաչեմ
Իիւսել 'ի բարիս:
Փրկիչ բոլորից
Փութա՛ զիս փրկել
Փորձութեանց մեղաց:
Քաւիչ յանցանաց
Քաւեա՛ զօրհնաբանս
Քեզ երգել ըզփառս:

Մաղթանք առ սուրբ ա̅ծածին:

Անկանիմք առաջի քո սբ ա̅ծածին և աղաչեմք զանարատ զկոյսդ. բարեխօսեա՛ վ̅ս̅ անձանց մերոց, և աղաչեա՛ զմիածին որդիդ՝ փըրկել զմեզ 'ի փորձութ̅է̅ և յամենայն վտանգից մերոց: Առ քեզ ապաւինիմք ամենասրբուհի, գերագոյն և հրաշալի, և բաշխօղ բարութեանց. աղբիւր ես ծարաւեաց, և հանգիստ աշխատելոց, և եղեր վերընկալ աստուածային բանին: Փութացի՛ր յօդնութիւն ս̅ր

ա̅ծածին, և աղաչեա՛ զառ
'ի քէն զմարմնացեալ բանն
ա̅ծ, զի յահաւոր և 'ի միւս-
անգամ դալստեանն իւրոյ
պարգևեսցէ մեզ զկեանսն
յաւիտենից:

Աղօթք առ ա̅ի Տիրա-
մայրն:

Աղաչեմ զամենօրհնեալ տի-
րուհիդ, զմարիամ ծնողդ
ա̅յ. դուստր արքային երկ-
նաւորի. մայր սրբոց. միսի-
թարութիւն վշտացելոց. Ճա-
նապարհ մոլորելոց. փրկու-
թիւն յուսացելոցս 'ի քեզ:
Կոյս գոլով յառաջ քան
զծնունդն, կոյս ծննդեամբ,
և կոյս յետ ծննդեան: Աղ-

բիւր ողորմութեան և շնոր-
հաց, աղբիւր դթութեան և
քաղցրութեան. աղբիւր մխի-
թարութեան, փրկութեան և
խաղաղութեան:
Բարեխօսեա՛ վասն իմ մե-
ղաւորիս քոյոյ ծառայիս ա-
ռաջի քո միածնին. զի իւ-
րով ողորմութեան և քոյին
բարեխօսութեան շնորհեսցէ
ինձ ողորմելոյս ժամանակ
յառաջ քան զօր վախճա-
նին իմոյ. որպէս զի մաքուր
զղջմամբ և ճշմարիտ խոս-
տովանութեամբ և լիակատար
ապաշխարութեամբ քաւե-
ցից զմեղս իմ. և ա՛մ հա-
ւատացելոց կեանք և հան-
դիստ կենդանեաց և մեռե-

լոց յաւիտենական. և քեզ փառք յաւիտեանս յաւի-տենից. ամէն:

Յովհաննու Մկրտչին:

Փութացիր մեզ յօգնութի առ 'ի վերուստ ս̅ը յովհան-նէս, առաքեալ և մարգարէ և կարապետ և մկրտիչ որդ-ւոյն ա̅յ, առ քս̅ բարեխօսեա՛ վս̅ անձանց մերոց:

Սթէփանոսի Նախավկային:

Նախասարկաւագ և առա-ջին մարտիրոս որ 'ի քս̅է պը-

սակեցար. և յերկնաճեմ
առագաստին պայծառացել
բերկրեցար. աղաչեա՛ զա՞ծ
շնորհել մեզ զկեանս ան-
վախճան: Որ քոյին համբե-
րուբ՞դ զդրունս երկնից բա-
ցեալ տեսեր և զորդի ը՞ աջ-
մէ հօր. աղօթէիր 'ի վերայ
քո քարաձգողացն. աղա:
Եկեղեցիք արդարոց և ժո-
ղովք ուղղափառաց, այսօր
զյիշատակս քո տօնեմք. և
արտասուօք հայցեմք 'ի քէն
ճշմարիտ վկայ քո՞ի. աղա:

Գրիգորի Լուսաւորչին:

Իիւծելոցս մեղօք տառա-
պեալ որդեացս, ա՞ծագութ
ծնող հայր գրիգորիոս, հայց-

մամբ աղօթիւք առ հայրն երկնաւոր խնդրեա՛ կատարել զընթացս մեր ուղղափառութ՟ն։ Զքեզ ունիմք բարեխօս առ յ՟ս միածինն և աղաչօղ վասն քո ուխտաւորացս։

Սբ՟յն Յակոբայ։

Զարժանահաս մահտարաժամ 'ի ցասմանէ քում հրամանի բա՛րձ 'ի մէնջ բարեխօսութ՟ն և աղօթիւք սրբոյն յակոբայ, տէր ա՟ծ հարցն մերոց։

Հայրապետ ս՟բ և անբիծ և ընտրեալ յորովայնէ, սքանչելագործ վկայ և պարծանք ազգի մարդկան, առ ք՟ս բա-

բեխօսեա՛ վասն մեր քո տօ-
նողացս :

Անտոնի անապատականին :

Պարծանք եկեղեցւոյ և ու-
րախութիւն հրեշտակաց ով
ո՞ը հայր անտոն, զաղաչանս
մեր հանապազ մատո՛ սուրբ
Երրորդութեան :

Վասն սրբուհւոյ անարատ
մօր քոյ և կուսի՝ տէր ըն-
կա՛լ զաղաչանս մեր, և կե-
ցո՛ զմեզ :
Սբ՞ զա՞ծածինն և զա՞մ սբ՞ս
բարեխօս արասցուք առ
հայր յերկինս, զի կամե-
ցեալ ողորմեսցի, և գթա-

ցեալ կեցուսցէ զարարածս
իւր: Ամենակալ տէր ա̅ծ
մեր կեցո՛ և ողորմեա՛:
Ընկա՛լ տէր զաղաչանս մեր
բարեխօսութեամբ ս̅բ ա̅ծա-
ծնին անարատ ծնողի միած-
նի որդւոյ քո, և աղաչա-
նօք ա̅մ սրբոց քոց, և որոց
այսօր է յիշատակ: Լո՛ւր
մեզ տէր և ողորմեա՛, նե-
րեա՛, քաւեա՛, և թո՛ղ ըզ-
մեղս մեր: Արժանաւորեա՛
գոհութ̅ի փառաւորել ըզ-
քեզ ընդ որդւոյ և ընդ սըր-
բոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ
և յաւիտ:
Օրհնեալ տէր մեր յ̅ս̅ ք̅ս̅.
ամէն: Հայր մեր որ յեր-
կինս:

Զհանդստեան զաղօթս և
զաղաչանս ընկա՛լ մարդա-
սէր ա̅ծ 'ի հաճոյս բարե-
բար կամաց քոց: Եւ մեր
մեղաց և բազում յանցա-
նացն թողութիւն շնորհեա՛.
և քեզ փառք յաւիտեանս.
ամէն:

Փառք քեզ տէր ա̅ծ, որ
պարգևեցեր զօրս բարեաւ
և խաղաղութ̅ա̅ անցուցա-
նել: Մարդասէր ա̅ծ զա-
ռաջակայ գիշերս՝ որ 'ի վե-
րայ մեր գալոց է, 'ի մեղաց
փրկեա՛, 'ի չարեաց ազա-
տեա՛, 'ի գործս բարիս ա-
ռաջնորդեա՛: Առաւօտու
օրհնութ̅եցն և փառաբա-
նութեանցն արժանի՛ արա

զամենայն հաւատացեալս ա-
նուանդ քում սրբոյ, և
պահեա՛ 'ի խաղաղութեան:
Տէր ա՛ծ մեր տո՛ւր զքո խա-
ղաղութիւնդ ա՛մ աշխարհի.
բա՛րձ զցասումն և զպատու-
հասն 'ի յարարածոց: Ողոր-
մեա՛ հարց և եղբարց մերոց
կենդանեաց և հանգուցե-
լոց: Ողորմեա՛ զեկեղեցի շի-
նողաց, երախտաւորաց, պըտ-
ղատուից, սպասաւորաց, և
այնոցիկ՝ որք ը՛ հովանեաւ ո՛ք
տաճարիս են հանգուցեալ:
Տէր ա՛ծ օգնեա՛ թագաւո-
րաց քրիստոնէից, և իշխա-
նացն բարեպաշտից, զօրաց
և զաւակաց նոցին պահե-
լով 'ի խաղաղութեան:

Տէր ա̃ծ մեր պահեա՛ զա-
ռաջնորդս և զեղբայրութի̃ս
մեր ամբողջ և անխռով 'ի
կամս ողորմութեան քոյ:
Նշանաւ ո̃բ և պատուական
խաչիւ քո հալածեա՛ զերև-
ելի և զաներևոյթ թշնա-
մին 'ի սահմանաց մերոց և
'ի բնակութի̃ս մերմէ: Փըր-
կեա՛ զմեզ 'ի հրոյն յաւի-
տենից: Եւ քեզ փառք յա-
ւիտեանս. ամէն:

Առ կենաց փայտն:

Զօրութիւն ո̃բ խաչի քոյ քո̃
որ կանգնեցեր 'ի փրկութիւն
աշխարհի. սա պահեսցէ ըզ-

մեզ յա̅մ փորձուէ̅ ։ Քան-
զի 'ի սմա բարձրացար ա̅ծ և
'ի սմա հեղեր զպատուական
ս̅բ զարիւնդ . սա պահեսցէ
զմեզ յա̅մ փորձութէ̅ ։ Եւ
զքո միւսանդամ զդալուս-
տըդ նշանաւ խաչի քոյ ցու-
ցեր աշխարհի . սա պահես-
ցէ զմեզ յա̅մ փորձութէ̅ ։
Ստեղնեալ ծառոյ մահաբե-
րին , այն որ բուսաւ 'ի մէջ
դրախտին , փոխան բարձեր
ըզփայտ խաչին՝ 'ի գողգո-
թա հաներ տեղին . զիմ առ
'ի մեղս անկեալ զոդի , և
ծանրագոյն բարձող բեռին ,
բա́րձ 'ի յուսոյդ ըստ ոչխա-
րին , հա́ն 'ի յերկինս յուխ-
տեալ տեղին ։

Առ Փշանիւթ պսակն:

Սրբափայլ պճնեալ զարդուն՝ զոր զգեցուցեր ահարովնին, փոխան պսակ 'ի փշոց եդին մըշակք այդւոյն խորայէլին. ըզփուշ մեղաց հանցես յինէն՝ զոր յիս եհար իմ թշնամին, և ողջացո՛ զխայթուած վերին, զի սպիք մեղացըն ջնջեսցին:

Առ Նշխարս ս̅ի:

Երկրպագեմք առաջի տեսղական նշխարաց ճգնաւորին ք̅ի և պատուական վը-

կային, որ է պարծանք աշ
խարհի և բարեխօս վ՚ս մեր:
Զճդնութ՚ի սորա առ քեզ
ունիմք բարեխօս, և աղա-
չեմք սովաւ հրաշագործեա՛
զբժշկուի հիւանդաց. որ է
պարծանք:
Ցնծութ՚ի տօնեսցուք զյի-
շատակս սորա հաւատա-
ցեալ ժողովուրդք 'ի փառս
ամենազօր տէրութ՚են. որ է
պարծանք:
Ի տաճարի քում սրբութ՚ե
երկրպագեմք քոց նշխարաց,
փառաւորեմք զօր յիշատա-
կի կատարման քոյ հանդըս-
տեան. առ ք՚ս բարեխօսեա՛
վ՚ս մեր քո տօնողացս:

Ցանկ աղօթից ըստ գլխա-
կարգութեան:

Առաւօտեան. 1–14:
Երեկոյեան. 215. 228. 229.
233. 235. 239. 251:
Ըստ աւուրց եօթնեկի. 15. 145:
Խոստովանութեան. 35–41:
Հաղորդութեան. 41–51. 25. 28.
67. 73. 75:
Հաւատոյ. 52–56. 74. 7:
Յուսոյ. 33. 146:
Սիրոյ. 22. 25. 241:
Զղջման. 146–169. 170. 182.
123–144.
Եօթն սաղմոսք ապաշխարութեան.
123–144:
Ի ժամ ոգի պարգին. 73–78. 67:

Ի ժամ ֆորձուէ. 18. 196—207:
Առ ո՞բ Երրորդութիւն. 79. 239. 228. 208:
Առ ա՞ծ Հայր. 80:
Առ Յ՞ս ֆրկիչ. 16. 57. 70. 83. 84—86. 160. 213. 241:
Առ ո՞բ Հոգին. 91. 93:
Չարչարանաց Փրկչին. 57. 70. 104. 160. 208. 254. 255:
Սրբոյ խաչին. 204. 211. 253:
Փշանիւթ պսակին. 255:
Ած՞ածնին. 6. 34. 95—113. 127. 189. 198. 205. 206. 243. 246. 249:
Առ ո՞բն Յովսէֆ. 214:
Հրէշտակաց. 116. 120:
Պահապան հրէշտակին. 119:
Յովհաննու մկրտչին. 246. 211. 227:

Սպեֆանոսի Նախավկային. 246. 211. 227:
Գրիգորի Լուսաւորչին. 247. 211. 227:
Սբ̄յն Յակոբայ մեր. 248. 255:
Սբ̄յն Անպոնի ճգն''. 249:
Սբ̄յն Ղազարու. 145:
Ամենայն սբ̄ոց. 112. 211. 227:
Նշխարաց սբ̄ոց. 255:
Վ̄ս ննջեցելոց. 141. 208–213:

810
435 ՌՈ

Ցանկ սկզբնաւորութեանց գլխաւոր աղօթից:

Աղաչանօք սէ՛յ խաչին. 211:
Ամենակալ փաւէա՛ զմեղս. 159:
Այլ դու նայէա՛ յիս. 85:
Այլ շուրջ պատէալ. 88:
Անէրեւութից փննող. 147:
Անկանիմք առաջի փո. 247:
Աշխարհ ա՛մ. 164:
Առ փէզ ակնարկէմ. 70:
Աճ՛ածին անարապ մայր. 210:
Աճ՛ յաւիտենական բար՛՛. 235:
Արեգական արդար. 63:
Արփայ էրկնաւոր. 10:
Գառն ա՛յ ա՛ր իմ և ա՛ծ. 57:
Դու ես փ՛ն կէանք և յար՛՛. 213:
Երանի՛ ում թողութիւն. 125:

Երկնաւոր հօպ ընպրէալ. 120:
Երկրպագէմք առաջի. 255:
Եւ արդ առ ա̅մ բան. 182:
Եւ արդ 'ի վր̅ այսքան''. 189:
Եւ քանզի ընդ ողբաց''. 170:
Զարժանահաս մահպար''. 248:
Զարհուրէալ դողացաւ. 159:
Զերծո՛ զիս յորոգայթէ. 196:
Զհոգիս ծառայից քոց. 211:
Զողորմութ̅ քո զդուռն. 115:
Զքէզ կարդամք յօգնութ̅. 206:
Զօրհնէրգութ̅ս բանաւոր. 215:
Զօրութ̅ սբ̅ խալի քո քս̅. 253:
Ընկա՛լ քաղցրութբ̅. 229:
Ի խորոց կարդացի. 141:
Ի քէզ էմք ապաւինէալ. 98:
Ի քէն հայցէմք հայր գթ''. 239:
Լցաք 'ի բարութ̅ց քոց պ̅ր. 50:
Կուսաժին մարդացէ̅լ ա̅ծ. 213:

Հաւատամք 'ի մի ա̅ծ. 52:
Հաւատով խոստովանիմ. 216:
Հոգի ք̅ն̅ի սրբեա՛ զիս. 50:
Հովանի աջոյ ձեռին. 204:
Մայր ս̅բ̅ սքանչէլի լուս". 100:
Մեծացուսցէ անձն իմ. 97:
Մերձ եմ յընկղմիլ օգնեա՛. 197:
Յոյս եմ ես դու տ̅ր. 146:
Յոյս իմ 'ի մանկութէ̅. 33:
Նախասարկաւագ և առ". 246:
Ողորմեա՛ ինձ ա̅ծ. 132:
Ողորմեա՛ ինձ ք̅ն̅ ողորմ". 150:
Ողջոյն քեզ մարիամ. 95:
Ո՛վ ա̅ծ յա̅յ և նորոգող. 91:
Ո՛վ տ̅ր և դասպիարակ. 93:
Որ անճառ պնօրէնութի̅. 208:
Որդի ա̅յ կենդանւոյ. 233:
Որ ողորմութի̅ զգեցար մար՛. 145:
Որ վ̅ն̅ մեր յերկնից խոն". 151:

Սէր անուն յս. 241:
Սէ և ա՞ծածին մարիամ. 111:
Տր ամենակալ ա՞ծ աբր". 143:
Տր լուր աղօթից իմոց, և
աղաղակ իմ. 136:
Տր լուր աղօթից իմոց ունկ-
ի դիր. 142:
Տր մի սրտմտուէ—Ողոր". 123:
Տր մի՛ սրտմտուէ—Զի նէտ
տո հարան. 128:
Տէր որ 'ի մէջ լէրինն աղ". 148:
Տր տ՞ր տ՞ր ամենակալ. 153:
Փառաբանուի՞ առատէմ. 208:
Փառք 'ի բարձունս. 7:
Փառք տէզ տ՞ր ա՞ծ, որ. 251:
Փրկութի՞ դու էս յս. 83:
Քս ա՞ծ յոյս ապաշխ". 149:

